

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Analýza nabídky služeb cestovního ruchu ve vybraném
regionu**

Analysis of Tourist Services Supply in the Selected region

František Dvořák

Cheb 2015

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Analýza nabídky služeb cestovního ruchu ve vybraném regionu“

vypracoval samostatně pod odborným dohledem vedoucí bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Cheb dne 20. 4. 2015

.....

podpis

Poděkování

Chtěl bych poděkovat starostovi města Bezručice panu Mgr. Janu Sulkovi, starostovi Chodové Plané, panu Ctiradu Hiršovi, zaměstnancům kulturního střediska v Plané a zaměstnancům městských úřadů daných obcí. Děkuji především za vstřícnost, ochotu a poskytnutí veškerých materiálů a informací, které sloužily jako podklad k vypracování této bakalářské práce. Dále bych chtěl také poděkovat mé vedoucí bakalářské práce Ing. Haně Kunešové za odborné vedení, pomoc a veškerý čas, který mi věnovala při odborných konzultacích.

Obsah

Úvod	7
1. Úvod do řešené problematiky	8
1.1 Vymezení základů teorie cestovního ruchu	8
1.2 Sektory cestovního ruchu.....	10
1.3 Poptávka a nabídka cestovního ruchu.....	11
1.3.1 Nabídka.....	11
1.3.2 Poptávka.....	11
1.4 Specifika trhu cestovního ruchu	12
1.5 Spotřeba v cestovním ruchu.....	13
1.6 Rozvoj cestovního ruchu a jeho předpoklady a potenciál	14
1.7 Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu	15
2. Klasifikace cestovního ruchu	18
2.1 Důvody cestování	18
2.2 Typologie cestovního ruchu.....	19
2.2.1 Formy cestovního ruchu	20
2.2.2 Typy cestovního ruchu.....	20
2.3 Klasifikace návštěvníků.....	21
3. Služby.....	22
3.1 Charakteristika a klasifikace služeb cestovního ruchu	22
3.2 Komplexnost nabízených služeb	26
3.3 Podniky cestovního ruchu.....	27
4. Popis analyzovaného území a analýza služeb CR.....	29
4.1 Vymezení území a geografická charakteristika	29

4.2 Charakteristika stěžejních měst a obcí.....	30
4.2.1 Bezručice	30
4.2.2 Planá u Mariánských Lázní.....	34
4.2.3 Chodová Planá	38
4.3 Analýza základních služeb cestovního ruchu ve vybrané oblasti.....	41
4.3.1 Bezručice	41
4.3.2 Planá u Mariánských Lázní.....	42
4.3.3 Chodová Planá	44
4.4 Analýza doplňkových služeb cestovního ruchu.....	47
4.4.1 Společensko-kulturní služby.....	47
4.4.2 Sportovně – rekreační služby.....	55
4.4.3 Ostatní služby	64
4.5 Výzkumné šetření - expertní rozhovory	65
4.6 SWOT analýza.....	66
4.7 Návrhy na zlepšení.....	68
Závěr	75
Seznam obrázků.....	76
Seznam tabulek	76
Seznam zkratek	77
Použité zdroje.....	78
Seznam příloh.....	83

Úvod

Cestovní ruch je moderním a důležitým tématem pro mnoho sektorů a také pro celou společnost. Předpokládáme, že do budoucna bude mít ještě větší vliv v mnoha sférách a odvětvích. Dochází k neustálému progresu celého cestovního ruchu, zejména rozšiřování a specifikaci služeb. Pro lidi, kteří vyhledávají odpočinek, sportovní aktivity nebo poznávání kulturních či přírodních památek, představuje uspokojení vlastních potřeb a naopak, pro poskytovatele služeb v cestovním ruchu představuje zdroj financí. V některých oblastech se může jednat o jediný nebo velmi důležitý zdroj financí.

Cestovní ruch vytváří velké množství pracovních míst, má vliv na tvorbu HDP, tvoří příjmy státního rozpočtu, působí na investiční aktivitu v dané oblasti a také se podílí na tvorbě rozpočtu jednotlivých regionů. [9]

Význam má cestovní ruch i v oblasti udržování a péče o kulturní a přírodní památky, zachování kulturního dědictví do budoucna a ochrany životního prostředí. Negativem může být vztah mezi návštěvníky a rezidenty dané oblasti, kdy rezidenti mohou vnímat návštěvníky negativně, např. z důvodu narušení soukromí, zvýšení pohybu dopravních prostředků, zvýšení ruchu v dané oblasti, poškození životního prostředí atd. [1]

Cílem této práce je analýza nabídky služeb cestovního ruchu ve městech Planá, Bezručice, Chodová Planá a jejich okolí.

Práce je rozdělena do 5 ti kapitol. První tři kapitoly jsou teoretické, vymezují rámec pro další části práce. Čtvrtá kapitola se týká charakteristiky vybraných měst a samotné analýzy nabízených služeb. Poslední je zaměřena na expertní rozhovory s vybranými odborníky z daných obcí. Na základě těchto rozhovorů jsme vypracovali SWOT analýzu a stanovili návrhy na zlepšení situace.

1. Úvod do řešení problematiky

1.1 Vymezení základů teorie cestovního ruchu

Co je cestovní ruch? Kde se s ním můžeme setkat? Kdo a co je jeho součástí? Jak jej dělíme? Tyto otázky a mnoho dalších si můžeme položit, když se řekne termín cestovní ruch. Jde o moderní sektor s velkým progresem za poslední desítky let a to zejména za posledních 20 let.

Každý člověk si pod pojmem cestovní ruch může představit něco jiného. Někdo to může vidět jako hezkou dovolenou u moře či na horách, jiný zase jako návštěvu různých kulturních či přírodních památek, někdo si představí cestování za sportem či návštěvu svých blízkých. Existuje opravdu hodně pohledů na cestovní ruch, s čímž souvisí i mnoho definic, které jej vymezují. Každopádně většinou mají účastníci cestovního ruchu stejný cíl, kterým je snaha uspokojit své potřeby a zájmy.

Cestovní ruch je stále významnější a nepostradatelnější pro ekonomiku ČR. Jeho přínosy jako významného ekonomického odvětví se projevují v makroekonomických peněžních a měnových vztazích, v ekonomice mnoha podnikatelských odvětví spjatých s cestovním ruchem i ve vytváření nových pracovních míst, a to i v problémových regionech. [16]

Samotný cestovní ruch by sám o osobě nemohl fungovat. Úzce souvisí s mnoha dalšími sektory a odvětvími, občas se setkáme i s názory, že cestovní ruch a jeho služby jsou až následkem jiné aktivity (činnosti) v jiném sektoru či odvětví. [6]

Cestovní ruch bývá definován vícero způsoby, ale žádný z nich není zcela vyčerpávající. Jinak pohlížejí na toto odvětví cestovní kanceláře, jinak hotely, svůj pohled mají obce a podnikatelé v nich a úplně z jiného úhlu na cestovní ruch pohlížejí ti, kteří jeho služby konzumují.

Autoři ve svých definicích zdůrazňují různé stránky tohoto složitého jevu, mnohdy v závislosti na tom, z hlediska které vědní disciplíny je cestovní ruch zkoumán a definován. [16]

Jedna z definicí, která byla jedním z výstupů konference Světové organizace cestovního ruchu (WTO) v Ottawě roku 1991 zní takto: „Cestovní ruch lze definovat jako dočasnou

změnu místa pobytu mimo trvalé místo bydliště, na dobu kratší jednoho roku, za účelem rekreace, za účelem poznávání a spojení mezi lidmi.“ Tento kongres WTO v roce 1991 vyloučil z cestovního ruchu přestěhování se za účelem práce. [2, s. 16]

Podle autorů Goeldner a Ritchie lze cestovní ruch definovat jako: „Komplexní společenský jev, jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu, včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických a veřejně správních aktivit (politika cestovního ruchu, propagace cestovního ruchu, regulace cestovního ruchu, mezinárodní spolupráce apod.) a také reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity.“ [5, s. 22]

Horner a Swarbrooke definují cestovní ruch jako „krátkodobý přesun lidí na jiná místa, než jsou místa jejich obvyklého pobytu, za účelem pro ně příjemných činností.“ [1, s. 53]

F. W. Ogilvie definuje cestovní ruch jako „ekonomický jev spojený se spotřebou hmotných a nehmotných statků, hrazených z prostředků získaných v místě trvalého bydliště.“ [16, s. 9]

Neopomeneme ani definici, kterou uvádí autor Nejdrl, který charakterizuje cestovní ruch jako „ekonomicko-sociální kategorii, respektive ucelený systém množství aktivit a vzájemných vazeb, které vytvářejí bohatě strukturovanou pavučinu, soubor vztahů a více či méně pevných a unikátních nebo širěji platných vazeb, přičemž tyto vzájemné vztahy jsou vztahy jedinečné, odvislé od charakteristiky jednotlivých míst cestovního ruchu včetně sociální situace a času.“ [20, s. 25]

Definice autorů odborného slovníku cestovního ruchu zní: „Cestovní ruch je komplexní, mnoha oblastmi a z mnoha hledisek se prolínající společenský jev bez jakýchkoli pevně stanovených hranic, který je synergickým souhrnem všech jevů, vztahů a dopadů v časoprostorovém kontextu, souvisících s narůstající mobilitou lidí, motivovanou uspokojováním jejich potřeb v oblasti využití volného času, rekreace, cestování a poznání, dále v oblasti sociální, kulturní a v dalších oblastech.“ [19, s. 36]

Z uvedených definicí můžeme vidět, že existuje velký počet různorodých definicí cestovního ruchu a je velmi těžké stanovit definici jednotnou.

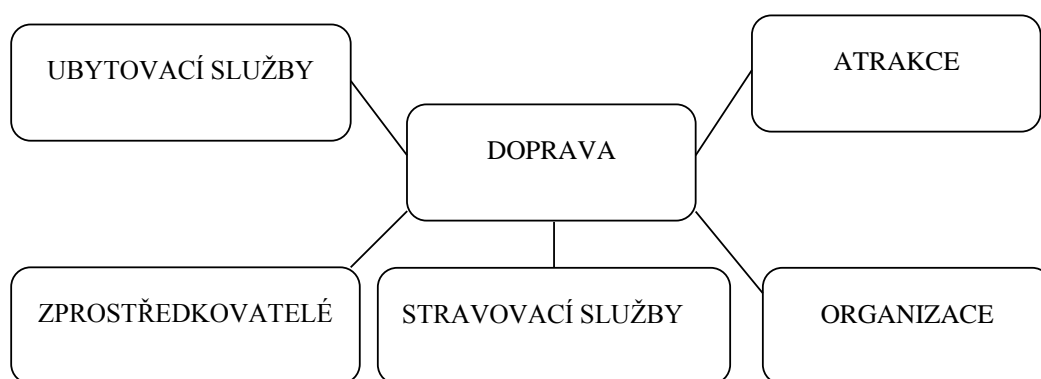
V cestovním ruchu se setkáváme s velkým počtem odborných výrazů a termínů, pro lepší srozumitelnost textu nalezneme přehled základním pojmů týkajících se cestovního ruchu v příloze A.

1.2 Sektory cestovního ruchu

Cestovní ruch by měl být chápán jako odvětví s několika sektory. Tyto sektory poskytují veškeré služby spojené s cestováním a turistikou.

Mezi jednotlivé sektory cestovního ruchu patří: ubytovací sektor, turistické atrakce, doprava, zprostředkovatelé cestovního ruchu a destinační organizace (viz obrázek 1). [16]

Obrázek 1: Sektory cestovního ruchu

Zdroj: [16], vlastní zpracování, 2015

Složitost cestovního ruchu je dána nejenom složitými vazbami a koordinací mezi jednotlivými sektory, správným odhadem poptávky a následně vytvořenou vhodnou nabídkou, ale je také podtržena bezprostředním spojením subjektu s objektem.

Za **subjekt cestovního ruchu** považujeme samotného účastníka, který se spojuje s objektem, tedy určitým místem dočasného pobytu, kde dochází k danému uspokojování potřeb, jež byly rozhodující o účasti na cestovním ruchu.

Do subjektu cestovního ruchu zahrnujeme: orgány a organizace zabývající se cestovním ruchem, pracovníky v této oblasti a účastníky cestovního ruchu.

Mezi **objekt cestovního ruchu** můžeme řadit: rekreační prostor, materiálně – technickou základnu, služby, zboží a volné statky.

Cestovní ruch se vyznačuje několika charakteristickými rysy, tyto rysy jsou spjaty s jednotlivými definicemi cestovního ruchu.

Mezi specifické rysy patří např.: změna místa pobytu, dočasný pobyt v místě, které není místem běžného pobytu účastníka cestovního ruchu, hlavní účel cesty není výdělečná činnost, realizace se uskutečňuje převážně ve volném čase účastníka cestovního ruchu, vytváření vztahů mezi lidmi. [16], [22]

1.3 Poptávka a nabídka cestovního ruchu

1.3.1 Nabídka

Vzhledem k tomu že cestovní ruch je souborem aktivit, služeb a odvětví, které společně poskytují uspokojení dané potřeby, je nezbytné určit a charakterizovat jednotlivé složky nabídky. Na jejich kvalitě a kvantitě závisí míra spokojenosti účastníka cestovního ruchu.

Rozlišujeme základní 4 kategorie nabídky: přírodní zdroje a životní prostředí, umělé prostředí, operační sektory, pohostinnost a kulturní zdroje (popis jednotlivých kategorií viz příloha B).

Např. kombinací kulturních zdrojů vzniká široký okruh nabízených aktivit pro účastníky cestovního ruchu – sportovní akce a zařízení, festivaly, hry a průvody. [5]

1.3.2 Poptávka

Objem poptávky po cestovním ruchu v určité oblasti zajímá každého, kdo se v cestovním ruchu angažuje a především ty, kteří nabízejí určité služby v daném místě.

Zásadní údaje o poptávce zahrnují: kolik návštěvníků přijelo, jakými dopravními prostředky, jak dlouho zůstali, v jakém ubytovacím zařízení bydleli, jaké služby využívali a kolik peněz utratili.

Existují techniky pro prognózování budoucí poptávky. O takové odhady je velký zájem a to zejména k vytváření strategických plánů v dané destinaci. Marketingové a propagační plány jsou samozřejmě zaměřeny na zvýšení poptávky. Někdy se jedná o specializaci na určité období v roce nebo na určitý trh, avšak základní cíl je vždy stejný a to zvýšit poptávku.

Pokud bychom si vzali konkrétnější případ poptávky, např. poptávku po určité destinaci, pak ta zahrnuje vždy určité prvky, které o poptávce rozhodují. V tomto případě se jedná o: *ekonomickou vzdálenost, kulturní vzdálenost, cenu služeb, kvalitu služeb, roční období*.

Pro prognózování poptávky můžeme využít několik statistických metod ekonometrické analýzy.

- Metoda analýzy trendů – využívá interpretaci minulých údajů o poptávce.
- Prostá regrese: lineární metoda nejmenších čtverců – porovnání údajů o poptávce v minulých letech a determinantu poptávky.
- Mnohonásobná regrese: lineární metoda nejmenších čtverců – na rozdíl od prosté regrese zde využíváme více proměnných a tím zvyšujeme přesnost výsledku.
- Počítačové simulace a modely – pomocí počítačových programů, kde se pracuje především s příjmem turistů, náklady na cestování do cílové destinace, konkurencí, směnnými kurzy a vzdáleností či dobou cesty.
- Expertní analýza (Delfská metoda) – jedná se o systematický výzkum názorů odborníků. [5], [25]

Podrobnější popis jednotlivých prvků poptávky můžeme vidět v příloze C a vztah mezi poptávkou, ochotou cestovat a obtížností cesty můžeme vidět v příloze D.

1.4 Specifika trhu cestovního ruchu

Cestovní ruch má celou řadu zvláštností a specifíků, které většinou vyplývají z charakteru a rozmanitosti potřeb klientů a také z charakteru určitých služeb cestovního ruchu.

Mezi hlavní specifika můžeme uvést následující:

- Podnikání v cestovním ruchu není otázkou jednoho roku, jedná se o delší období, ve kterém můžeme očekávat horší či lepší stavy
- Rozvoj cestovního ruchu je podmíněn politicko-správními podmínkami
- Produkt nelze vyrábět na sklad - je pomíjiví
- Místní a časová vázanost tvorby, realizace a spotřeby služeb
- Vysoká závislost na přírodních a historických atraktivitách

- Místní a časové oddělení nabídky, poptávky a spotřeby
- Sezónnost
- Trh je silně determinován přírodními faktory a dalšími nepředvídatelnými vlivy
- Vysoký podíl lidské práce
- Těsný vztah nabídky a poptávky
- Mezinárodní charakter
- Poptávka je výrazně ovlivňována důchody obyvatelstva, množstvím volného času, cenou nabízených služeb, spotřebitelskými trendy a preferencemi, motivací, módou, celkovým způsobem života
- Nabídku silně také ovlivňuje rozvoj a využívání techniky a technologií (internet, informační a rezervační systémy – Galileo, Sabre a jiné). [16], [7], [8], [18]

1.5 Spotřeba v cestovním ruchu

Prostřednictvím cestovního ruchu lidé uspokojují celou řadu potřeb, např. potřebu odpočinku, reprodukce pracovní síly, zlepšení zdravotního stavu prostřednictvím využití speciálních lázeňských procedur, pohybu – využitím sportovních zařízení.

Význam cestovního ruchu ve spotřebě obyvatelstva se nejčastěji kvantifikuje počtem účastníků a výdaji obyvatelstva na cestovní ruch. V současné době se podíl cestovního ruchu na spotřebě obyvatelstva sleduje v Satelitním účtu cestovního ruchu.

Rozhodující při produkci služeb směrem k zákazníkům je několik aspektů, např. personál, úroveň kvality, doba poskytování služby, podpůrná zařízení, balení.

Spotřeba v cestovním ruchu nese určité zvláštnosti, které souvisí s geografickými aspekty, tedy, že k uskutečnění dochází mimo bydliště.

Dále souvisí s motivy ke spotřebě, které se liší cílem, rozsahem a strukturou od běžných potřeb a také to, že se cestovní ruch realizuje většinou ve volném čase (jsou vyloučeny pracovní cesty).

Předmětem spotřeby jsou služby nebo výrobky, které uspokojují potřeby účastníků cestovního ruchu. Potřeby dělíme na individuální a společenské. Konkrétně dělíme prvky spotřeby v cestovním ruchu na služby (osobní, věcné), které představují rozhodující část spotřeby a zboží (samotné zboží či služba, zboží s doprovodnou

službou a s doprovodnými výrobky a službami). Firmy v rámci nabídky často postupují od výrobku ke službě. [15], [10]

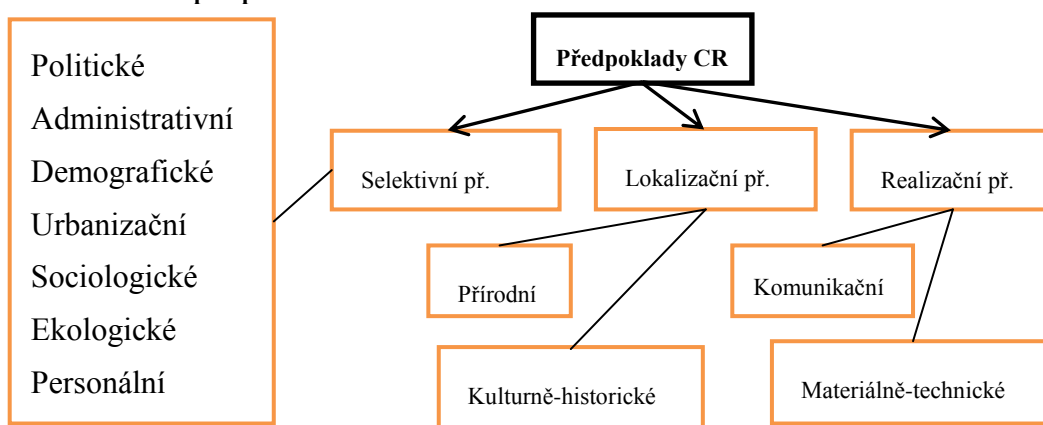
1.6 Rozvoj cestovního ruchu a jeho předpoklady a potenciál

Rozvoj cestovního ruchu v území je nepochybně ovlivněn kvalitou prostředí, v němž se vyvíjí a realizuje. Setkáváme se s celou řadou dělení předpokladů a potenciálů.

Podle Páskové a Zelenky lze vyjádřit potenciál cestovního ruchu jako souhrnnou hodnotu všech předpokladů cestovního ruchu, oceněných na základě bodovací škály, sníženou o zápornou hodnotu negativních faktorů rozvoje cestovního ruchu – zejména o špatný stav životního prostředí a konfliktní landuse daného území. [8]

Předpoklady cestovního ruchu lze chápat jako souhrn přírodních a antropogenních aspektů a ty následně vytvářejí předpoklady pro realizaci cestovního ruchu. Nejčastěji jsou členěny na lokalizační, selektivní a realizační předpoklady cestovního ruchu (viz obrázek 2). [10]

Obrázek 2: Klasifikace předpokladů CR

Zdroj: [8], vlastní zpracování, 2015

Lokalizační podmínky a předpoklady

Přírodní – reliéf, klimatické poměry, vodstvo, rostlinstvo a živočišstvo

Kulturně – municipální – kulturně-historické památky, kulturní zařízení, kulturní akce

Realizační podmínky - obecná infrastruktura, turistická infrastruktura, zábavná a sportovní zařízení, jiné turistické služby

Selektivní předpoklady - demografické faktory, urbanizační faktory, ekonomické faktory, sociálně – kulturní a sociálně – politické podmínky

Dále také můžeme jako nevyhnutelné a velmi důležité vnímat další faktory a to zejména na úrovni lokální, regionální a národní. Mezi tyto faktory patří internet a ostatní informační technologie, technologické změny, demografické změny (regresní model populace). [6], [8], [13]

1.7 Trvale udržitelný rozvoj cestovního ruchu

Trvale udržitelný rozvoj je prioritní otázkou světové populace i světového ekonomického růstu. Protože cestovní ruch řadíme mezi největší odvětví světové ekonomiky a v budoucnu se předpokládá stále růst jeho produkce v globálním měřítku, tak si musíme uvědomit, že úspěch (prodej produktů cestovního ruchu) je závislý na kvalitě životního prostředí, neznečištěné přírodě a s tím související nutností zvyšování morální odpovědnosti tohoto průmyslu ke kvalitě životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

Současný cestovní ruch ve světě a v některých případech i v České republice lze charakterizovat neudržitelnými trendy – mimo jiné výrazným kvantitativním nárůstem počtu domácích i zahraničních návštěvníků, významným a většinou neregulovaným růstem infrastruktury cestovního ruchu, cestováním na větší vzdálenosti a geografickou expanzí cestovního ruchu.

Udržitelný rozvoj cestovního ruchu uspokojuje potřeby současných turistů a hostitelských regionů a zároveň chrání a zvyšuje tyto možnosti do budoucna, jedná se tedy o cestovní ruch (nepřesně též udržitelná turistika), který **nenarušuje** přírodní, kulturní a sociální prostředí. [9]

Negativní dopady rozvoje cestovního ruchu v regionu způsobují zejména problémy v těchto oblastech:

- Životní prostředí – překročení počtu návštěvníků vůči míře únosnosti
- Sociálně – kulturní oblast – změna systémů hodnot a chování místních obyvatel, která v důsledku ohrožuje původní způsob života
- Ekonomická oblast – dopady rozvoje cestovního ruchu se v regionu projevují prostřednictvím skrytých nákladů, které vznikají jako následek tohoto rozvoje atd. [16], [22]

Mezi šetné formy cestovního ruchu patří pěší turistika, cykloturistika, agroturistika, vodácká turistika, lyžařská turistika, hipoturistika, historická turistika, folklórní turistika, železniční turistika, turistika za technickými památkami, regionální turistika a potápěčská turistika. [14]

Venkovský cestovní ruch

Často označován také např. jako cestovní ruch rurální, venkovská turistika, venkovský turismus.

Zahrnuje všechny činnosti účastníka cestovního ruchu v prostředí venkova. Jde o cestovní ruch rozvíjející se mimo oblasti rekreačních a turistických center i mimo oblast městského osídlení. Zahrnuje rekreační pobyty ve vesnickém osídlení, v chatových lokalitách či na samotách. Převážně je však vázán na venkovské osídlení spjaté se zemědělstvím a životem na venkově. Vyznačuje se ekologickým a sociálním přístupem. Venkovský cestovní ruch má celou řadu podob, které jsou uváděny jako její subprodukty. [11]

Vesnický turismus je forma cestovního ruchu, která je bezprostředně spjatá s přírodou, krajinou venkova a konkrétním vesnickým osídlením. Turisté využívají prostředí navštíveného místa (louky, lesy, rybníky, řeky atd.). Dále jde o poznání vesnického života, který zahrnuje různé pracovní aktivity, tradiční řemesla, místní zvyky, folklór atd.

Agroturismus je zemědělský cestovní ruch, dovolená na statku a mnoho dalších. Jde o turismus s pobytem na farmách, statečích nebo zemědělských usedlostech. Specifickým rysem agroturismu je volný pohyb turistů v pracovním prostředí zemědělců.

Mezi další formu venkovského cestovního ruchu patří **Ekoagroturismus**, který zahrnuje pobyt na ekologicky hospodařících farmách produkující bioprodukty.

Patří sem také **chataření a chalupaření**, které se v posledních letech stalo v ČR tak oblíbené a vyhledávané. Jde o rekreaci vázanou na vlastní rekreační objekt. Lidé si často neuvědomují, že se jedná o cestovní ruch. Často cestují pouze kousek od svého trvalého místa pobytu, avšak tato zařízení plní rekreační funkci a umožňují účastníkům účelné využití volného času.

Mezi relativně nové formy u nás patří *Venkovský turismus*, který lze obecně chápat jako mnohostrannou činnost, která zahrnuje např. dovolenou s ubytováním na farmách, cesty za poznáním, dovolenou v přírodě, myslivost, rybaření a další činnosti provozované v klidném venkovském prostředí. Vhodnou se pro tuto formu cestovního ruchu jeví specializace doplněna o doprovodný program. To umožňuje zkvalitnit a zatraktivnit dané aktivity, případně i stabilizovat klientelu. Důležité je aby provozovatel venkovského cestovního ruchu upozornil turisty na doprovodný program, který je nabízen v době jejich pobytu. Doprovodný program mohou organizovat i jiní podnikatelé, ne pouze poskytovatel ubytování. Do doprovodných programů patří např. stravování nebo nabídka produktů farmy, nabídka letních a zimních sportů, hipoturistika, specifické vyžití (rybolov, lov zvěře), zdravotní a rehabilitační programy, program ve vazbě na okolní krajinu, program ve vazbě na historii, tradiční řemesla, tradice a zvyky nebo historické průmyslové objekty.

Specifická zvláštnost venkovského cestovního turismu spočívá především v decentralizaci ubytovacích zařízení. Ohleduplný vztah k přírodě a přírodnímu prostředí, charakteristický pro tento druh turismu, je typický svými formami ubytování, kde jde převážně o malé kapacity a navíc rozptýlené do krajiny.

I když je rozvoj venkovského turismu včetně agroturismu v ČR teprve na svém začátku, přesto má velký vliv na rozvoj venkovského cestovního ruchu. [6], [11]

2. Klasifikace cestovního ruchu

V této kapitole se zaměříme na klasifikaci cestovního ruchu, tedy na rozčlenění podle určitých znaků, ať už samotné rozdělení typů cestovního ruchu, tak například i samotných návštěvníků. Klasifikace se snaží o funkční strukturu cestovního ruchu a o vymezení pojmů jeho dílčích součástí.

Základní členění cestovního ruchu v rámci klasifikace respektuje geografické hledisko, rozlišujeme podle něj domácí a zahraniční cestovní ruch, který se dále člení na příjezdový a výjezdový.

Pokud budeme hovořit o *domácím cestovním ruchu* (Domestic Tourism), jde o cestovní ruch na území jednoho státu. Jedná se tedy o pohyb a pobyt obyvatel daného státu v rámci jeho území, bez překročení hranic.

Pokud cílové místo leží mimo území daného státu, pak mluvíme o zahraničním cestovním ruchu, tedy dochází k překročení státních hranic. V rámci zahraničního cestovního ruchu rozlišujeme *příjezdový* (Inbound Tourism) a *výjezdový* (Outbound Tourism). Příjezdový cestovní ruch znamená příjezd zahraničních účastníků a jejich pobyt na území daného státu. Výjezdový cestovní ruch představuje cestování obyvatel dané země za hranice daného státu a následný pobyt mimo jeho území. Někdy se můžeme setkat s termíny aktivní cestovní ruch, což je příjezdový a pasivní cestovní ruch, což je výjezdový.

Domácí cestovní ruch spolu s výjezdovým tvoří *národní cestovní ruch* (National Tourism).

Domácí cestovní ruch spolu s příjezdovým tvoří *vnitřní cestovní ruch* (Internal Tourism).

Příjezdový cestovní ruch spolu s výjezdovým tvoří *mezinárodní cestovní ruch* (International Tourism). [2], [3]

2.1 Důvody cestování

Cestovní ruch představuje rozsáhlý trh, který vyžaduje uspokojení různorodých potřeb, a tím vzbuzuje pozornost podnikatelů, veřejné i státní správy. Je velmi dynamicky se

rozvíjejícím segmentem ekonomiky. Lidé cestují z různých důvodů, můžeme rozlišit dva základní důvody:

- 1) Z povinnosti (podnikání, náboženství, návštěva rodiny a přátel, zdravotní důvody).
- 2) Pro potěšení a zábavu (odpočinek, zábava, objev, sport, romantika a jiné). [7]

Znázornění můžeme vidět na obrátku 3.

Podle *Světové organizace cestovního ruchu rozlišujeme následující motivy cestování*: využití volného času, rekreace a dovolená, návštěvy příbuzných a přátel, obchodní a pracovní cesty, léčení, náboženské účely, ostatní. [2]

Obrázek 3: Důvody proč lidé cestují

Zdroj: [7], vlastní zpracování, 2015

2.2 Typologie cestovního ruchu

V této kapitole se budeme věnovat rozčlenění cestovního ruchu podle určitých kritérií. Je nutné si uvědomit, že cestovního ruchu má dva základní subsystemy. Prvním z nich je *návštěvník*, který vystupuje na trhu cestovního ruchu jako spotřebitel a druhým je *cílové místo, podniky a organizace*, které vystupují v roli poskytovatele daných statků či služeb. Formy cestovního ruchu se neustále vyvíjejí a obohacují v závislosti na poptávce účastníků a možnostech nabídky.

V literatuře existuje opět mnoho způsobů členění, podle toho, jakou váhu daný autor dává na různé způsoby rozčlenění. [16], [18]

2.2.1 Formy cestovního ruchu

Základní formy cestovního ruchu – podle motivace účasti na cestovním ruchu.

Cestovní ruch z tohoto pohledu můžeme rozdělit na:

- Rekreční – k účasti na rekreačním cestovním ruchu dochází z důvodu či potřeby regenerace a reprodukce duševních a fyzických sil. Vybíráme si vždy pro nás vhodné prostředí k uskutečnění dané potřeby odpočinku a relaxace, např. voda, les, hory. V ČR je specifickým typem chataření a chalupaření, které je velice oblíbené.
- Kulturně poznávací – za účelem poznávání kultury, historie, tradic či přírodních atraktivit.
- Sportovně turistický - využívá zájmu lidí na aktivním odpočinku formou provozování určitého sportu. Patří sem i pasivní účast na sportovních akcích a s tím spojená jejich organizace.
- Léčebný a lázeňský - využívá přírodní léčivé zdroje a zaměřuje se na relaxaci, léčbu, obnovu duševních a fyzických sil a také na potřebnou prevenci před zdravotními problémy.

Specifické formy cestovního ruchu - mládežnický, seniorů, rodinný, městský, venkovský, kongresový, incentivní, chatařský a chalupářský, náboženský, zábavní a atrakční, gastronomický, cykloturistika, mototuristika, sportovní lov, rybolov, karavanový, pro zdravotně postižené, nákupní turistika, a další. [16]

2.2.2 Typy cestovního ruchu

Jednotlivé typy dělíme na základě určitých hledisek a specifik do několika kategorií. Podrobnější popis jednotlivých kategorií nalezneme v příloze E.

Podle místa realizace: domácí, zahraniční, aktivní (incoming), pasivní (outgoing), tranzitní, vnitřní, národní a zahraniční (mezinárodní) cestovní ruch

Podle způsobu financování: volný (komerční) cestovní ruch, vázaný (sociální) cestovní ruch

Podle délky pobytu: krátkodobý (max. 3 noci), dlouhodobý (déle než 3 noci)

Podle zabezpečení cesty: organizovaný, neorganizovaný

Podle počtu účastníků: individuální, kolektivní

Podle ročního období: letní, zimní, sezónní, mimo sezónní

Podle vztahu k platební bilanci: aktivní, pasivní

Podle vlivu na životní prostředí: tvrdý turismus, měkký turismus

Další hlediska členění jsou např.: podle cíle cesty, podle použitého dopravního prostředku podle destinace, způsobu ubytování. [16], [18]

2.3 Klasifikace návštěvníků

a) Rozlišujeme dvě skupiny návštěvníků a to z pohledu jejich **zahrnutí či nezahrnutí ve statistice cestovního ruchu**. Pokud jsou zahrnutí ve statistice cestovního ruchu, hovoříme o turistech či návštěvnících. Důvodem návštěvy bývá zábava (dovolená), služební cesta, ostatní motivy (studijní pobyt, tranzit).

Pokud ve statistice zahrnutí nejsou, pak se jedná např. o stálé i dočasné přistěhovalce, diplomaty, konzulační úředníky, členy ozbrojených sil, utečence, pendlery, tranzitující (cestující, kteří neopouštějí tranzitní zónu). [16]

b) Další možné odlišení účastníků cestovního ruchu je **podle preferovaného typu cestování a chování**. Rozlišujeme následující typy účastníků: objevitel, elitní návštěvník, návštěvník hledající nevšední zážitky, neobvyklý návštěvník, individuální návštěvník, masový návštěvník, návštěvník-obchodník (viz příloha F).

c) Dále můžeme také rozlišovat účastníky cestovního ruchu na základě **vztahu ke kultuře navštěvovaného místa**. Rozlišujeme návštěvníky motivované kulturou, návštěvníky inspirované kulturou a turisty flegmatiky. [16]

d) Rozlišovat návštěvníky můžeme i podle **motivů k cestování**, mezi základní motivy patří zážitek, svoboda (tzn. „utéct pryč“), sociální motivy, zotavení, povinnosti. [17]

3. Služby

Pojem „služba“ je tak široký pojem, že každý, kdo se pokusí tento pojem definovat, si pod ním představí trochu něco jiného.

Americká marketingová asociace popisuje služby jako „samostatně identifikovatelné, především nehmotné činnosti, které poskytují uspokojení potřeb a nemusí být nutně spojovány s prodejem výrobku nebo jiné služby.“ [15, s. 13]

Kotler definuje, že „služba je jakákoliv činnost nebo výhoda, kterou jedna strana nabízí druhé, je v zásadě nehmotná a jejím výsledkem není vlastnictví čehokoli. Její produkce může, ale nemusí být spojena s fyzickým produktem.“ [23, s. 42]

Služby obecně můžeme klasifikovat dle klasifikace ekonomických činností, dle funkce, kterou plní, dle způsobu realizace, dle typu zákazníka, dle stupně nehmotnosti, dle odvětvové příslušnosti a dle Českého statistického úřadu. [15]

3.1 Charakteristika a klasifikace služeb cestovního ruchu

V cestovním ruchu jsou *služby* hlavním předmětem obchodu a spotřeby. Představují rozhodující součást produktu v cestovním ruchu. Služby v cestovním ruchu lze podobně jako služby obecně označit za heterogenní soubor užitečných efektů určených k uspokojování potřeb jeho účastníků. [15]

Služby spojené s cestovním ruchem mají určitá specifika, do kterých patří *časová a místní vázanost na primární nabídku, vázanost na čas a místo poskytovatele dané služby, sezonnost poptávky, komplexnost a nevyhnutelnost informací.*

Různorodost a mnohostrannost služeb cestovního ruchu umožňuje různé pohledy na klasifikaci, avšak většinou se jako prvotní uvádí členění na *základní a doplňkové služby.*

Do *základních služeb* patří zejména samotná přeprava (doprava) účastníka do cílového místa a s tím spojené ubytovací a stravovací služby.

Naopak *doplňkové služby* zahrnují a jsou spojeny s využíváním místních atraktivit a také charakteristických prvků pro dané rekreační místo, např. sportovně – rekreační služby, společensky – kulturní služby, lázeňské pobyty atd.

Paradoxně větší důležitost mají služby doplňkové, které ovlivňují užitný efekt účasti na cestovním ruchu a s tím spojenou spokojenost samotných účastníků. Tudíž doplňkové služby by měly mít vysokou kvalitu a měl by se na ně klást velký důraz.

Dále můžeme rozlišovat služby **osobní a věcné**. Co se týče osobních služeb, jedná se o služby, kde se efekt dostaví přímo (pomoc se zavazadly), naopak u služeb věcných se efekt dostaví pomocí hmotného statku (např. seřízení brzd u kola).

Z **hlediska financí** členíme služby na placené a neplacené. Placené služby si účastník cestovního ruchu platí sám, teda z individuálních příjmů. Naopak neplacené služby jsou hrazeny z příjmů společnosti, firmy, organizace apod.

Z **územního hlediska**, můžeme rozčlenit služby na služby poskytované v místě bydliště, služby poskytované během přepravy do cílového (rekreačního) prostoru a služby poskytované přímo v rekreačním prostoru.

S tímto územním hlediskem souvisí i **hledisko časové**. Zde členíme služby na sezónní a mimosezónní.

Dále lze členit služby cestovního ruchu **podle dodání (zprostředkování) daných služeb**. K rozčlenění dochází na základě existence či neexistence mezičlánku mezi výrobcem (dodavatelem) dané služby a samotného odběratele (spotřebitele). Dělíme tedy na služby vlastní a zprostředkované. [12], [15]

Nejčastěji se však dělí služby s ohledem na uspokojování potřeb samotných účastníků cestovního ruchu. Uvedeme si pouze ty služby, které se týkají námi analyzované oblasti.

Ostatní služby i s popisem nalezneme v příloze G.

- a) Dopravní služby – umožňují přepravu účastníků mezi místem trvalého bydliště a cílovým rekreačním místem, mezi jednotlivými rekreačními středisky a také přímo v místě rekreace. Jsou podmínkou rozvoje cestovního ruchu a také předpokladem při rozhodování a zvolení cílů účasti na cestovním ruchu. Se samotnými dopravními službami jsou spojeny i další služby jako jsou např. rezervace, úschova, informace o spojích, občerstvení atd., rozsah záleží na dopravním prostředku.
- b) Ubytovací služby – umožňují přenocování nebo přechodné ubytování. Jsou důležitým předpokladem vzniku a rozvoje cestovního ruchu, zejména dlouhodobého. Jejich součástí jsou také další služby, jako jsou např. služby

pokojských, půjčovna různých her či sportovních pomůcek, prodej upomínkových předmětů, zprostředkování poštovních služeb, směnářské služby či umožnění telefonátů atd.

- c) Stravovací služby – zabezpečují uspokojování základních potřeb člověka. Jde o základní stravování, doplňkové stravování či občerstvení. I zde můžeme nalézt doprovodné služby jako je kombinace občerstvení s hudebním vystoupením, kulturním vystoupením či další služby.
- d) Zprostředkovatelské služby – obstarávají, organizují či zabezpečují určité služby, které umožňují účast na cestovním ruchu. Nejčastějším známým zprostředkovatelem bývají cestovní kanceláře, které zprostředkovávají služby, které jsou výsledkem (produktem) služeb dodavatelů. Jde o zprostředkování dopravy, ubytování, stravování, pojištění atd.
- e) Venkovský cestovní ruch – jak se můžeme dočíst v odborné literatuře, jedná se o českou „klasiku“, téměř každý si dokáže představit regeneraci a odpočinek někde na chatě či chalupě a s tím spojené činnosti, jako je rybaření, houbaření atd. Tato forma cestovního ruchu je označována za formu alternativní-forma, která je rozvíjena masově. V místě konání této formy cestovního ruchu vzniká velmi často interní (komorní) vztah mezi poskytovatelem dané služby a samotným účastníkem. Tato vlastnost poskytovatelů služeb je často vyhledávána z důvodů většího prožitku a většího odpočinku během volného času.
- f) Společensko-kulturní služby – uspokojují společenské a kulturní potřeby účastníků cestovního ruchu. Tyto služby většinou poskytuje kulturní, společensko-zábavní a osvětová zařízení. Poptávka je velmi často ovlivněna délkou pobytu účastníků.
- g) Sportovně-rekreační – z hlediska cíle účasti na cestovním ruchu se jedná o nejvýznamnější, jinak řečeno jeden z nejčastějších důvodů proč se lidé účastní cestovního ruchu. Předpokladem je využití přírodních a uměle vytvořených předpokladů pro rozvoj sportu, rekreace a turistiky. Budování samotných zařízení pro tyto služby je ve velké míře ovlivněno přírodními podmínkami a jejich kvalitou. Mezi zařízení, která jsou ve sportovně – rekreačních službách používána, patří např. víceúčelová hřiště, tělocvičny, bazény, koupaliště, sportovní stadiony, lední plochy přírodní i umělé, lyžařské svahy, běžecké trati, cyklostezky, lanovky a mnoho dalších. Tyto služby společně se službami společensko-kulturními můžeme

občas najít v jiných literaturách nazvané jako služby volného času, avšak na interakci s animačními službami se shodují autoři velmi často.

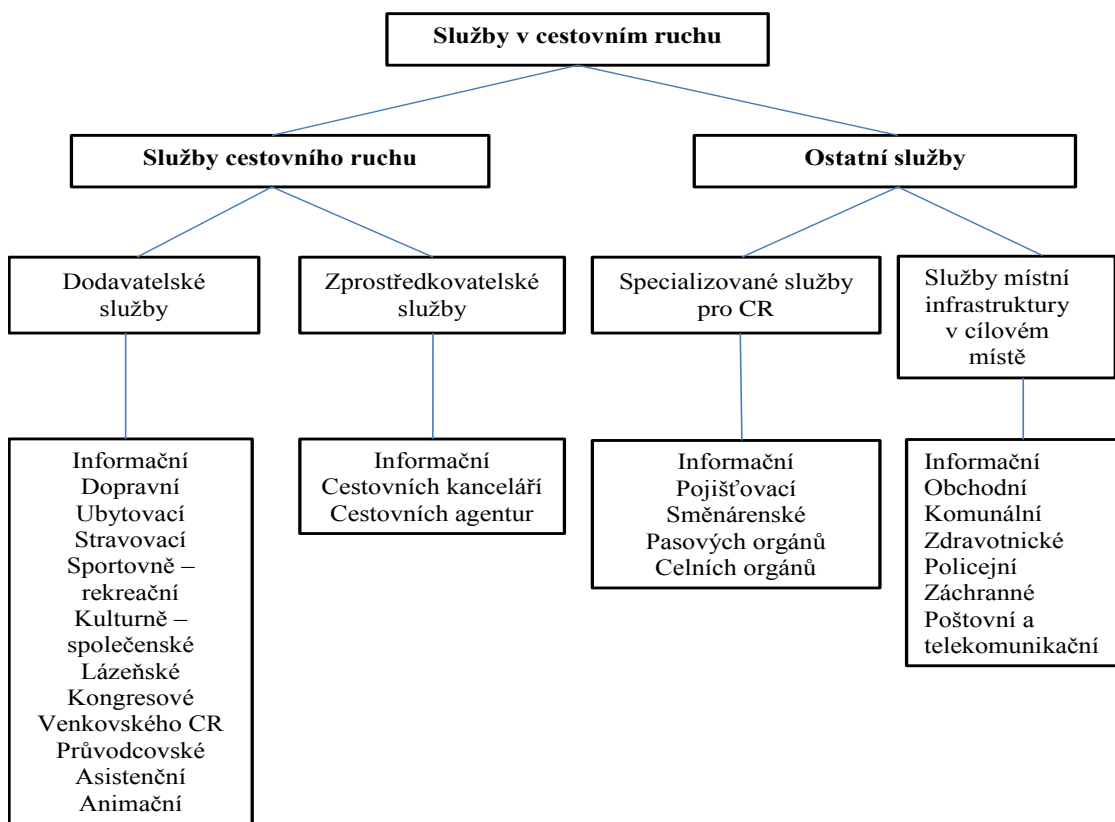
- h) Směnárenské služby – tyto služby souvisejí se zahraničním cestovním ruchem. Jde o činnost spojenou s nákupem, prodejem a výměnou devizových prostředků účastníků. Služby jsou poskytovány bankovními institucemi, ale dle platné legislativy je mohou poskytovat i nebankovní směnární CK, hotelů, soukromé směnární atd.
- i) Komunální služby – jedná se o různorodé služby, které přispívají k úspěšné realizaci cestovního ruchu. Jde o osobní a věcné služby, které souvisejí s péčí o samotné účastníky, např. kadeřnictví, pedikúra, manikúra, opravy a půjčovna sportovních potřeb a spotřebního zboží a další. Do této kategorie můžeme začlenit i tzv. veřejné služby jako je zvelebování okolí a krajiny, např. úprava trávníků či parků.
- j) Průvodcovské služby – jak už naznačuje samotný název, jedná se o průvodcovské služby, zejména ve spolupráci s cestovními kancelářemi. Náplní průvodcovských služeb je doprovod samotných účastníků cestovního ruchu, dodržování naplánovaného programu, podávání informací a samotné dodržení všech domluvených služeb.[12], [15]

Podle autorky Schwartzhoffové lze služby členit i dle dalších hledisek: dle zaměření – specializované pro určitou věkovou kategorii, sociální kategorii nebo určitý tržní segment, dle způsobu přípravy – standardní a na objednávku, dle způsobu prodeje – jednotlivé a komplexní, dle míry účasti zákazníka na procesu – aktivní (masáž) a pasivní (návštěva hradu), dle míry inovace – nové a staré. [15]

Klasifikaci služeb můžeme vidět na obrázku 4.

Obrázek 4: Struktura služeb v cestovním ruchu

Zdroj: [7], vlastní zpracování, 2015

3.2 Komplexnost nabízených služeb

Účastníci cestovního ruchu jsou nároční na poskytnuté služby a většinou vyžadují soubor (komplex) určitých služeb. Stejně jako celý cestovní ruch úzce souvisí s dalším sektory a odvětvími, hovoříme tedy o tzv. komplexnosti služeb. Samotná komplexnost je náročná na koordinaci všech subjektů, které jsou zahrnuty v nabídce daných služeb. [12]

Nutná je koordinace:

- a) V daném rekreačním prostředí vzhledem k přirozeným předpokladům rozvoje cestovního ruchu, jeho funkci a významu.
- b) V daném čase v zájmu zabezpečení úspěšného průběhu jednotlivých akcí, zájezdů, pobytů, zvláště hromadných a krátkodobých – letní pobyty u moře, kongresové akce.

- c) Z hlediska funkcí služeb cestovního ruchu, tedy věcné náplně v závislosti na jednotlivých formách a druzích cestovního ruchu.

Z uvedeného vyplývá, že komplexnost služeb je předpokladem spokojeného účastníka cestovního ruchu, pokud všechny nabízené mezičlánky (služby) jsou nabízeny v odpovídající kvalitě a charakteru. Stupeň komplexnosti služeb by měl odpovídat charakteru daného střediska a jeho vybaveností potřebnými zařízeními. Vybavenost středisek můžeme dělit na základní vybavenost (ubytování, stravování, doprava) a doplňková vybavenost (lepší funkční využití střediska - půjčovny sportovních potřeb, kina, kongresová zařízení, knihovny).

Komplexnost služeb je důležitá nejen z prostorového, časového a věcného hlediska jejich poskytování dodavatelským způsobem, ale i z hlediska zprostředkování a organizování cestovními kancelářemi či touroperátory pro účastníky zájezdů a pobytů.
[12]

3.3 Podniky cestovního ruchu

Jedná se o různorodé subjekty, které svými nabízenými službami nebo zbožím uspokojují nejrůznější potřeby účastníků cestovního ruchu. Jde o velmi důležitý sektor (tzv. sekundární nabídka CR), jelikož vytvářejí ekonomický výsledek cestovního ruchu. Z hlediska charakteru a míry závislosti svých výkonů na cestovním ruchu rozlišujeme 2 základní kategorie podniků:

- Vlastní podniky cestovního ruchu – poskytují typické služby, které jsou zejména pro účastníky. Výsledky jejich hospodářské činnosti jsou plně závislé na realizaci výkonů pro cestovní ruch. Dělíme na tyto podniky:
  - ◆ Podniky tvorby a realizace služeb – hotely, restaurace, lázně
  - ◆ Podniky a zařízení sportovně – rekreačních, kulturních a společenských služeb
  - ◆ Podniky zprostředkovatelských služeb
  - ◆ Podniky prodávající turistické zboží
  - ◆ Podniky smíšené
- Ostatní podniky – takovéto podniky jsou určeny pro širší spektrum obyvatel a to nejen v rámci cestovního ruchu – např. podniky dopravní, stravovací, bankovní.

Mezi dvěma výše uvedenými kategoriemi existují určité vztahy a vazby, které můžeme členit do 3 kategorií:

- Základní jednotkou cestovního ruchu je cestovní kancelář - předmětem činnosti je zprostředkování, organizování a zajišťování určitých služeb
- Ostatní subjekty vystupují vůči cestovní kanceláři jako dodavatelské organizace - jde o hmotné statky, především základní a doplňkové služby.
- Specifické zařízení - typickým příkladem jsou např. střediska cestovního ruchu či resorty.

Co se týče samotných míst (středisek) podle jejich vybavenosti rozlišujeme 3 úrovně vybavení:

- **Základní střediska cestovního ruchu** – nižší úroveň vybavení
- **Standardní střediska cestovního ruchu** – střední úroveň vybavení
- **Komplexní střediska cestovního ruchu** – vysoká úroveň vybavení

S termínem komplexní vybavení se setkáváme tehdy, pokud hovoříme o tzv. materiálně – technické základně střediska, ale také ve vztahu k samotnému rekreačnímu místu. Komplexním střediskem se rozumí takové středisko, které zahrnuje nejrůznější doplňkové služby, které slouží k trávení volného času a vyplňování aktivit souvisejících s cestovním ruchem. U nás se s tímto komplexním střediskem můžeme setkat např. v Liberci - Centrum Babylon, nebo v pětihvězdičkových hotelech, které často nabízejí velké spektrum doplňkových (rozšiřujících) služeb. [15]

V cestovním ruchu se můžeme setkat nejenom se samotnými podniky, které nabízejí nejrůznější služby či prodej zboží, ale také s organizacemi, které tvoří legislativní, koordinační, kontrolní, organizační a informační aktivity pro všechny poskytovatele služeb v cestovním ruchu. Jedná se o státní a jiné zastřešující organizace jako např. ministerstva, kluby, svazy, asociace atd. Více o organizaci a řízení cestovního ruchu viz příloha H.

4. Popis analyzovaného území a analýza služeb CR

4.1 Vymezení území a geografická charakteristika

V této práci se zaměříme na oblast západních Čech, jedná se o oblast Plzeňského kraje. Mezi města, na která se soustředíme, patří města Planá u Mariánských Lázní, Chodová Planá, Bezručice a jejich okolí. Hranici vymezeného území musíme překročit, především při analýze cykloturistiky a turistických stezek, jelikož tyto trasy vedou obvykle přes větší území a pro zachování kompletní informace vezmeme v potaz i širší okolí. Oblast analyzovaného území můžeme vidět na obrázku 5.

Obrázek 5: Mapa analyzovaného území

Zdroj: [80], vlastní zpracování, 2015

Námi vybraná oblast se nachází především na území Tepelské vrchoviny a částečně také na území Českého lesa. V této oblasti najdeme velké zastoupení přírodní krajiny, ať už jde o lesy, řeky, rybníky, hospodářské pole atd., proto je zde velký předpoklad pro rozvoj šetrných forem cestovního ruchu. Nachází se zde i několik zajímavých přírodních míst, jako je Ovčí vrch či Milkovské čihadlo. Zejména oblast mezi Planou a Bezručicemi je tvořena členitou a zalesněnou krajinou s častými výškovými rozdíly.

Vybraná oblast a tedy konkrétně stěžejní města se nachází na malém území, což demonstrují i vzdálenosti mezi jednotlivými městy. Z Plané do Bezdruzic je trasa dlouhá cca 22 km.

V analyzovaném území je nadmořská výška v rozmezí přibližně 420 až 730 m. n. m. Najdeme zde také několik rybníků, řek či potoků. Rybníky jsou především v Plané u Mariánských Lázní, Chodové Plané a jejich blízkém okolí. K největším patří např. Labutí rybník, Anenský rybník, Regent, Mýtný rybník, Cihlářský rybník a Městský rybník. Mezi menší rybníky patří např. Zámecký rybník, Dřevěný rybník, Kříženecký rybník, Soví rybník a Kučerův rybník. Územím neprotéká žádná velká řeka, pouze jižně pod Planou protéká řeka Mže, nachází se zde spíše menší potoky, jedním z nich je např. Kosový (Kosí) potok. Najdeme zde i dva přírodní parky, Přírodní park Hadovka a Přírodní park Kosový potok.

Průměrná roční teplota je 7 stupňů Celsia a v rámci podnebí České republiky jde o území mírně teplého podnebného pásu. [4]

4.2 Charakteristika stěžejních měst a obcí

4.2.1 Bezdruzice

Bezdruzice je město zhruba s tisíci obyvateli a najdeme ho mimo velké silniční tahy. Město je položeno v klidné lesnaté krajině nad romantickými údolími potoků a tato lokalita patří tak mezi předurčené k rozvoji turistiky. Nachází se na území Tepelské vrchoviny. Celková rozloha města je 3 199 ha.

Historie

První zmínky o městu Bezdruzice jsou z roku 1227, kdy ves Bezdruzice patřila velmoži Kojatovi z Mostu. Dále se střídali majitelé, za zmínku stojí rytíř Bušek, který vlastnil panství v letech 1360-1379, a zřejmě patřil mezi předky pozdějších Harantů z Polžic a Bezdruzic. Právě známý renesanční šlechtic a cestovatel Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic asi nejvíce proslavil město Bezdruzice. V průběhu 30tileté války (kolem roku 1646) byl bezdruzický hrad i městečko vypáleny Švédy. Město bylo postiženo morovou epidemií. Snížil se výrazně počet obyvatel. V r. 1714 byla v Bezdruzicích uvedena do provozu manufaktura, na panství vznikla i sklárna. Tato manufaktura byla jedna z nejstarších textilních manufaktur v Čechách. Vyráběly se tu punčochy, vlněné látky

a pytlovina. Provoz zpracovával většinou vlnu z panských ovčínů ale i dodávky od soukromníků. [32]

Současnost

V roce 2006 se obec Bezručice stala v Plzeňském kraji městem. Ve městě najdeme nejrůznější zařízení, jako jsou např. pošta, veřejná knihovna, kino, peněžní ústav, mateřská škola, základní škola, základní umělecká škola, koupaliště, 2 hřiště, tělocvična a 3 další zařízení určené pro tělovýchovu, lékárna, lékař pro děti i dospělé, gynekologická ordinace. Město má funkční webový portál, vydává každý měsíc Bezručický zpravodaj, který informuje o celkovém dění ve městě za daný měsíc. [50]

Obyvatelstvo

K 1. 1. 2014 bylo ve městě evidováno 911 obyvatel. V městě je rovnoměrné zastoupení obou pohlaví, muži v počtu 457 a ženy v počtu 454. Větší nerovnoměrnost evidujeme ve věkovém rozložení obyvatel. K danému datu bylo ve městě 128 dětí, tedy osob ve věku 1 rok až 14 let. Největší zastoupení má střední věková kategorie, tedy obyvatelé v hlavním produktivním věku (ekonomicky aktivní), což je věk v rozmezí 15-59 let. Tato skupina obyvatel je zastoupena v počtu 573 osob. Další skupina obyvatel je ve věku 60-64 let (předdůchodový věk), tuto skupinu reprezentuje 67 osob a poslední skupinu ve věku 65 let a více představuje 143 obyvatel. Věkové rozložení obyvatel můžeme vidět na obrázku 6. Průměrný věk v Bezručicích činí 40,6 celkem, u mužů je to poté 39,4 let a u žen 41,7 let. [50]

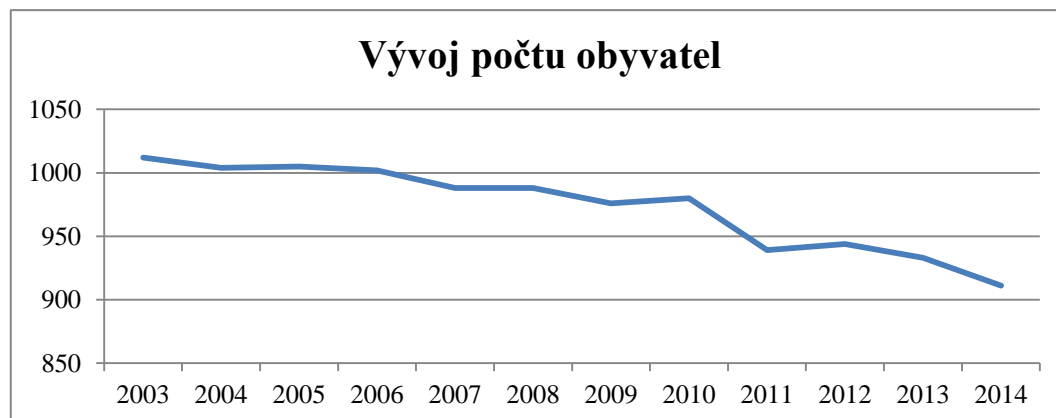
Obrázek 6: Věkové rozložení obyvatel Bezručic

Zdroj: [50], vlastní zpracování, 2015

Počet obyvatel v Bezručicích má z dlouhodobého hlediska klesající tendenci, s občasnými meziročními výjimkami. Grafické znázornění vývoje počtu obyvatel můžeme vidět na obrázku 7.

Obrázek 7: Vývoj počtu obyvatel Bezručic

Zdroj: [64], vlastní zpracování, 2015

Možným důvodem dlouhodobého úbytku obyvatel je geografická odlehlost od větších center a také nedostatek pracovních míst a to zejména pro mladé lidi. Lidé shánějící práci se poté stěhují do větších měst kvůli větší nabídce pracovních míst, lepší dostupnosti služeb a celkově lepší životní úrovni.

Na vývoji počtu obyvatel se podílí dílčí fakta, jako je např. počet narozených, zemřelých, přistěhovaných či vystěhovaných osob. Dílčí ukazatele obyvatelstva za rok 2013 můžeme vidět v tabulce 1.

Tabulka 1: Dílčí ukazatele obyvatelstva města Bezručice

	Přírůstek obyvatelstva			Saldo migrace			Přírůstek/ úbytek
	Narození	Zemřelí	Př. Pří.	Přistěhovaní	Vystěhovaní	Saldo	
Celkem	10	10	0	11	33	-22	-22
Muži	7	5	2	3	17	-14	-12
Ženy	3	5	-2	8	16	-8	-10

Zdroj: [50], vlastní zpracování, 2015

Ekonomika

V Bezručicích je nejvíce zastoupená forma podnikání podnikatel – fyzická osoba, dále svobodná povolání, kterých je zde registrováno 16 a obchodní společnosti v počtu 13 subjektů. Z hlediska zaměření hospodářské činnosti má zde největší zastoupení velkoobchod – maloobchod; oprava automobilů a také zemědělství a zpracovatelský

průmysl. Nenajdeme zde žádné střední ani větší podniky. V Bezručicích najdeme pouze malé podniky s počtem zaměstnanců 10 – 49 a také mikropodniky s 1 – 9 zaměstnanci. Největší zastoupení mají však subjekty bez zaměstnanců. Na rok 2015 město schválilo rozpočet, kde se počítá se schodkem – 26 652 000 Kč, kde příjmy jsou v celkové výši 23 306 284 Kč a výdaje v celkové výši 49 958 284 Kč. Schodek bude pokryt z přebytků z minulých let a ze smluvně zabezpečených půjček. [50]

Nezaměstnanost

V Bezručicích nenajdeme žádný větší subjekt, který by zaměstnával větší počet zaměstnanců a i tato skutečnost má vliv na výši nezaměstnanosti. Nezaměstnanost v Bezručicích je okolo 14 % a to je oproti okresní nezaměstnanosti asi o 4 % více, jelikož nezaměstnanost v okrese Tachov je okolo 7 %. Větší míru nezaměstnanosti evidujeme u mužů. Ačkoli ve městě není větší firma, najdeme zde firmu kovovýroby, která zaměstnává kolem 25 zaměstnanců, dále firmu žárové zinkovny s 20 zaměstnanci, na město poměrně dost lidí také zaměstnává i místní škola či železnice. Lidé z Bezručic cestují za zaměstnáním i do Konstantinových Lázní, Stříbra, Plané, Ostrova u Stříbra nebo na Novou hospodu.

Uchazečů o zaměstnání bylo ke konci roku 2014 v Bezručicích celkem 75, konkrétní počet a strukturu uchazečů z roku 2013 můžeme vidět v tabulce 2. [50]

Tabulka 2: Struktura uchazečů o práci v Bezručicích

	Uchazeči	OZP	18-24 let	50+	Absolventi	Zákl.vzdě.	Vyučení	S maturitou
Celkem	75	10	15	18	5	29	30	11
Muži	43	4	11	11	4	13	19	8
Ženy	32	6	4	7	1	16	11	3

Zdroj: [50], vlastní zpracování, 2015

Mikroregion

Bezručice jsou součástí mikroregionu Konstantinolázeňsko, který sdružuje celkem 9 měst a obcí: Cebiv, Černošín, Horní Kozolupy, Konstantinovy Lázně, Kokašice Lestkov, Olbramov, Záchlumí a Bezručice.

Bezručice patří mezi největší sídla mikroregionu. Mikroregion Konstantinolázeňsko má pestré přírodní podmínky dané členitým reliéfem. Z geomorfologického hlediska náleží většina území k Poberounské soustavě, do severní části mikroregionu zasahuje

Krušnohorská soustava s geomorfologickým útvarem Tepelská vrchovina, kam patří Bezručická vrchovina, která hraničí podél zlomového svahu na jihozápadě s Tachovskou brázdou. Tuto část mikroregionu pokrývají plošiny na rozvodí vodních toků mezi údolními hřbety a ojedinělé sopečné útvary. Údolí vodních toků jsou v této podoblasti hluboce zařezané a široce otevřené. Jejich svahy jsou často asymetrické. Střední a jižní část mikroregionu pokrývá Stříbrská pahorkatina, která je částí zmiňované Poberounské soustavy. Převládají zde rozsáhlé plošiny ve výškách 450 – 600 m. n. m. Nad povrchem pahorkatiny vyčnívají rozptýlené sopečné vrchy, z nichž nejvyšší Vlčí hora (704 m. n. m.) je zároveň nejvyšším bodem mikroregionu. Mezi další významné vrchy patří Ovčí vrch (697 m. n. m.), Hradištský vrch (632 m. n. m.) a Krasíkov (635 m. n. m.). Na severu mikroregionu, kde Stříbrská pahorkatina přechází do Tepelské vrchoviny, nadmořská výška reliéfu stoupá, jihovýchodním směrem naopak reliéf klesá. Mezi plošně nejrozsáhlejší geologické útvary patří algonkium a žilné horniny. Město Bezručice je součástí také Euroregionu Egrensis. [26]

Euroregion Egrensis

Euroregion je oblast příhraniční spolupráce, která vznikla na základě vzájemné dohody příhraničních regionů dvou nebo více zemí. Funguje na základě vlastních stanov. Podporuje zájmy měst a obcí, sdružení, organizací i fyzických osob. Evropská unie podporuje příhraniční rozvojové programy s cílem překonat stávající problémy ztěžující evropskou integraci. Členství v euroregionu je obecně dobrovolné. [16]

Města Tachov, Bezručice a Teplá jsou součástí euroregionu Egrensis, který byl založen v roce 1993. Cílem a náplní je mezinárodní spolupráce s městy, obcemi a vyššími územně správními celky za účelem rozvoje regionu. Euroregion Egrensis má velký počet jak českých tak německých měst a obcí, cca 57 českých měst či obcí a cca 79 německých měst či obcí. Z počtu členů vidíme, že se jedná o velké sdružení měst a obcí, které se snaží vzájemně spolupracovat a podporovat se. [56]

4.2.2 Planá u Mariánských Lázní

Město Planá je přirozeným centrem oblasti na rozhraní Českého lesa, Slavkovského lesa a Tepelské vrchoviny. Zdejší krajina nabízí mnoho přírodních krás a turistických cílů. Láká zejména Český les, donedávna nepřístupný, s překrásnou, civilizací téměř nedotčenou přírodou. Blízko je i do chráněné krajinné oblasti Slavkovský les s jeho

rašeliništi, minerálními prameny, podhorskými loukami a lesy. K zajímavým vycházkám láká i povodí Kosího potoka, nad nímž se tyčí Vlčí hora s přírodní rezervací a zříceninou hradu Volfštejn. Blízký hraniční přechod v Broumově umožňuje snadné návštěvy blízkého Bavorska. Krajina je bohatá na rybníky i lesní porosty, takže na své si přijdou i rybáři, myslivci a sběrači lesních plodů. Rozloha Plané je 6 245 ha. [57]

Historie

První písemné záznamy o Plané pocházejí z roku 1251. Město leželo na důležité obchodní cestě, která vedla z Norimberku přes Cheb dále do Čech. Do dějin města nejvíce zasáhl rod Šliků hornictvím a mincováním (mincovnu do Plané přenesli poté, co zanikla mincovna v Jáchymově). Město prošlo obdobími rozkvětu i úpadku. Nejvíce byla Planá postižena v 16. stol., kdy bylo město dvakrát zachváčeno epidemií moru a téměř vyliďněno. V té době začala ve větší míře germanizace Plané, když se do města stěhovali noví obyvatelé, hlavně ze sousedního Bavorska. Během třicetileté války bylo město několikrát dobyt vojsky různých armád, mnoho lidí bylo pobito, domy vydrancovány a zpusťošeny. Ve městě žije nyní něco okolo 5 500 obyvatel. [58]

Současnost

V Plané je základní městská občanská vybavenost: poliklinika, nemocnice následné péče, mateřská škola, úplná základní škola (vznikla sloučením 2 samostatných škol), střední odborná škola, základní umělecká škola, pošta, pobočky dvou bank, pojišťovna, 2 domy s pečovatelskou službou, 2 fotbalová hřiště, lehkootletický stadion, tenisové kurty, koupaliště a nedaleko sportovní letiště. Působí zde Obvodní oddělení Policie ČR, Městská policie, Hasičský záchranný sbor. Město vydává Plánský měsíčník, provozuje funkční webový portál, vysílá v místním rozhlasu a také informuje a vede dialog s občany prostřednictvím městské facebookové stránky. [59]

Obyvatelstvo

K 1. 1. 2014 bylo ve městě Planá u Mariánských Lázní evidováno 5 465 obyvatel, z toho 2 391 mužů a 2 774 žen. Jde tedy o rovnoměrné zastoupení obou pohlaví. Z dostupných dat evidujeme ve městě 791 dětí, tedy osob ve věku 1 až 14 let, nejpočetnější skupina osob ve věku 15 až 59, tedy osob v hlavním produktivním věku, je reprezentována 3 409 obyvateli, předdůchodový věk, resp. poslední část produktivního věku je reprezentována 382 obyvateli a poslední skupina ve věku 65 a

více čítá ve městě Planá 883 osob. Věkové rozložení obyvatel města Planá u Mariánských Lázní vidíme na obrázku 6. Průměrný věk obyvatel činí 41 let celkem, u mužů je to 39,8 let a u žen 42,1 let. Věkové rozložení obyvatel v Plané můžeme vidět na obrázku 8. [51]

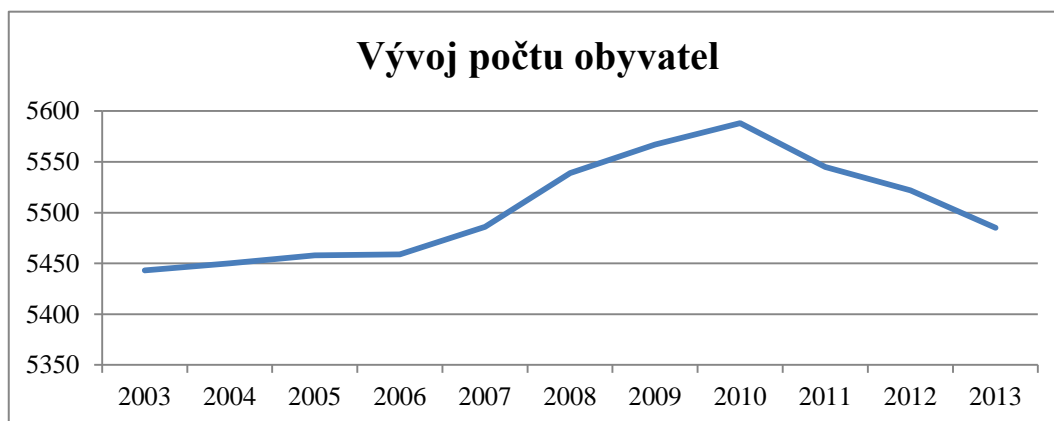
Obrázek 8: Věkové rozložení obyvatel v Plané

Zdroj: [51], vlastní zpracování, 2015

Na základě dostupných dat můžeme konstatovat, že ve městě Planá u Mariánských Lázní se z dlouhodobého hlediska udržuje poměrně stejný počet obyvatel, však klíčovým aktuálním problémem pro město je odchod mladé generace z Plané (za studiem, za prací) a to i do zahraničí. Vývoj počtu obyvatel od roku 2003 můžeme vidět na obrázku 9.

Obrázek 9: Vývoj počtu obyvatel v Plané

Zdroj: [64], vlastní zpracování, 2015

Ačkoli velkým negativem je odchod mladé generace, důvodem poměrně stálého počtu obyvatel může být změna věkové struktury obyvatel, mladá generace odchází za studiem či prací mimo město ale naopak starší generace se stěhuje do města za

výhledem pohodového života v klidném prostředí. Starší generace si vystačí s nabízenými základními službami ve městě a zaměstnání či vzdělání už v této skupině lidí není taková priorita, jako u mladé perspektivní skupiny osob. Někteří obyvatelé města najdou uplatnění v místních firmách, kterých je zde přece jenom více než v Bezručicích a okolí. Stejně jako u města Bezručice i zde si znázorníme dílčí ukazatele obyvatelstva ve městě Planá za rok 2013 (viz tabulka 3).

Tabulka 3: Dílčí ukazatele obyvatelstva města Planá

	Přírůstek obyvatelstva			Saldo migrace			Přírůstek/ úbytek
	Narození	Zemřeli	Př. Pří.	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo	
Celkem	54	52	2	123	145	-22	-20
Muži	28	30	-2	55	67	-12	-14
Ženy	26	22	4	68	78	-10	-6

Zdroj: [51], vlastní zpracování, 2015

Ekonomika

Ve městě Planá najdeme několik větších subjektů, které zaměstnávají větší počet zaměstnanců a tím zlepšují nezaměstnanost ve městě. Největšími zaměstnavateli v průmyslu jsou Stora Enso Timber Planá s.r.o. (270), Panasonic Electric Works Czech s.r.o. (175), Vonex (85). Z dostupných dat z roku 2013 můžeme konstatovat, že největší zastoupení z hlediska formy podnikání mají v Plané podnikatelé-fyzické osoby, kterých je v Plané registrováno 860, dále zde mají velké zastoupení obchodní společnosti, kterých je zde 98, akciové společnosti jsou ve městě registrováno pouze 2 a družstevních organizací evidujeme 5. Svobodné povolání je zde zastoupeno v počtu 167 subjektů. Z hlediska zaměření hospodářské činnosti má zde pomyslné prvenství velkoobchod a maloobchod; oprava automobilů, kterých je zde 255, dále zpracovatelský průmysl v počtu 159 subjektů, stavebnictví s počtem 125 subjektů a také profesní, vědecké a technické činnosti, které se reprezentují v počtu 111 subjektů. [60], [51]

Z hlediska počtu zaměstnanců najdeme v Plané celkem 75 mikropodniků, 17 malých podniků a 7 středních podniků, které zaměstnávají 50-249 zaměstnanců. [51]

Schválený rozpočet na rok 2015 plánuje v oblasti příjmů celkem 103 000 000 Kč a v oblasti výdajů 112 840 000 Kč, z čehož vyplývá celkový schodek ve výši 11 240 000 Kč, který bude pokryt z fondu rezerv. [61]

Nezaměstnanost

V Plané je více firem, které zaměstnávají větší počet zaměstnanců a tím snižují míru nezaměstnanosti. Míra registrované nezaměstnanosti je v Plané okolo 8 %, což je přibližně stejně jako průměrná míra nezaměstnanosti v celém okrese Tachov. Uchazečů bylo v roce 2014 ve městě Planá registrováno celkem 340. Strukturu uchazečů o práci můžeme vidět v tabulce 4. [51]

Tabulka 4: Struktura uchazečů o práci v Plané

	Uchazeči	OZP	18-24 let	50+	Absolventi	Zákl.vzdě.	Vyučení	S maturitou
Celkem	340	74	53	103	17	111	145	57
Muži	176	38	30	59	7	47	92	27
Ženy	164	36	23	44	10	64	53	30

Zdroj: [51], vlastní zpracování, 2015

Spolupráce

Město Planá u Mariánských Lázní spolupracuje již několik let s německým městem Tirschenreuth, zejména výměnné pobyty studentů jsou vnímány velmi kladně. [29]

4.2.3 Chodová Planá

Chodová Planá se nachází v blízkosti města Planá u Mariánských Lázní, jsou od sebe vzdáleny pouhých 5 km a nachází se na přímé cestě do lázeňského města Mariánské Lázně.

Historie

První písemná zmínka o obci pochází z roku 1316. V době Přemyslovců byla Chodová Planá s pásmem chodských vesnic spravována z hradu v Tachově. Až později král Jan Lucemburský ve finanční tísní pronajímal hrad Tachov a s ním i obce k němu patřící. Za Karla IV. patřila Chodová Planá dokonce třem majitelům. [62]

Současnost

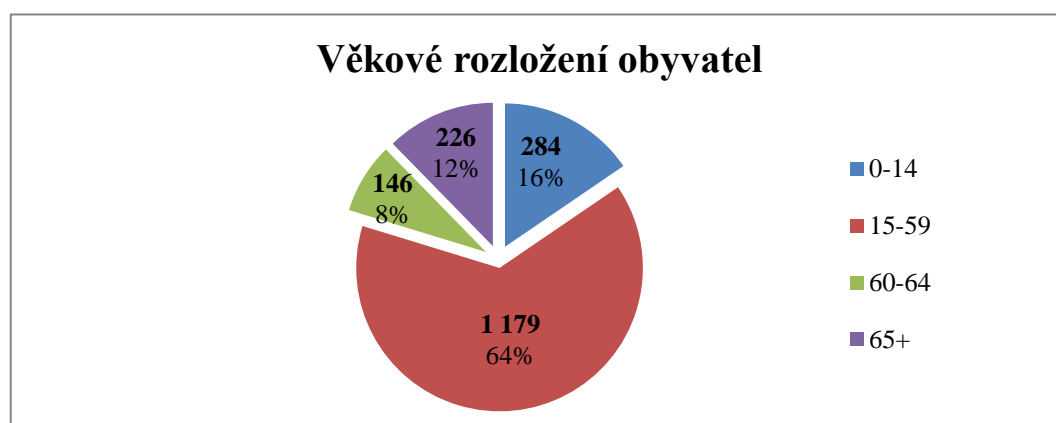
Dnešní Chodová Planá je nejen významným průmyslovým centrem Tachovska, ale zároveň turisticky velmi atraktivním místem. Ve městě najdeme jednu školu nižšího stupně a jednu mateřskou školu. Pro využití volného času najdeme ve městě sportovní hřiště, stadion a také kulturní dům. Dále ve městě najdeme poštu, dvě knihovny, kostel, hřbitov a lékárnu. Co se týče zdravotní péče, najdeme zde jednoho praktického lékaře

pro dospělé. Městys má funkční webový portál, vydává občasník Regent, většinou 3-4 krát do roka. [37]

Obyvatelstvo

K 1. 1. 2014 bylo ve městě Chodová Planá 1 835 obyvatel. Z toho 951 mužů a 884 žen. K danému datu bylo ve městě 284 mladistvých, tedy osob ve věku 1-14 let, dále 1 179 osob v hlavním produktivním věku, to jsou osoby ve věku 15-59 let, 146 osob v předdůchodovém, tedy osob ve věku 60-64 let a 226 osob starších 65 let. Věkové rozložení obyvatel městyse Chodová Planá můžeme vidět na obrázku 10. Průměrný věk činí 39,8 let, u mužů je to 39,6 let a u žen 40 let. [52]

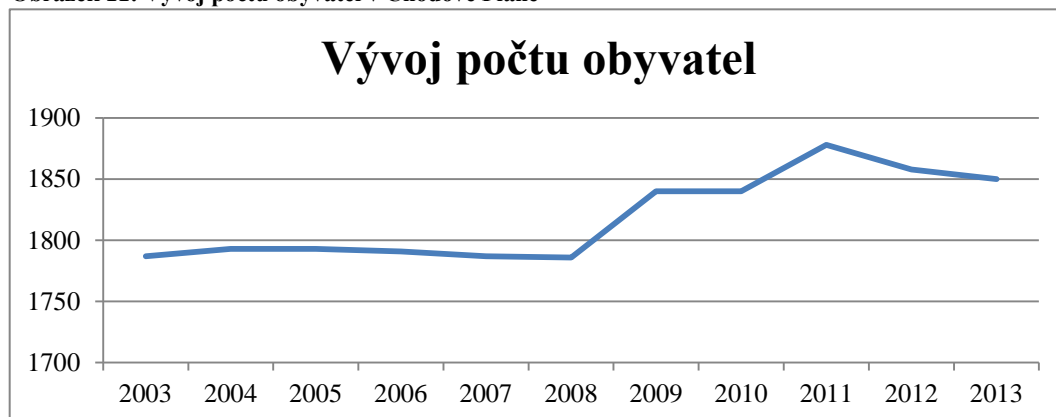
Obrázek 10: Věkové rozložení obyvatel v Chodové Plané

Zdroj: [52], vlastní zpracování, 2015

Z dlouhodobého hlediska má počet obyvatel v Chodové Plané stoupající tendenci. Největší vzestup obyvatel nastal mezi roky 2008 a 2009. Vývoj počtu obyvatel můžeme vidět na obrázku 11.

Obrázek 11: Vývoj počtu obyvatel v Chodové Plané

Zdroj: [64], vlastní zpracování, 2015

I zde si uvedeme některá statistická data obyvatelstva v Chodové Plané za rok 2013, která ovlivňují vývoj počtu a strukturu obyvatel v městysi (viz tabulka 5).

Tabulka 5: Dílčí ukazatele obyvatelstva městyse Chodová Planá

	Přírůstek obyvatelstva			Saldo migrace			Přírůstek/ úbytek
	Narození	Zemřelí	Př. Pří.	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Saldo	
Celkem	14	24	-10	45	50	-5	-15
Muži	8	14	-6	20	23	-3	-9
Ženy	6	10	-4	25	27	-2	-6

Zdroj: [52], vlastní zpracování, 2015

Ekonomika

Největší zastoupení podnikatelské činnosti ve městě má forma podnikatel – fyzická osoba s 288 subjekty, dále obchodní společnosti v počtu 39 subjektů a také svobodná povolání, které jsou zastoupena v počtu 32 subjektů. Co se týče zaměření hospodářské činnosti největší zastoupení má ve městě velkoobchod a maloobchod; oprava automobilů s počtem 80 subjektů, dále zpracovatelský průmysl s 59 subjekty a jako třetí nejpočetnější zastoupení má sektor zemědělství, lesnictví a rybářství v počtu 49 subjektů. [52]

Z hlediska počtu zaměstnanců najdeme v městysi Chodová Planá 124 subjektů bez zaměstnanců, 16 mikropodniků, 4 malé podniky a 3 střední podniky. Schválený rozpočet na rok 2015 zahrnuje příjmy v celkové výši 34 687 749 Kč a celkové výdaje ve výši 43 164 350 Kč. Výsledkem schváleného rozpočtu pro rok 2015 je schodek v celkové výši 8 476 601 Kč. [52], [63]

Nezaměstnanost

Míra registrované nezaměstnanosti v Chodové Plané je přibližně stejná jako ve městě Planá a to kolem 8 %. Podrobnější přehled nezaměstnanosti můžeme vidět v tabulce 6. [52]

Tabulka 6: Struktura uchazečů o práci v Chodové Plané

	Uchazeči	OZP	18-24 let	50+	Absolventi	Zákl.vzdě.	Vyučení	S maturitou
Celkem	124	36	18	39	4	44	55	19
Muži	61	21	8	23	1	22	29	6
Ženy	63	15	10	16	3	22	26	16

Zdroj: [52], vlastní zpracování, 2015

4.3 Analýza základních služeb cestovního ruchu ve vybrané oblasti

Nabídku základních služeb jako je stravování, ubytování a doprava analyzujeme zejména ve stěžejních městech a obcích této oblasti, avšak i v okolních vesnicích najdeme některé možnosti stravování a ubytování. Jde zejména o vesnické hospůdky či sezónní občerstvení, které jsou využívány spíše místními obyvateli. Mimo ubytování ve stěžejních městech a obcích můžeme využít ubytování také v obci Kokašice, kde se nachází pension Ve Dvoře, v obci Domaslav, kde sídlí penzion Karolína. Další penzion najdeme v obci Horní Kozolupy, konkrétně jde o penzion Procházka Václav. Možnosti stravování nalezneme také v Kokašicích kde je Hospůdka Pod Hradem, v Okrouhlém Hradišti, kde nám uvaří v pohostinství „U Marienky“ nebo v Lestkově kde můžeme narazit na hospůdku „Pod Návsi“ nebo hospůdku „U parku“.

4.3.1 Bezručice

Ubytování a stravování

Přímo v Bezručicích není žádné ubytovací zařízení vhodné pro turisty. Turisté mohou využít ubytování v nedalekém lázeňském městě Konstantinovy lázně, avšak nedaleko města Bezručice najdeme **areál Bezručice**, který je vzdálený asi 4 km. V areálu se nachází různé možnosti ubytování, konkrétně pension, chatky a místa pro autokemp a stany. V penzionu se nachází dvou až čtyřlůžkové pokoje s vlastním sociálním zařízením, BTV se satelitním připojením. Celková kapacita je 30 lůžek, z hlediska třídění ubytovacích zařízení jde tedy o malé zařízení. Další možností je ubytování v chatkách, které jsou v zimě vytápěny. Chatky jsou vybaveny 4 lůžky (palanda) a jsou s osvětlením. Sociální zařízení, sprchy a umývárny jsou pro uživatele chatek umístěny v hlavní budově areálu. Maximální kapacita ubytování v chatkách je 200 lůžek. Oblíbenou formu ubytování a to zejména v létě je forma autokempu a stanů. Jde o levnou variantu ubytování. Každý návštěvník, který využívá autokemp nebo stanování má k dispozici přípojku elektřiny.

Další možnost ubytování, přesněji kempování, mohou návštěvníci využít na koupališti, které nabízí i stravování v restauraci. Koupaliště je vzdálené cca 2 km směrem k obci Křivce. Jedná se o území vhodné zejména pro venkovskou turistiku, kde si turisté mohou pronajmout chaty či chalupy, kterých je na tomto území velký počet.

V městě najdeme také několik možností stravování. Jedna z nich je *restaurace „U spart’ana“*, která se nachází na náměstí Kryštofa Haranta. Otevřena je každý den od 9:30 hod. Dále v Bezručicích najdeme restauraci *„Sport“*. Restaurace je otevřena každý den od 15:00 hod. Restaurace se nachází v blízkosti fotbalového hřiště TJ Jiskra Bezručice. Nedaleko Bezručic v Dolních Polžicích se nachází *Pizzeria Café Kryštof Harant*. Otevřeno má restaurace od března do listopadu každý den od 12:00 hod. Nedaleko restaurace je i lanové centrum, které výborně poslouží osobám vyhledávající aktivní odpočinek.

Nově je otevřena *restaurace Na Zámku*, která funguje od února 2015, otevřeno má denně od 10 do 23 hod. Další možnost stravování je v restauraci *Gambrinus*. [33], [65]

V roce 2013 navštívilo hromadná ubytovací zařízení v Bezručicích 1352 hostů, z toho 1324 bylo z ČR. Počet přenocování byl 14 006, z toho 13880 přenocování hostů z ČR.

Doprava

Bezručice jsou v poměrně odlehle krajině od všech hlavní silničních a dálničních tahů. Dopravu zde zajišťují autobusy ČSAD a vlaky ČD. Výhodnější je pro rezidenty i turisty využívat dráhy českých drah, jelikož vlaky jezdí od listopadu 2014 v přímém spojení z Plzně a to i o víkendu naopak autobusy jezdí pouze ve všedních dnech. Silnice zde nejsou v dobrém stavu a to i z důvodu vlivů přírody, jelikož cesty vedou skrz velké lesy a během zimy či silných větrů je zde velký problém se silniční dopravou. [65]

4.3.2 Planá u Mariánských Lázní

Ubytování a stravování

V Plané najdeme 89 subjektů ubytování, stravování a pohostinství, proto si zmíníme pouze některé z nich. Ve městě se nachází *Hotel-penzion 22*, jedná se o 3* hotel. Celková kapacita objektu je 22 osob. Cena se pohybuje v rozmezí 350-1000 Kč za apartmán / noc. Děti do 3 let zdarma. Jedná se o rodinný hotel v samotném historickém centru Plané. V roce 2007 prošel hotel rekonstrukcí a může tak nabídnout kvalitní ubytování. Ve vybavení objektu, které mohou turisté využít, najdeme lednici, sprchu, vanu, kuchyň, bar, televizi a rádio. Jednotlivé pokoje jsou v odlišných stylech, najdeme zde například nové pokoje se starožitným nábytkem. Apartmány mají vždy 2 ložnice, vanu a kuchyň, kde je možnost vlastního vaření. Návštěvníci mohou využít možnosti

ubytování i se svými psy. Restaurace se nachází ihned vedle objektu a je zde možnost donášky jídla až na pokoj. Návštěvníci, kteří přijedou automobilem, mohou využít parkování přímo u objektu. [65]

Další možnost ubytování v Plané nabízí **ubytovna Domov mládeže**, který celoročně nabízí 6 pětilůžkových, 9 čtyřlůžkových a jeden dvoulůžkový pokoj. V červenci a srpnu lze zamluvit celou ubytovací kapacitu objektu. Cena za jednu noc na osobu činí 200 Kč. Objekt se nachází na klidném místě na okraji města, nedaleko autobusového nádraží. Hosté jsou ubytováni na samostatném podlaží se společenskou místností a kuchyňkou, vybavenou sporákem, lednicí, mikrovlnou troubou a rychlovarnou konvicí. Parkování je možné v objektu či na parkovišti před objektem. Je možné uskladnění jízdních kol. Budova je pokryta bezdrátovým připojením k internetu. Pro firemní akce je k dispozici učebna - jednací místnost s kapacitou 60 osob a klubovna. Sociální zařízení je společné vždy pro dva sousední pokoje. Každý pokoj má prostornou předsíňku - šatnu s vestavěnými skříněmi. [68]

Velmi příjemné ubytování najdou turisté v penzionu **Svatá Anna**, který se nachází kousek za hranicemi města Planá. Jedná se o velmi hezký a upravený penzion na kvalitní úrovni. Najdeme zde 4 pokoje s celkovou kapacitou 12 lůžek, každý pokoj má odlišné uspořádání. Penzion se nachází v krásné přírodě, mimo veškeré dění, z tohoto důvodu je tento penzion ideálním místem pro odpočinek mimo veškerou civilizaci. Okolní příroda je ideální pro cyklisty, běžkaře a také pro pěší turistiku. Kolem penzionu vede stezka přímo až do vedlejší obce Chodová Planá. Pension nabízí zapůjčení horských kol. [67]

Vhodné ubytování najdou cykloturisti i ostatní turisti v **pensionu Hafan**. Jedná se o rodinný pension, určený zejména pro odpočinkové pobyty. V penzionu najdeme 4 pokoje s celkovou kapacitou 14 osob. Každý pokoj má své vlastní jméno. Prvním z pokojů je pokoj Zámecký, který je určen až pro 4 osoby a najdeme v něm WC, vanu, dvě okna na sever do ulice, dále Meruňkový pokoj, který je určen až pro 3 osoby, v pokoji se nachází WC, sprchový kout a jedno okno na sever do ulice. Žlutý pokoj je vybaven vlastní kuchyňkou a je určen až pro 4 osoby a disponuje záchodem, vanou a dvěma okny na severní stranu. Poslední Modrý pokoj je určen pro 2 osoby a i zde najdeme WC, sprchu a jedno okno na jižní stranu. Pension má vlastní dvůr, který mohou návštěvníci využít jako odstavnou plochu pro své automobily a také má

zamykatelnou garáž, která slouží jako úschovna pro kola a další zařízení. Dvůr je vybaven posezením a venkovním krbem. Najdeme zde i zdroj vody pro umytí kol. Penzion je v samotném centru Plané a tím pádem jsou dobře dostupné i další služby, jako jsou restaurace, bankomaty, potraviny, pošta atd., jelikož většina služeb je v Plané koncentrována na náměstí. Samozřejmostí je Wi-Fi připojení v celém objektu. Vstupní prostor do penzionu slouží zároveň jako prodejní galerie, informační centrum a v sezóně jako půjčovna kol a holí pro nordic walking. [66]

V Plané najdeme také několik hospod, barů a restaurací, mezi restaurace patří např. restaurace Mes Amis a rybí restaurace na náměstí. Nabídka kvalitní gastronomie je jednou ze slabších stránek nabízených služeb v tomto městě.

Doprava

Planá se nachází na přímé obchodní cestě z Plzně do Chebu a také 15 km od dálnice D5, která směřuje do Německa. Z tohoto důvodu můžeme tvrdit, že se jedná o dobrou dopravní dostupnost a pozici. Dopravu zde zajišťují autobusy ČSAD a také vlaky společnosti ČD. V Plané nově také staví rychlostní vlak Pendolino, který jede z Ostravy až do Františkových Lázní a turisty je velmi hojně využíván. Stav silnic směrem od dálnice D5 nebo směrem na Mariánské Lázně jsou v dobrém stavu a jsou velmi hojně využívány a zatížené nejenom osobní ale i nákladní dopravou. Nedaleko města je také hraniční přechod do Bavorska.

4.3.3 Chodová Planá

Ubytování a stravování

Chodová Planá je známa hlavně díky rodinnému pivovaru Chodovar. Tato společnost zde vlastní komplex budov. Některé z nich jsou právě využívány pro potřeby služeb cestovního ruchu. Prvním objektem, který patří této společnosti je **wellness Hotel U Sládka**. Jde o tříhvězdičkový hotel v samém srdci Chodové Plané. Hotel se nachází v areálu rodinného pivovaru Chodovar. Ubytování je vhodné nejenom pro milovníky piva ale také pro obchodní cestující či turisty hledající odpočinek. V hotelu je k dispozici konferenční sál, trezor, půjčovna kol, dětský koutek, minigolf, bar, parkoviště přímo u objektu, bazén, lázně a wellness. Pokoje jsou vybaveny telefonem, internetem, TV se satelitem, minibarem, sprchou či vanou, WC. V hotelu je možnost

ubytování se se svými psími mazlíčky. Hotel je také přizpůsoben bezbariérovému přístupu, což rozšiřuje možnosti potenciální klientely. Cena za noc v jednolůžkovém pokoji se pohybuje v rozmezí 940-1260 Kč, ve dvoulůžkovém pokoji potom mezi 1390-2050 Kč, ve třílůžkovém pokoji 1700-2300 Kč a ve čtyřlůžkovém pokoji je cena mezi 2000-2750 Kč. Cena závisí na počtu strávených nocí a také na období, zda jde o zimní či letní sezónu.

Do zajímavých služeb, které hotel nabízí, patří **pivní lázně**, díky nimž je také velmi známý a vyhledávaný. Najdeme zde několik možných variant odpočinku, pravou chmelovou lázeň, pravou pivní lázeň, léčebné zábaly, masáže či pitnou kúru. Podrobnější popis služeb, které nabízejí pivní lázně, najdeme v příloze J. Cena za pivní i chmelovou lázeň pro jednu osobu je 660 Kč, cena za celkovou masáž je 480 Kč, celková aroma masáž stojí 520 Kč a masáž lávovými kameny je v ceně 690 Kč.

Pokud si návštěvník nevybere z procedur pivních lázní má možnost odpočinout si ve wellness. Wellness nabízí také několik možností pro odpočinek a to konkrétně bazén, Whirlpool, Kneippovy koupele, finskou a aroma saunu.

K dispozici je zde i konferenční sál, který je ideální pro konání oslav či společenských akcí. Sál je vybaven kvalitním ozvučením a vysokorychlostní Wi-Fi. [40]

Další možnost ubytování v Chodové Plané nabízí **Pension Magdalena**. Nachází se v přízemí rodinného domu o velikosti 3+1 s terasou, venkovním posezením a grilem. Celková ubytovací kapacita je 6 lůžek s možností přistýlky. Parkování zajištěno přímo u RD, dále pension nabízí možnost úschovy jízdních kol a lyží. [69]

Pro osoby, které vyhledávají ubytování v malebné krajině je zde k dispozici nedaleko vzdálený **Pension Astra**. Pension je v nedaleké obci Michalovy Hory a zaujme především okolní krajinou a klidným prostředím. [83]

Hotel Slunce v Chodové Plané je vybaven vlastní restaurací a nabízí také možnost posezení na letní terase. [83]

Společnost Chodovar zde vlastní také 2 restaurace. První z nich je **Restaurace „STARÁ SLADOVNA“**. Restaurace se nachází v kamenné budově původní sladovny využívané pivovarem do roku 1860 k výrobě a uskladnění sladu. Jedinečná architektura budovy byla impulsem pro její citlivou rekonstrukci a využití k neobvyklé prezentaci místního

piva a jeho historie. Otevřením restaurace „Stará Sladovna“ navazuje Rodinný pivovar v Chodové Plané na tradici velkých zahradních pivnic. Originální restaurace tak nabízí nejen 150 míst obklopených pivovarskou technologií, ale i velkou terasu s překrásnou pivovarskou zahradou o celkové kapacitě cca 300 míst a výhledem na historický komplex budov pivovaru. Beerrarium, společný svět technologie piva a gastronomie, nabízí možnost nechat se na okamžik vtáhnout do kouzelného světa piva a podhalit jeho tajemství. Na sestavení pivního lístku restaurace „Stará Sladovna“, který obsahuje v základní nabídce vždy minimálně 10 druhů chuťově zajímavých piv, se podíleli první diplomovaní pivní sommeliéři v České republice, Jiří a Vojtěch Plevkovi. [40]

Druhou restaurací patřící Chodovaru je *restaurace Ve Skále*. Restaurace se nachází v osm set let starých pivovarských sklepech. Kapacita restaurace je 260 hostů a součástí je také malé pivovarské muzeum. Prastaré ležácké sklepy ze 12. století, tesané v žulové skále, pivovar dodnes používá k dokvácení svého piva. Kromě širokého sortimentu jídel české a zahraniční kuchyně tak restaurace nabízí návštěvníkům i jedinečnou možnost ochutnat přírodní kvasnicové pivo čepované přímo z ležáckých sudů skalního sklepa. [40]

Doprava

Chodová Planá se nachází na přímé cestě směrem na Mariánské Lázně a Cheb. Do městyse vede železniční trať, ale spojení je pouze osobními vlaky nikoli rychlíky. Z tohoto důvodu se délka cestování do a z Chodové Plané prodlužuje na delší dobu. Doprav zajišťují také autobusy ČSAD. Stav silnic v městyse a okolí je v dobrém stavu.

Podrobnější analýza vybraných stravovacích zařízení

Na základě dostupných informací a vlastních poznatků jsme vytvořili podrobnější analýzu vybraných stravovacích zařízení. Jednotlivá hlediska jsme ohodnotili na stupni od 1 až do 5, kdy 5 je nejlepší hodnocení (viz tabulka 7).

Tabulka 7: Podrobnější analýza vybraných stravovacích zařízení

	<i>Mes Amis</i>	<i>Ve skále</i>	<i>Restaurace na zámku</i>	<i>Stará Sladovna</i>	<i>Pizzerie Harant</i>	<i>areál Bezručice</i>
vzhled z venku	3	5	5	5	5	4
vzhled uvnitř	3	5	5	5	5	4
čistota interiéru	4	4	4	5	3	3
čistota blízkého okolí	4	5	5	5	5	5
nabídka před vchodem	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne
bezbariérový přístup	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
přístup zaměstnanců	3	4	5	4	4	4
WI-FI	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

4.4 Analýza doplňkových služeb cestovního ruchu

4.4.1 Společensko-kulturní služby

Na analyzovaném území nenajdeme žádná velká nákupní střediska, multikina, velké hotely. Jde především o oblast s kulturními a historickými památkami, jako jsou zámky, hrady, pozůstatky po historických stavbách, krásnou přírodou protkanou cyklotrasami a trasami pro pěší turistiku, přírodními zajímavostmi a také jde o oblast, která má silnou historii a s tím spojená historická místa. V této kapitole analyzujeme vybrané doplňkové služby cestovního ruchu.

Kulturně – historické památky

Zámek Bezručice je viditelný ze širokého okolí, tyčí se na návrší, na západní straně náměstí. Bezručický zámek stojí na místě menšího středověkého hradu, který zde vznikl již koncem 13. století a v 16. století byl částečně renesančně přestavěn. Často se střídající páni, mezi něž patřili i rody Elpognárů a Švamberků začali s přestavbami na zámek. Snad nikde jinde nebylo použito tolik výtvarných slohů jako zde. Chybí pouze jediný, a to románský. Renesanční sídlo bylo vypálené Švédy a v roce 1711 je zámecký objekt zmiňován jako značně zpustlá stavba, z níž byla stržena střecha. Přestavby zahájené před rokem 1711 strhly starý goticko-renesanční objekt, který byl zčásti použit k výstavbě nových barokních částí zámku. Zásadní, pozdně barokní

přestavbou prošel objekt v letech 1772-1776 za knížete Karla Tomáše Löwensteina. Tato přestavba v podstatě dala zámku dnešní podobu. V současnosti není zámek přístupný veřejnosti, avšak do loňského roku jsme zde mohli vidět zámecké interiéry s nástěnnými a stropními freskami, dřevěný strop ze 17. století, Rytířský sál s replikou tkaného gobelínu z 16. století a zámeckou kapli. Na zámku bylo také muzeum tvorby předních českých sklářských umělců, zakladatelů světové slávy české skleněné plastiky, prodejní galerie sklářského umění. V gotických prostorech původního hradu je umístěna expozice o Kryštofu Harantovi. Zajímavostí zámku je však unikátní skleněný betlém výtvarníka Jaromíra Rybáka, největší skleněná plastika s tímto motivem na světě. Betlém váží 3,5 t a je vytvořen z taveného brazilského křišťálu a zdobený zlatem. Mezi další pozoruhodnosti v Bezručicích patří sloup sv. Floriána, patrona hasičů. V jihovýchodní části města poblíž školy stojí židovská synagoga. [21], [27]

V blízkém okolí najdeme další zajímavá místa, jako je hrad **Švamberk**. Hrad se vypíná na vrchu Krasíkov, založený byl patrně někdy okolo roku 1250 a byl sídlem významných českých šlechticů Švamberků. V roce 1643 hrad vyhořel díky neopatrnosti ženy hlásného, které vzplál olej při pečení koblih a celý hrad shořel včetně předhradí. Od té doby byl hrad ruinou. Stolová hora se zříceninami hradu je nejvýznamnější krajinou dominantou Bezručicka. V areálu hradu stojí kostel svatě Máří Magdaleny, v 60. letech 20. století byl vykraden a postupně zcela zdevastován. V současnosti probíhají aktivity na opravu kostela a zakonzervování pozůstatků hradu. K obnovení poutních tradic pomáhají již několik let pořádané slavnosti. [24]

Na ostruhu západně od města se rozkládá rozsáhlý zámecký komplex – **zámek v Plané**, vzniklý stavební činností pravděpodobně již od 13. až po 20. století. Z tohoto důvodu na zámku můžeme vidět jak prvky gotiky, tak prvky současnosti. Jako první známý držitel plánského jmění a patrně i původního gotického hradu se v polovině 14. století připomíná Dobrohost z Plané. Stavbu tehdy tvořil obdélný palác a osmipatrová, ve třech horních patrech dřevěná hranolová věž. Sídlo bylo obehnané příkopy a valy v místech pozdějšího parku. Od města odděloval hradní pahorek umělý příkop přetínající ostrožnu v místě dnešní Zámecké ulice. Přírodní ochranu hradního návrší pak doplňovaly okolní rybníky a bažiny. V polovině 16. století, již za Mořice Šlika, patrně započala přestavba hradu na renesanční zámek. K původnímu paláci přibylo severní křídlo s valenými a lunetovými klenbami, portály, ostěními a kamennými šlikovskými erby. Předhradí

zaplňily zejména hospodářské budovy, z nichž dochovaná konírna má zajímavý patrový štít. Kašpar Šlik nechal v l. 1617-1619 upravit fasády a interiéry sídla v duchu pozdní renesance, během bojů třicetileté války však byl zámek několikrát poznamenán útoky obou bojujících stran. Po r. 1665, kdy koupili plánské panství Sinzendorfové, zaznamenal zámek proměnu v barokním duchu. V polovině 30. let 18. stol. byl rozšířen o jižní křídlo péčí držitele Františka Václava mladšího. V letech 1948-1991 využívali zámecký areál příslušníci pohraniční stráže. Poté se ocitl v soukromých rukou, stal se předmětem restitučních nároků. V dnešní době je zámek ve špatném stavu a soukromý majitel na opravě nepracuje. [30]

Za zmínku stojí i plánská *radnice* a některé *historické domy*. Původně raně barokní jednopatrová radnice z let 1680-1685 byla přestavěna v 80. letech 19. století do podoby pozdního baroka, zvýšena o druhé patro a přičiněním J. F. Raucha vyzdobena v roce 1914 freskami. Z původní radniční budovy byly dochovány sochy P. Marie, sv. Petra a sv. Anny na štítě (sochy vyjadřují zasvěcení plánských kostelů). V r. 1883 byla stavba zvýšena o druhé patro.

V severní frontě jsou evidovanými domy čp. 7, 8, 10 a 25, v západní čp. 29 a 30 a v jižní čp. 35, 38, 40, 41, 42, 45, 46, 48 – 53 a také dům s čp. 56. Obsahují architektonicky cenné portály, mázhauzy, klenby, dřevěné stropy a další stavební prvky z období gotiky, renesance a baroka. Po 2. světové válce byly zbořeny čtyři domy v jižní frontě náměstí. V její západní části bylo místo dvou z nich postaveno kino. Nejvýstavnější dům čp. 25 býval od středověkých časů hostincem „U černého medvěda“. V r. 1623 jej měl ve vlastnictví řezník Heinrich Muldau. V r. 1752 dům za 400 zlatých vykoupilo město a do roku 1852 sloužil jako kasárna, resp. lazaret, byl tu výčep piva, parkovala zde obecní hasičská stříkačka a před rokem 1900 se tu učili studenti zdejší reálky. Dům čp. 56 je v jádru gotický, v patře má nástěnné malby, barokní fasáda je původní. Mezi vlastníky toho domu patřil i autor „Dějin města a panství Planá“ MUDr. Michael Urban. Do roku 1966 plnil dům funkci poválečného městského muzea.

V jihovýchodním rohu náměstí stojí dům čp. 56 s částečně dochovaným renesančním interiérem a výstavním barokním štítem. Dům čp. 35 "U bílé růže" byl kdysi zájezdní hostinec, s malovaným renesančním stropem. [30]

Mezi zajímavosti v Plané musíme zahrnout i **Svatojánský sloup**, který byl poprvé vztyčen přímo na náměstí roku 1712. Barokní pískovcová práce vzešla z rukou neznámého umělce, snad z okruhu J. Brokofa.

Na vrcholu třístranného obelisku je umístěn sv. Jan Nepomucký jako zemský patron, pod ním na konzolách patronka horníků sv. Barbora jako připomínka dobývání drahých rud v plánském okolí, sv. Florián, patron hasičů a ochránce před požáry a sv. Šebestián, jeden z ochránců proti moru. Výzdoba kartuší po stranách soklu byla zničena v poválečných létech. Letopočty vytesané na deskách pod nohama svatých patronů dokládají opravy sloupu v letech 1774, 1861 a 1924. Kruhová balustráda okolo sloupu byla mnohokrát poškozena v důsledku provozu na náměstí. [30]

V Plané je vyhlášena městská památková zóna, na základě rozhodnutí MK ČR. Výpis staveb zahrnutých v památkové zóně nalezneme v příloze K.

Krásný výhled nejenom na město ale také na široké okolí nám umožní **rozhledna na Bohušově vrchu**. Od přelomu 19. a 20. století zde stál dřevěný vyhlídkový gloriét, jehož si turisté velmi oblíbili. Jeho postupné chátrání vyvolalo nutnost nahradit jej skutečnou vyhlídkovou věží z odolnějšího materiálu. U jejího zrodu stál Městský okrašlovací spolek. Plány byly velkorysé. Počítaly s věží vysokou téměř 30 metrů, která měla nést název Jubilejní rozhledna císaře Františka Josefa. Potřebné finance se nakonec shromáždit nepodařilo, proto musel vzít spolek za vděk projektem mnohem skromnějším. Jeho výsledkem byla 16 metrů vysoká cihlová rozhledna, jejíž základní kámen byl položen v den císařského výročí 2. 12. 1908. K rozhledně přiléhal malý domek určený pro strážného a k občerstvení turistů. První návštěvníci zdolali jejich 73 kamenných schodů v létě 1909. Později nahradil malý domek hostinec, který sloužil do období druhé světové války. Po ní byl celý areál zdevastován a hostinec zbořen. V 60. letech začala věž sloužit jako nosič antén pro televizní vysílání. Přístup pro turisty byl omezen a posléze zcela zakázán. Na sklonku minulého století zmizely antény a Městský úřad v Plané provedl její generální opravu. 28. října 1999 byla rozhledna opět pro veřejnost otevřena. Vyhlídková plošina ve výšce 14 metrů je volně přístupná a nabízí kruhový výhled především na okolní Slavkovský les, Český les a Mariánské Lázně. [36]

Obrázky vybraných památek nalezneme v příloze L.

Sakrální památky

Významnou památkou Bezdružic je také **kostel Nanebevzetí Panny Marie**, postavený v letech 1710-1711. Kostel připomíná svojí stavbou nedaleké barokní svatyně v Domaslavi a Křivcích. [24]

Kostel sv. Petra a Pavla v Plané byl původně románský objekt, který byl vystavěn na počátku 13. st., z té doby je v jižní stěně lodi dochován unikátní portál orámovaný plastickým obloučkovým vlysem. Okolo roku 1260 došlo k částečné přestavbě ve stylu rané gotiky a kromě lomeného vítězného oblouku přibyly fresky na stěnách v presbytáři. Za 30leté války kostel zpustl, v roce 1675 došlo k jeho opravě a před rokem 1712 k úpravě západního průčelí. Po poslední pouti v r. 1787 byl kostel zrušen, i s okolním hřbitovem odprodán a do 20. st. využíván k hospodářským účelům. Vnitřní vybavení se ocitlo v okolních kostelích, věž byla rozebrána v roce 1799. Od roku 2000 je celostátně významná památka i s okolím po celkové rekonstrukci přístupná veřejnosti při kulturních akcích. [30]

Mezi trojici kostelů v Plané patří také **kostel Nanebevzetí P. Marie**. Původní gotické trojlodí vyzdviženo v jihozápadní části středověkého jádra u někdejších hradeb v raných dějinách města. Hlavní pozdně románský portál z poloviny 13. století byl v polovině 14. století zaklenut křížovou klenbou. V 60. a 80. letech 18. století držiteli plánského panství barokně přestavěn, vybaven a vyzdoben za účasti řady umělců, včetně místního rodáka malíře W. T. S. Schmidta. V jižní lodi a kolem kazatelny byly zazděny náhrobníky někdejších majitelů Plané, mezi nimi i Markéty ze Žeberka, sestry krále Jiřího z Poděbrad. Severní lodi dominuje barokní oltář s obrazem Plánské madony. Zvenčí u východní strany kněžiště připomíná rodinná tumba plánského rodáka J. F. Löwa z Ersfeldu, dvorního lékaře císaře Leopolda. Bezprostředně sousedící barokní fara pochází z r. 1708. Jižně od objektu v ulici Na Příkopech dochováno torzo někdejšího městského opevnění. [30]

Posledním kostelem v Plané je poutní **kostel sv. Anny**. Původně gotický, první písemná zmínka o kostele pochází z r. 1515 v souvislosti s požárem. Za vlády hraběte Jindřicha Šlika prošel kostel v r. 1645 rozsáhlou stavební úpravou. Téhož roku bylo založeno Bratrstvo svaté Anny. Dalším požárem r. 1721 byl zcela zničen, avšak již r. 1726 byl barokně obnoven neznámým architektem pod patronací Sinzendorfů. Některé prvky

výzdoby jsou připisovány dílnám Brandla, Škréty a italským malířů. Za vlády Josefa II. zaniklo Bratrstvo sv. Anny a kostel začal sloužit jako zámecká kaple plánských držitelů. Počátkem 20. století byl doplněn před západním průčelím o hrobku rodu Nostitzů. Severně od kostela nalezneme torzo pavilónku nad kdysi „zázračným“ radioaktivním pramenem zaniklým v důsledku blízkého dolování uranu. Jižně pod kostelem je částečně upravená budova někdejšího redemptoristického konviktu z r. 1923 pro řádový dorost. Nyní je v tomto objektu nemocnice. Východně od místa směrem k Plané roste stará lipová alej s torzy výzdoby někdejší poutní cesty. [30]

Nedaleko Chodové Plané v obci Pístov najdeme *kostel sv. Bartoloměje*. V kostele přežívají tradiční pouti se slavnostní mší. Nedaleko kostela se nachází také Pístovská mohyla, která připomíná 68 obětí z konce války a kde se každoročně od roku 1946 konají hojně navštěvované tryzny. Obrázky vybraných kostelů nalezneme v příloze M. [70]

Kulturní a společenský život

Důvodem návštěvy Plané bývá často *Hornické muzeum*, které se nachází pod náměstím města. Štola Ondřej Šlik, ve které se muzeum nachází, byla vyražena koncem 16. století v době největšího rozkvětu dolování stříbrných rud v Plané a jejím okolí. O rozkvětu a důležitosti města svědčí i to, že tehdejší majitelé panství a dolů Šlikové měli v Plané svoji mincovnu. Zde razili stříbrné mince. Štola byla ražena ručně z jižní strany táhlého návrší, na kterém stojí historické jádro města. Měla ověřit možný výskyt stříbrných rud, které byly v té době s úspěchem dobývány na svazích Bohušova vrchu. Celková délka důlních prací je necelých 200 m a na mnohých místech je dosud dobře patrná přesná ruční práce tehdejších horníků. Dnes je celý labyrint chodeb zpřístupněn veřejnosti a je v něm instalována expozice vývoje rudného hornictví, které je v současné době v Čechách prakticky zlikvidováno. Množství exponátů, tematicky utříděných, působí v podzemních prostorách velice autenticky.

Muzeum je otevřeno od května do září denně kromě pondělí, v dubnu a v říjnu o sobotách a nedělích. Při větší skupině osob je možná i domluva mimo stanovené termíny. [30]

Planá je v poslední době vnímána jako centrum zájemců o výtvarné umění. Ve městě působí městská Galerie ve věži. Městská *Galerie ve věži* byla otevřena v červenci 1995 po rozsáhlé rekonstrukci věže přiléhající ke gotickému kostelu Nanebevzetí Panny

Marie. Věž byla ke kostelu přistavěna po likvidaci staré, snad ještě románsko-gotické věže, v roce 1904. Věž je vysoká 48 metrů a kromě unikátního výstavního prostoru v centru města nabízí také z vyhlídkového ochozu pohled na Planou a okolí a na panorama Českého a Slavkovského lesa. Od založení galerie zde vystavovala řada významných umělců, např. Jiří Kolář, František Hodonský, Vladimír Komárek, Josef Jíra, Věra Janoušková, Vladimír Preclík, Jiří Načeradský, Jitka a Květa Válovy, Jiří Anderle, Oldřich Kulhánek, Karel Kuklík, Adolf Born, Jiří Šalamoun, Jiří Slíva, Martin Velišek, Boris Jirků, Dalibor Smutný, Aleš Lamr, Šárka Trčková. Galerie je otevřena každý den od 14:00 do 17:00 hod. [28]

Kultura v Plané je zastřešena **městským kulturním střediskem**. Záměrem města bylo sjednotit jednotlivé složky kultury ve městě (knihovna, městské kulturní středisko a informační středisko), proto došlo k sestěhování všech tří složek do jedné budovy. Budova je na náměstí svobody čp. 56. Cílem bylo *vytvořit kulturně-společenské zařízení s širší nabídkou služeb veřejnosti*. Vstupní halu nově zaujímá kulturní a informační středisko, které poskytuje nejrůznější služby, např. turistické informace, rezervace kulturních akcí, mapy, pohledy, přístup na veřejný internet. V přízemí a v prvním patře najdeme knihovnu města a podkroví budovy patří městskému kulturnímu středisku, kde je společenský sál vhodný pro kulturní akce a zároveň menší prostory pro expozici sbírky moderního umění města Planá. [35]

Ve městě najdeme také **městský biograf**. Biograf vysílá většinou 3x v týdnu. Z dlouhodobého vývoje návštěvnosti dochází k radikálnímu úpadku, jelikož menší kina ničí velké komplexy (multikina) ve velkých městech. Někdy se vysílá i jen pro 2 lidi a důvodem proč kino ještě funguje je podpora ze strany města. [30]

Dalším místem v Plané, kde se konají kulturní akce, je místní **koupaliště** na okraji města. Každoročně se zde koná festival Koupák.

Ve městě se koná každoročně nespočet dalších kulturních akcí jako je např. festival telegrafních sloupů, Výletnění, Filmový festival Oty Hofmanna a také např. různé městské slavnosti a oslavy). [71]

Kulturní dům v Chodové Plané funguje jako centrum kultury, oddechu a zábavy. Je určen pro potřeby nejen místních obyvatel a dětí, ale také pro různé zájmové organizace a spolky. Kulturní dům nejvíce využívá místní škola jako tělocvičnu při výuce

tělovýchovy. V zimních měsících je využívána také místní organizací TJ Slavoj. Konají se zde i různé plesy, oslavy a další společenské akce. [37]

Jednou z nejromantičtějších lokálek v kraji je *železniční trať Pňovany-Bezručice*. Na její trati leží nejen známá studánka lásky, Konstantinovy Lázně, ale i monumentální most přes přehradu Hracholusky s fascinujícím výhledem. Trať končí v Bezručicích, ale neustále se vedou diskuse o prodloužení trati až do Teplé. O historii, současnosti a budoucnosti Bezručické lokálky pojednává nové *muzeum*, zřízené v roce 2013 občanským sdružením Plzeňská dráha. Expozice, instalovaná v objektu historického drážního skladiště, přímo v areálu nádraží, představuje místní trať na fotografiích i dobových písemných materiálech. Je zde replika staniční dopravní kanceláře, včetně pokladny, historických jízdních řádů a dalšího inventáře. Zajímavostí je i funkční návštěvní a interaktivní prvky v elektronickém průvodci muzeem. Otevřené bývá muzeum především při nějakých akcích či slavnostech. Během Bezručického parního léta v červenci a srpnu se každoročně proměňuje v oživé muzeum celé nádraží. Tuto akci navštíví v průměru 2000 lidí za víkend. Na této akci se můžeme setkat také s průvodčími v dobových uniformách, četnickou stanicí a pro lidi je také připraven doprovodný program, ve kterém můžeme vidět nejrůznější hudební a taneční vystoupení, řemeslný jarmark a divadlo pro děti. [21]

Severovýchodně od Bezručic najdeme barokní městečko *Úterý*, které je dnes známé především tradičními řemeslnými jarmarky. Trhy daly městečku i jméno jelikož tradiční tržní den bylo úterý. Zajímavostí města je, že dlažba na náměstí je z opravdových „kočičích hlav“ z místního kamene. Po městě vede i krátká naučná stezka, která pojednává o historii a architektuře města. [24]

Kulturní a společenské akce

Na tomto území se koná velké množství společenských a kulturních akcí, některé z nich, obzvláště ty vyhledávané a každoročně konané si nyní zmíníme.

- Plánská „50“, Výletnění, plánský „Koupák“, Anenská pouť, festival telegrafních sloupů, filmový festival Oty Hofmanna, setkání Planých, Hornické slavnosti (Planá); Bezručické parní léto – červenec a srpen, vždy jeden víkend, 9 týdnů baroka – 29. 7. 2015 budou zpřístupněny i interiéry jinak uzavřeného zámku (Bezručice), Slavnosti jablek (Krasíkov), pивní slavnosti, mistrovství světa

v koulení sudu, barmanská show, Chodovar Cup, pivní akademie, Sochařské sympozium (Chodová Planá). [71], [24], [82], [83]

4.4.2 Sportovně – rekreační služby

Sportovní zařízení a ostatní příležitosti k aktivnímu odpočinku

V Bezručicích můžeme využít **víceúčelové sportovní hřiště** s umělým osvětlením. Hřiště o velikosti 25 x 45 m má umělý povrch a okolo hřiště je běžecká dráha. Hřiště je také vybaveno doskočištěm pro skok daleký. Cena za pronájem hřiště bez osvětlení je 100 Kč/ hod a s osvětlením 150 Kč/ hod.

Ve městě najdeme také **squashovou halu a posilovnu**. Zařízení je otevřené každý den a cena za pronájem squashového kurtu je 120 Kč/ hod.

Sportovní aktivity můžeme provozovat i v místní **tělocvičně**, která je součástí základní školy. V okrese Tachov se jedná o druhou největší tělocvičnu. Cena za pronájem jedné hodiny je 300 Kč.

K využití volného času slouží také **skatepark**, najdeme jej za fotbalovým hřištěm. Fotbalové hřiště slouží jak místnímu fotbalovému oddílu ale je možné si ho také pronajmout.

Sportovní zařízení najdeme také v **areálu Bezručice**, kde nám je k dispozici nohejbalové hřiště, stolní tenis, čtyřkolky, venkovní bazén či posilovna. [34], [53]

V Plané u Mariánských Lázní působí několik oddílů a klubů, patří mezi ně volejbalový klub TJ Sokol Planá, tenisový oddíl Planá, fotbalový klub Planá a také oddíl lyžování TJ Sokol Planá. V Plané existuje také kynologická organizace, která vycvičí Vašeho psa.

Mimo pravidelné přátelské či soutěžní souboje místních oddílů proti svým soupeřům se zde pořádají také další sportovní akce, např. Plánská padesátka. Jedná se o turistické pochody v délkách 10, 20, 30 a 50 km. Novinkou je možnost pokořit danou vzdálenost na jízdním kole.

Fotbaloví nadšenci zde mají k dispozici 2 fotbalová hřiště. Jedno u vlakového nádraží a druhé u hřbitova. Hřiště u hřbitova je víceúčelovým hřištěm a mimo trávníku zde najdeme i doskočiště pro skok daleký a vysoký, basketbalové koše, běžeckou dráhu a budovu se šatnami a sociálním zařízením.

Skatepark je v současné době umístěn na bývalém hřišti pozemního hokeje, který sousedí s tenisovými a volejbalovými kurty s antukou.

V zimním období je k dispozici „nafukovací“ hala u ZŠ, která je využívána školou, ale ve volných termínech si mohou zájemci halu pronajmout. Pevná kvalitní sportovní hala či větší tělocvična v Plané chybí. Odpočinout si mohou nejen turisté, ale také rezidenti Plané také při hraní bowlingu v Bowling baru Roxy. [31]

Pro milovníky adrenalinových zážitků je připraveno **Lanové centrum v Dolních Polžicích**, které je výzvou nejen pro mladé odvážlivce, ale také pro ty, kteří chtějí překonat sami sebe ve výšce 8 metrů nad zemí. Instruktoři Vám nabídnou několik programů na nízkých i vysokých lanových překážkách. Oblíbenou disciplínou je velký skok a lanovka přes polžický potok. [72]

Možnosti koupání nalezneme nejen na koupališti v Plané, areálu Bezdružice či na jednom z místních rybníků, ale také na „koupališti „*U Nezdického potoka*“. [24]

Turistika

Naučné stezky

Zdejší krajina láká svým nenápadným, leč velmi silným a osobitým kouzlem. Každé její zákoutí ukrývá nějaké tajemství. Do určité míry je to možno poodhalit skrze naučné stezky. Naučné stezky pojednávají o místní historii, či přírodních zajímavostech.

Trasy naučných stezek provádí návštěvníky skrze neporušenou přírodou regionu GeoLocí.

- Hradištský vrch – Na této stezce se turisté dostanou o 100 m výše než je okolní krajina a proto jim také tato stezka nabídne mnoho krásných výhledů. Na západní straně vrchu, v bývalém kamenolomu, lze pozorovat čedičové sloupy až 25 m vysoké. Od roku 1996 je vrch vyhlášen národní kulturní památkou, později zde byla vyhlášena i přírodní rezervace. Délka stezky je 5,5 km, jde o trasu nenáročného typu a je vhodná pro pěší i cykloturisty.
- Šipín – Stezka přibližuje přírodní a historické krásy okolí Hadovky a Úterského potoka v oblasti vyhlášené jako přírodní park Úterský potok. V přírodním parku mimo jiné mohou turisté obdivovat lokalitu kapradin především hojně rozšířeného Pérovníku Pštrošího. Zhruba v polovině trasy mohou turisté navštívit jednu

z nejromantičtějších zřícenin západočeské oblasti, Gutštejn. Délka stezky je 7 km. Terén je středně náročný a je vhodný spíše pro pěší turistiku.

- Údolím Úterského a Nezdického potoka – Nosným tématem naučné stezky je historie mlynářství v okolí Bezdruzic, na Úterském a Nezdickém potoce. Turisté se mohou dozvědět, jak se žilo mlynářům před staletími a také o nedávné minulosti Bezdruzic a nejbližšího okolí. Zajímavou zastávkou je koupaliště na Nezdickém potoce.
- Krasíkov – Ovčí vrch – Tato stezka zavede turisty do míst, která jsou spjata se jmény významných historických šlechtických rodů Švamberků, Harantů a Lowensteinů. Dominantou nejenom této stezky ale i zdejšího kraje je vrch Krasíkov se stejnojmennou zříceninou hradu, zvonici a kostelem sv. Máří Magdaleny. Neméně zajímavý je Ovčí vrch s románskou rotundou a pomníkem či Dolní Polžice nebo Staré Lázně. Z vrchu je krásný výhled na okolí. Stezka je dlouhá 10 km středně těžkého terénu a je vhodná pro pěší i cykloturisty.
- Architektura Úterý – Lákadlem této stezky je výjimečně krásná architektura, Naučná stezka přivede turisty k řadě jedinečných, převážně barokních, staveb. Součástí stezky jsou dobové fotografie, na kterých můžou turisté vidět vývoj města v průběhu 20. Století, dozvědět se také můžeme o tom, jak se v minulosti na Útersku rýžovalo zlato, vařilo pivo či mlelo obilí. Stezka je dlouhá 1,5 km nenáročného terénu a je vhodná pro pěší turistiku.

V Regionu GeoLocí se setkáme i s dalšími naučnými stezkami, které jsou v okolí námi analyzovaného území.

- Skalní defilé u Svojšína – Při výběru této stezky turisté narazí na konci této trasy na krásný rozhled ze skalního výběžku nad řekou Mží. Na trase se nachází vyhlídkový altán, který je postaven na nejvyšším místě této stezky. Turisté se dále seznámí s geologií v regionu včetně těžby rud, ale také s funkcí základních druhů stromů v daném biotopu. Trasa je dlouhá 1,6 km, nenáročného terénu a vhodná zejména pro pěší turistiku.
- Kosí potok – Turisté se seznámí např. s památným jeřábem, s mlýny na potoce, dozví se o geologickém složení podloží, o vegetačních poměrech údolí nebo si přečtou o chráněných rostlinách. Naučná stezka Kosí potok, nejstarší na

Tachovsku, byla otevřena v roce 1978. Délka stezky je 8 km a je středně těžké úrovně. Vhodná je jak pro pěší tak pro cyklisty.

- Ke studánce lásky – Na své si zde přijdou nejen milovníci minerálních pramenů, ale také obdivovatelé technických památek. K vidění je železniční viadukt nebo překládací stanice bývalé lanovky z počátku 20. století. Lidová pověst tvrdí, že pokud se vody z této studánky napijí dva milovaní lidé, jejich láska nikdy nevyhasne. Trasa je dlouhá 7,5 km nenáročného terénu a je vhodná pro pěší i cykloturistiku.
- Hornická stezka ve Stříbře – stezka pojednává o hornické činnosti, která zde probíhala po staletí. Turisté se také dozvědí o historii města, přírodním prostředí, o prastarých metodách dobývání rud, ba i o tajuplných obyvatelích podzemních prostor, od netopýrů až po skřítky. Délka trasy je 3 km ve středně náročném terénu a je vhodná pro pěší turistiku.
- Příroda v okolí Kladrub – Stezka informuje o přírodních zajímavostech, historii města a okolí. Zajímavostí na této stezce je údajně mnichy uložený poklad v Jirenském lese. K vidění je nejmohutnější strom Tachovska, dub letní, který je vysoký 25 m a obvod kmene je 7,5 metrů. Délka stezky je 5,5 km, vede v nenáročném terénu a je vhodná pro pěší i cykloturistiku. [73]

Cyklistické trasy

Zdejší krajina přímo vybízí k projížďce na kole. Najdeme zde několik značených cyklistických tras. Projekt značených cyklotras nechaly společně vypracovat dobrovolné svazky obcí Mikroregion Konstantinolázeňsko a Stříbrský region. Projekt byl realizován v letech 2004-2005 na území obou mikroregionů s použitím dotace, získané z programu LEADER ČR prostřednictvím místní akční skupiny Český Západ – Místní partnerství.

Trasy jsou vedeny po silnicích 3. třídy s minimálním provozem a po polních a lesních cestách s asfaltovým i nezpevněným povrchem. Trasy cyklisty dovedou nejenom do zajímavých míst v okolí, ale také do samotných okolních měst a obcí, jako je Planá Teplá, Úterý, Stříbro a Kladruby. Cyklistické trasy pokračují i ve Stříbrském regionu, z důvodu úplnosti tras bereme v potaz i tento mikroregion. [81]

V celém mikroregionu Konstantinolázeňsko jehož součástí je město Bezručice vedou tyto značené trasy:

- **306** Klášter Teplá – Řešín – Konstantinovy Lázně – Stříbro – Hradiš'any (62,3 km)
- **2205** Michalovy Hory – Kořen – Třebel rozcestí (5 km)
- **2206** Planá – Olbramov – Kokašice – Konstantinovy Lázně – Šipín (28,5 km)
- **2208** Hanov – Loučky – Staré Sedlo – Bezručice (20,5 km)
- **2212** Klášter Teplá – Hanov – Lestkov – Olbramov – Svojšín (25,6 km)
- **2213** Bezručice – Kokašice – Strahov – Záchlumí – Víchov (22,6 km)
- **2214** Stříbro – Mydlovary – Ostrov u Bezručic – Bezručice (40 km)
- **2215** Trpísty – Cebiv – Horní Kozolupy – Lhota – Černošín (18,3 km)
- **2216** Hanov – Zádub – Pytlou rozcestí (17 km)
- **2218** Bezručice – Dolní Polžice – Krasíkov – Kokašice (11,7 km)
- **2219** Zhořec rozcestí – Nový Dvůr – Křivce rozcestí (7,5 km)
- **2220** Černošín rozcestí – Vlčkov – Konstantinovy Lázně (12,2 km)
- **2221** Bezručice – Olešovice – Úterý (7,6 km)
- **2222** Holostřevy rozcestí – Ošelín – Záchlumí – Kšice – Butov (39,7 km)
- **2224** Kořen – Vysoké Jemné – Hostičkov – Hanov (10 km)
- **2225** Strahov – Machařov – Okrouhlé Hradiš'tě (4 km)
- **2138** Mar. Lázně – Michalovy Hory – Planá [54], [81]

Trasy sestavené pro návštěvníky regionu

V celém regionu nalezneme spoustu cyklistických okruhů nejenom pro návštěvníky regionu, ale také pro rezidenty. Trasy zahrnují historické a kulturní památky, přírodní úkazy a krásy, přírodní zajímavosti, možnosti koupání a sportovního vyžití nebo krásné výhledy do zdejší krajiny a mnoho romantických míst. Uvedeme si některé z nabízených okruhů, hlavně ty, které zasahují do námi analyzovaného území. Společně s názvy tras si uvedeme také délku trasy, zajímavosti na trase, možnosti občerstvení a profil trati (nejnižší a nejvyšší bod trasy). Nezapomeneme ani uvést po jakých značených cyklistických trasách okruh vede, tento údaj je uveden v závorce ihned za názvem trasy.

- 1. Okolí Zaječihó rybníka** (306, 2208, 2219, 2218) – 16,5 km (1,25 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 450 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 645 m. n. m.

Začátek trasy je v Konstantinových Lázních nebo v Bezdruzicích. Možnosti občerstvení jsou v Konstantinových Lázních, Bezdruzicích, na koupališti u Nezdeckého potoka nebo v Dolních Polžicích. Mezi zajímavosti na trase zmíníme např. zámek Bezdruzice, Zaječí rybník, Lanové centrum D. Polžice.

2. **Přes tři brody** (306, 2219, 2216, 2213, 2220) – 20 km (1,35 hod.), nejnižší bod na trase je v nadmořské výšce 490 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 645 m. n. m. Začátek trasy v Konstantinových Lázních nebo v Bezdruzicích. Možnosti občerstvení najdeme v Konstantinových Lázních, Bezdruzicích nebo v Kokašicích. Mezi zajímavosti na trase patří zámek Bezdruzice, potok Hadovka, hrad Švamberk.
3. **Okolo Švamberka** (2206, 2218, 2216, 2220) – 17,5 km (1,25 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 450 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 565 m. n. m. Začátek trasy je v Konstantinových Lázních. Možnosti občerstvení jsou v Konstantinových Lázních a v Kokašicích. Mezi zajímavosti trasy patří hrad Švamberk, Ovčí Vrch, kostel a hřbitov v Domaslavi.
4. **Přes dva kraje** (306, 2208) – 19 km (1,4 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 480 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 690 m. n. m. Začátek trasy je v Bezdruzicích. Možnosti občerstvení máme v Konstantinových Lázních, Bezdruzicích (koupaliště u Nezdeckého potoka – pouze v létě). Mezi zajímavosti na trase patří hrázdné usedlosti v Řešíně a Pačíně, kostel v Křivcích.
5. **Okolo Ovčího vrchu** (306, 2218, 2206) – 12,5 km (1,5 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 498 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 630 m. n. m. Začátek trasy je v Konstantinových Lázních. Možnosti občerstvení najdeme v Konstantinových Lázních, Dolních Polžicích nebo v Kokašicích. Zajímavostí na trase je Ovčí vrch a lanové centrum v Dolních Polžicích.
6. **Nad Úterským potokem** (2214, 2215, 306) – 32,5 km (2,45 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 380 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 610 m. n. m. Začátek trasy se nachází v Bezdruzicích. Možnosti občerstvení jsou v Bezdruzicích, Okrouhlém Hradišti nebo v Konstantinových Lázních. Mezi zajímavosti patří třeba Starý mlýn na Úterském potoce, Falkenštejn, Šipín nebo most v Mydlovarech.
7. **Úterský potok až po Trpísty** (2214, 2215, 306, 2222, 2213) – 39 km (3,15 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 370 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 605 m. n. m. Začátek trasy je v Bezdruzicích nebo Konstantinových Lázních. Občerstvení

najdeme v Bezdržicích, Kšicích, Záchlumí, Slavicích, Horních Kozolupách nebo v Kokašicích. Mezi zajímavosti patří Úterský potok, zámek v Trpístech nebo Bezemínské hradiště.

- 8. Do Úterý a Teplé** (2221, 352, 2212, 2206, 306) – 46,5 km (3,5 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 455 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 710 m. n. m. Začátek trasy je v Bezdržicích nebo Konstantinových Lázních. Možnosti občerstvení najdeme v obcích Bezdržice, Úterý, Teplá, Lestkov, Kokašice, Konstantinovy Lázně. Zajímavostmi na trase jsou městečko Úterý, klášter v Teplé, zástavba v Lestkově nebo socha svaté trojice v Olbramově.
- 9. Velký okruh okolo Lestkova** (306, 2218, 2219, 2216, 2224, 2206, 2212, 2220, 2213) – 42,5 km (3 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 440 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 680 m. n. m. Začátek trasy je v Konstantinových Lázních. Možnosti občerstvení turisté naleznou v Konstantinových Lázních, Dolních Polžicích, Černošíně nebo v Kokašicích. Mezi zajímavosti trasy patří lanové centrum Dolní Polžice, hrázděná chalupa v Pačíně, židovský hřbitov v Kořenu, hrad Švamberk nebo Studánka lásky.
- 10. Do Mariánských Lázní** (306, 361, 2138, 2224, 2216, 2219, 2218) – 60 km (4,5 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 485 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 790 m. n. m. Začátek trasy je v Bezdržicích nebo Konstantinových Lázních. Možnosti občerstvení jsou v obcích Bezdržice, klášter Teplá, Mariánské lázně, Betlémský rybník, Michalovy Hory, Hostíčkov, Dolní Polžice a Konst. Lázně. Zajímavostmi trasy jsou hrázděné stavby v Řešíně a Pačíně, tepelský klášter, golfový areál, fontána v Mariánských Lázních, šachty v Michalových Horách, údolí Hadovky nebo hrad Švamberk.
- 11. Hledáme zaniklé Domaslavičky** (603, 2208, 2216, 2218, 2206) – 35 km (3 hod), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 480 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 720 m. n. m. Začátek trasy je v Bezdržicích nebo v Konstantinových Lázních. Možnosti občerstvení je v Bezdržicích, Kokašicích nebo v Konstantinových Lázních. Mezi zajímavosti trasy patří kostel v Křivcích, pozůstatky dolování, údolí Hadovky, hrad Švamberk a Ovčí vrch.
- 12. Kosí potok** (306, 2208, 361, 2138, 2205, 2220, 2213, 2206) – 64 km (4,5 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 450 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 710 m. n.

m. Začátek trasy je v Konstantinových Lázních, Bezdruzicích nebo v Černošíně. Možnosti občerstvení nalezneme v Konstantinových Lázních, Bezdruzicích, klášteře v Teplé, Ovesných Kladrubech Michalových Horách nebo v Kokašicích. Mezi zajímavosti patří např. Betlémský rybník, Lazurový vrch, elektrárna na Kosím potoce nebo Studánka Lásky.

13. Pivní okruh (2218, 306, 2208, 361, 2138, 2167, 2224, 2216, 2218, 2206) – 56 km (4 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 485 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 760 m. n. m. Začátek trasy je v Konstantinových Lázních nebo v Bezdruzicích. Možnosti občerstvení najdeme v obcích Dolní Polžice, Chodová Planá, Svatá Anna, Planá, Michalovy Hory, Hostičkov, Kokašice a Konstantinovy Lázně. Zajímavostmi trasy jsou lanové centrum Dolní Polžice, kaple ve Výškovicích, most v Dolním Kramolíně, pivovar a muzeum v Chodové plané, hornické muzeum a kostel v plané nebo hrad Švamberk.

14. ... a jeden navíc (2208, 2221, 352) – 28 km (2,5 hod.), nejnižší bod trasy je v nadmořské výšce 460 m. n. m. a nejvyšší ve výšce 670 m. n. m. Začátek trasy je v Bezdruzicích. Možnosti občerstvení jsou v Bezdruzicích nebo v Úterý. Mezi zajímavosti trasy patří pustá příroda, městečko Úterý a mlýny u potoka. [81]

Analýzu náročnosti jednotlivých okruhů můžeme vidět v tabulce 8. Při určování náročnosti trasy jsme brali v potaz délku trasy (do 25 km – lehká, 26-40 km – středně těžká, 41 km a více – těžká), rozdíl mezi nejnižším a nejvyšším bodem trasy (0-150 m. n. m. – lehká, 150-220 m. n. m. – středně těžká, 221 m. n. m. a více – těžká), největší převýšení souvislého stoupání dané trasy (0-150 m – lehká, 151-200 m – středně těžká, 201 km a více – těžká), procentuální zastoupení nezpevněného povrchu na celkové délce trasy (méně jak 5 km nezpevněného povrchu – lehká, 5-10 km nezpevněného více jak 5 km nezpevněného povrchu – těžká). Hodnocení je provedeno pomocí třech barev, zelená – lehká trasa, oranžová – středně těžká trasa a červená – těžká trasa.

Tabulka 8: Analýza náročnosti výletních tras

číslo trasy/ faktory	Délka trasy	Převýšení	Převýšení stoupání	Povrch	Celkem
1	●	●	●	●	●
2	●	●	●	●	●
3	●	●	●	●	●
4	●	●	●	●	●
5	●	●	●	●	●
6	●	●	●	●	●
7	●	●	●	●	●
8	●	●	●	●	●
9	●	●	●	●	●
10	●	●	●	●	●
11	●	●	●	●	●
12	●	●	●	●	●
13	●	●	●	●	●
14	●	●	●	●	●

Zdroj: vlastní zpracování, 2015, [81]

Zajímavosti

Zajímavým místem je také **Ovčí vrch**, který tvoří důstojný protějšek památnému hradu Švamberk. Vrch sehrál smutnou úlohu v boji bezdružických poddaných proti své vrchnosti. V roce 1680 se zde opevnilo asi 500 vzbouřenců, kteří pak čelili náporu Harantových kyrysníků. Spíš než o bitvu se jednalo o popravu. V roce 1903 zde byla postavena nová kaplička, která získala současnou podobu novorománské rotundy. Později zde přibyl i kamenný pomník z hradištského čediče. [24]

Za návštěvu stojí i bývalé hornické městečko **Michalovy Hory**, které bylo ve své době centrem hornické činnosti celého regionu. Návštěvníkovi se zde nabídnou nádherné pohledy z terasovitých vyhlídek, k vidění jsou pozůstatky dolování a také může zavítat do částečně zpřístupněné štoly sv. Barbora. Nedaleko Michalových Hor leží **Lazurový vrch**. Pod jeho vrcholem jsou vidět vysekané terasy a velmi zachovalé štoly do nitra hory, kde se hlubinným způsobem těžil vápenec. Na vrcholu se nachází ruiny středověkého hradu pocházejícího nejspíš ze 13. století. [39]

Mezi geologické a geomorfologické zajímavosti mezi Planou a Bezručicemi patří Čertův kámen v údolí Kosího potoka, Kamenný vrch u Lestkova a Trdlina. V okolí Bezručic se dále nachází místa s hornickou historií, mezi které patří Křivce – Klášterský les a Rumělkové doly u Bezručic. [24]

Zajímavou myšlenkou, která byla realizovaná v okolí Bezdržic, konkrétně v celém mikroregionu Konstantinolázeňsko, je projekt „*Staré stromy vypráví*“. Na tomto projektu se podílely děti základních škol mikroregionu Konstantinolázeňsko. Projekt nám přibližuje nejzajímavější stromy z regionu, najdeme mezi nimi i stromy chráněné. Celkem je zde představeno 18 stromů. Výletní okruhy sestavené k poznání těchto stromů vedou po silnicích 3. třídy a polních a lesních cestách. Trasy nejsou náročné a jsou sjízdné i pro děti a méně zdatné cyklisty. [82]

Dalším zajímavým projektem, který je realizován v Plané a jejím blízkém okolí, je projekt „*pamatujme na památky – adopce nablízko*“. Tento projekt umožňuje komukoli adoptovat některou z vybraných kamenných památek a pečovat o ní. Projekt myslí také na potřebné finance k obnově památek a tak adopce zahrnuje i možnost finančního příspěvku. Některé památky jsou zarostlé mechem, jiné jsou zarostlé v okolním porostu, k jiným zase chybí vyznačená cesta. Tento projekt zahrnuje celkem 15 kamenných památek a je realizován ve spolupráci občanského sdružení Český Západ – Místní partnerství a kulturního a okrašlovacího spolku – KOS v Plané. Obrázky dalších zajímavých míst nalezneme v příloze N. [84]

4.4.3 Ostatní služby

Zprostředkovatelské a informační služby má v Plané na starosti kulturní středisko. V Bezdržicích nenajdeme žádné informační středisko, a tak turisté musí spoléhat pouze na informační a propagační materiály, stejně tak v Chodové Plané. S informačními a zprostředkovatelskými službami úzce souvisí webové stránky měst, obcí a také organizací z oblasti cestovního ruchu. Analýzu vybraných webových stránek můžeme vidět v tabulce 9, kde jednotlivé faktory jsou ohodnoceny body 1-5, kdy 5 je nejlepší hodnocení.

Tabulka 9: analýza vybraných webových stránek

	Grafika	Použitelnost	CEO analýza/ %	Marketing	Technické řešení	Celkem
www.plana.cz	3,6	4,5	4,6/88%	4,2	3,6	4,1
www.chodovaplana.cz	3,9	5	4,3/82%	4,2	3,8	4,2
www.bezdruzice.cz	4,7	4,5	4,3/83%	4,7	4	4,4
www.mksplana.cz	3,1	4,8	4,6/94%	4,3	4,4	4,2
www.chodovar.cz	4,9	3,8	3,4/67%	5	4,2	4,3

Zdroj: vlastní zpracování, 2015

V jednotlivých sektorech hodnocení (grafika, design, atd.) jsme brali v potaz několik dílčích faktorů. Tyto faktory jsme také ohodnotili a celková hodnota daného sektoru byla vytvořena na základě průměrů dílčích hodnot a je zaokrouhlena na jedno desetinné místo.

V grafice jsme hodnotili tyto faktory: první dojem, barvy, tvary jednotlivých bloků, účel stránek, propracovanost designu, čitelnost textu, kreativita.

V použitelnosti stránek jsme hodnotili tyto dílčí faktory: odkaz na úvodní stranu, volba jazyka stránky, přehlednost (uspořádání informací), kvalita menu, kvalita vyhledávání, odlišnost hypertextů, existence mapy stránek a kontakt na úvodní stránce.

V CEO analýze jsme se zaměřili na tato faktory: počet chyb ve zdrojovém kódu, nadpisy, titulek, popisek, klíčová slova, velikost stránek a zda obsahuje pouze jeden nadpis H1. Za lomítkem je uvedeno celkové hodnocení stránek na základě analýzy zdrojového kódu.

V technickém řešení stránek jsme brali v potaz tyto faktory: velikost stránek, obsah CCS stylů, kompatibilita na různých prohlížečích, existence mobilní verze/ funkčnost klasického zobrazení na mobilních telefonech, náročnost na prohlížení stránek (gramotnost).

V marketingu jsme se zaměřili na tyto faktory: přesvědčivost, orientaci na stránkách, nasycenost textem, doménu, počet možností komunikace, multimédia.

4.5 Výzkumné šetření - expertní rozhovory

Expertní rozhovor je strukturovaný hloubkový rozhovor s odborníkem nebo osobou s dlouhodobými zkušenostmi v dané problematice. Provedli jsme 3 expertní rozhovory,

se zaměstnancem kulturního střediska v Plané, dále se starostou městyse Chodová Planá, Ctíradem Hiršem a se starostou Bezdržic panem Mgr. Janem Soulkem. Dále nám byly poskytnuty materiály od zástupců úřadů daných měst a obcí. V rozhovorech jsme zkoumali zejména postoj a plán rozvoje měst v rámci cestovního ruchu, jak vnímají města své nedostatky, silné stránky, co láká turisty nejvíce a co plánují do budoucna. Na základě rozhovorů a dostupných informací byla vytvořena SWOT analýza pro celé analyzované území a vytvořeny návrhy na zlepšení situace v oblasti cestovního ruchu.

4.6 SWOT analýza

Silné stránky

- Neporušená krajina
- Dostatek přírodních a kulturně-historických památek
- Velké množství cyklotras
- Velké množství naučných stezek
- Velký potenciál pro rozvoj turistiky – rozlehlá příroda
- Kvalitní životní prostředí
- Atraktivní krajinná oblast – přírodní zajímavosti
- Blízkost lázeňských měst (Mariánské Lázně, Konstantinovy Lázně)
- Planá – vhodná dopravní poloha (dálnice 10 km, železnice)
- Zajímavá oblast pro venkovský CR – chataření a chalupaření
- Bezdržice – bohatá historie a krásný zámek
- Bezdržice – slavnosti Bezdržické lokálky a železniční muzeum
- Chodová Planá – pivní lázně a muzeum
- Chodová Planá – mistrovství světa v koulení sudů
- Hornické muzeum v Plané
- Pivovar a pivní lázně v Chodové Plané
- Výborná spolupráce města Chodová Planá s pivovarem Chodovar

Slabé stránky

- Bezdržice – nevyhovující dopravní dostupnost / odlehlost
- Bezdržice – nedostatečná dopravní obslužnost

- Chátrající památky a atraktivity v dané oblasti
- Nedostatečná úroveň kvality a rozsahu ubytovacích a stravovacích služeb, zejména v Bezručicích a Plané
- Nepřístupný kostel Nanebevzetí Panny Marie v Plané veřejnosti
- Nedostatek investorů
- Planá – absence adekvátního kulturního domu
- Planá – absence krytého bazénu
- Planá – neadekvátní technické vybavení městského kina (nedigitalizováno)
- Absence kulturních a informačních středisek
- Uzavřený zámek v Bezručicích (soukromý majitel)
- Nedostatečný marketing festivalů a akcí v Plané
- Nedostatečná prezentace o konání společenských akcí a festivalů v Plané
- Nezaměstnanost ovlivněna sezónními pracemi, zejména v Bezručicích
- Nepoužívaný a chátrající zámek v Chodové Plané
- Špatná spolupráce (komunikace) mezi Hornickým muzeem a městem Planá

Příležitosti

- Rozvoj venkovského cestovního ruchu
- Revitalizace kulturních památek
- Zlepšení dopravní obslužnosti Bezručic
- Přilákání soukromých investorů
- Zlepšení kvality a rozmanitosti festivalů a společenských akcí v Plané
- Více společenských akcí
- Lepší prezentace a informovanost o kulturních památkách a akcích
- Lepší zapojení kulturních a historických památek do společenských akcí a slavností
- Planá – výstavba adekvátního kulturního domu
- Planá – revitalizace budovy biografu + digitalizace zařízení
- Vybudování informačních středisek v Plané i v Bezručicích
- Zlepšení prezentace památek a zajímavostí na webových stránkách města
- Bezručice – rozšíření expozice muzea Bezručické lokálky
- Dohoda s majitelem zámku v Bezručicích o zpřístupnění interiérů zámku veřejnosti

- Výstavba adekvátních stravovacích i ubytovacích zařízení v Plané a Bezručicích
- Využití dotací z programu rozvoje venkova
- Zlepšení spolupráce s partnerskými městy a ostatními partnery
- Rekonstrukce zámku v Chodové Plané a následné využití v rámci CR
- Vytvoření naučné stezky skrz Chodovou Planou ve spolupráci s pivovarem Chodovar

Hrozby

- Odchod mladé generace
- Nedostatek financí bez vstupu soukromých investorů
- Zhoršení stavu kulturních památek
- Zhoršení stavu silnic
- Zhoršení dopravní obslužnosti
- Nevyčerpání grantů v daném časovém termínu
- Krach místních firem – odliv investorů. [82], [83], [84], vlastní zpracování, 2015

4.7 Návrhy na zlepšení

• Kulturní a společenský sál v Plané

V Plané neexistuje dostatečně velký a vybavený společenský sál, ve kterém by se mohli pořádat nejrůznější společenské akce a to je vnímáno jako velký nedostatek kulturního života ve městě. Neexistence odpovídajícího sálu do určité míry limituje nabídku společenských a kulturních akcí a také narušuje sociální kohezi města. Místa vhodná pro vybudování sálu jsou 3. Levnější možností je rekonstrukce a přebudování kinosálu na multifunkční společenský sál. Mnohem ekonomicky náročnější je vybudování sálu buď v prostorách chátrajících sálů na zámku, nebo v objektu U Medvěda. Cílem je do roku 2016 celoroční provoz sálu, obnovení konání společenských plesů, konání koncertů a divadelních představení. Sál by měl být využíván i ke komerčním akcím a tím přinést finance do městské pokladny.

Zdroje financování

Rozpočet města, vlastní výnosy z kulturní činnosti, granty PK, MK ČR, MMR ČR. ROP, „Norské fondy“.

- **Digitalizace kina v Plané**

V současné době kino funguje celoročně a nejde si nevšimnout této kulturní instituce. Kino nyní promítá 3x do týdne, nabídka promítaných filmů je ovlivněna faktem, že zdejší kino může promítat pouze filmy v klasickém 35 mm formátu, od kterého se již odpouští a většina nových filmů je dodávána v digitálních formátech. Velkým dilematem je zda se vyplatí digitalizaci provést s ohledem na vytíženost kina, avšak náklady na digitalizaci lze získávat postupně a pokud se do investování zapojí více subjektů, nemusí být tento projekt plně hrazen ze zdrojů města. Např. fond pro podporu a rozvoj kinematografie v některých případech hradí až polovinu nákladů. Z tohoto důvodu by bylo vhodné kino digitalizovat a udržet se tak na úrovni měst vybavených moderními kinosály.

Zdroje financování

Rozpočet města, vlastní výnosy z činnosti kina, MK ČR, MMR ČE. ROP, „Norské fondy“, příspěvky z přeshraniční spolupráce, FPRK.

- **Zlepšení dopravní obslužnosti Bezručic**

Město se nachází poměrně daleko od dálničních tahů a dopravní obslužnost je také velmi omezena. V současné době je velkým plusem železniční trať Pňovany – Bezručice, na které jezdí výpravy denně i o víkendech, na druhou stranu autobusová doprava je v Bezručicích dostupná pouze ve všedních dnech a to velmi omezuje dopravu do Bezručic a to nejen pro turisty ale také rezidenty města. Výhodou většího počtu autobusových spojení by mohlo být větší příliv turistů, např. těch, kteří ve své obci mají pouze autobusy a železniční stanici ne. Vhodné by proto bylo snažit se o dohodu s hlavním dodavatelem autobusové dopavy ČSAD o intenzivnější dopravu do Bezručic a to s důrazem na víkendy a státní svátky.

- **Informační centrum v Plané a Bezručicích**

Nyní není v Bezručicích žádné informační středisko. Středisko by mohlo být zřízeno v prostorách místního muzea bezručické lokálky a tím „zabít“ dvě mouchy jednou ranou, kvalitní informační centrum a celoroční otevření muzea. V Plané je nyní informační středisko v prostorách Kulturního střediska a knihovny. Podmínky pro kvalitní informační centrum zde nejsou dobré, a proto by město mělo vypracovat a realizovat projekt regionálního a městského informačního centra, které by bylo

uživatelsky příjemně spojené s profesionálním poskytováním informací. Kvalitní centrum by také přispělo k zlepšení reklamy a propagace města.

Zdroje financování

Rozpočet města a plzeňského kraje, MMR ČR, fondy EU.

- **Zavedení opatření o zachování či revitalizaci stavu kulturních památek**

Nejenom ve městě Planá, ale v celém okolí najdeme celou spoustu kulturních památek v dobrém i horším stavu. Je za potřebí pro udržitelný rozvoj kulturních památek stanovit priority ohledně rekonstrukce a revitalizace objektů, které jsou ve vlastnictví města. Mimo péči o samotné památky je důležité také pečovat o veřejná prostranství. Společně s tímto projektem je vhodné vymezit prostor v rozpočtu města, který by byl určen pro granty, které by byly určeny majitelům kulturních památek. Granty by byly využívány na rekonstrukce a údržbu památek.

Zdroje financování

Rozpočet města, památkové orgány kraje ČR.

- **Podpora tvorby a prezentace umění v nejširším měřítku**

Planá se stává oblíbeným místem pro nejrůznější umělce, kteří zde vystavují svá díla. Důležité je dále podporovat občanské aktivity, spolkové a souborové kulturní činnosti, činnosti profesních uměleckých spolků, multikulturní aktivity a alternativní umění. Na základě těchto cílů dojde k vytvoření grantového programu na celoroční činnosti a významné kulturní události, systém cílené podpory tvořivosti občanů nebo projektu s názvem Cena města Planá za čin v oblasti umění a kultury v regionu.

Zdroje financování

Rozpočet města, partnerů a Plzeňského kraje, rozpočet MK ČR, sponzoři.

- **Zavedení opatření o péčování turistických cyklotras a naučných stezek**

Zejména v okolí Bezručic najdeme hodně značených cyklotras, okruhů sestavených pro cyklisty a naučných stezek. Lidé do této oblasti jezdí často právě kvůli hojnému počtu turistických tras, na kterých najdeme přírodní zajímavostmi i kulturní památky. Bylo by vhodné sestavit program na péči o tyto trasy a značení tras. Je nutné udržovat nejenom samotné cesty ale také informační tabule a jejich okolí, které je často zarostlé a nevzhledné.

Zdroje financování

Rozpočty měst, program na rozvoj venkova, Plzeňský kraj, dobrovolné spolky.

- **Zlepšení spolupráce**

Od roku 2013 je v Plané každoročně realizován minimálně jeden projekt s partnery. Cílem by měl být ještě větší rozvoj spolupráce v oblasti kultury napříč různými obory. Podporovat mezikulturní spolupráci a spolupráci na všech úrovních. Spolupráce je nyní zejména s občanskými sdruženími, privátními kulturními operátory, veřejnými institucemi, organizacemi zřízenými Plzeňským krajem, obchodními společnostmi a firmami, které působí především v Plané.

Dále by město mělo rozvíjet a navazovat nové kulturní výměny a spolupráci s regionálními metropolemi. Navazovat nové kontakty v evropském i širším mezinárodním prostoru. Zaměření by mělo být především na partnerská města a jejich okolí.

Zdroje financování

Rozpočet města, plzeňského kraje a partnerů (partnerských měst), fondy EU.

- **Obnovení městského muzea v Plané**

V minulosti působilo ve městě Planá městské muzeum, jehož sbírky jsou ve většině součástí okresního muzea v Tachově. Znovuobnovení muzea je vhodné nejenom ke zlepšení povědomí o historii města a okolí, ale také ke vzdělávání a rozvoje potenciálu k návštěvě města.

Zdroje financování

Rozpočet města a Plzeňského kraje, MK, MMR, ROP.

- **Navigační a informační centrum Planá**

Od začátku roku 2013 je plně funkční navigační a informační systém a s ohledem na zkvalitňování poskytování informací a orientaci po městě by bylo vhodné vypracování projektu vícejazyčného elektronického systému, který by sloužil k lepší orientaci po městě, informoval by o dopravních možnostech, informoval o službách a kulturních programech, informoval o městě, institucích a památkách.

Zdroje financování

Rozpočet města správy technických služeb.

- **Zlepšení marketingu slavností a festivalů**

Planá má zajímavý program festivalů a společenských akcí v rámci celého města. Je vhodné posílit kvalitu a rozmanitost festivalových nabídek. Mezi lidmi jsou festivaly vnímány velmi pozitivně, jelikož jde o příjemný prostor k seznamování, k diskuzi a neformálnímu seznamování. Festivaly jsou také vhodné k trávení volného času pro turisty, kteří se budou v Plané zdržovat déle. Je nezbytné především posílit marketing těchto akcí, tak aby byly vnímány jako zajímavý bod festivalové sezóny v kraji nebo v celých Čechách, na kterém není možné chybět. Cílem je také do roku 2016 vytvořit každoroční letní festival nadregionálním významem.

Zdroje financování

Možnost grantu z rozpočtu města, Plzeňského a Karlovarského kraje, Euregia, privátní sektor.

- **Realizace dohody ohledně revitalizace zámku v Plané s majitelem zámku**

Zámek patří k dominantám města a bylo by vhodné realizovat dohodu s majitelem, která by se týkala opravy zámku. Město by mohlo zámek buď celý odkoupit a následně opravit anebo se podílet na částečné rekonstrukci a poté zámek využívat. Zámek by poté mohl být využíván pro konání kulturních a společenských akcí nebo jako jedna z možností pro vybudování nového společenského sálu v Plané.

Zdroje financování

Rozpočet města, MK ČR, MMR, soukromý investoři.

- **Podpora větší spolupráce Hornického muzea s městem**

Hornické muzeum patří k nejnavštěvovanějším místům v Plané. Nevýhodou Muzea je jeho dobrovolnický charakter, je uzavřeno příliš samo do sebe a málo komunikuje s městem. Důležité je podpořit především rozvoj marketingu, kterému by prospěla větší vzájemná propojenost města s muzeem. Mezi možnostmi patří umístění propagačních a informačních materiálů do prostor muzea, vytvoření společné naučné stezky v rámci celého města, účast zástupců muzea při vytváření plánů kulturních akcí ve městě.

Zdroje financování

Rozpočet města a PK, MP, MMR.

- **Obnovení pramenu u sv. Anny**

Město by mělo dokončit revitalizace této památky. Nyní je opravený altánek ale vhodné by bylo i nalézt a znovu přivést zdroj „zázračné“ vody. Snahu o obnovu nejenom poutního kostela, ale i prameniště, považujeme za důležitý krok vzhledem nejenom k příznivcům tohoto místa ale všem občanům Plané.

Zdroje financování

Rozpočet města, ROP, MMR.

- **Zlepšení prezentace a komunikace města**

Nejenom v cestovním ruchu ale v celkovém chodu města je důležitá komunikace, jak uvnitř města s důrazem na zpětnou vazbu, tedy zapojení veřejnosti tak také směrem ven, tedy vytváření image města. Město průběžně komunikuje skrze komunikační kanály, jako je Facebook, web nebo Plánský měsíčník. Doporučujeme tedy vytvořit systém průběžného marketingu významných kulturních aktivit ve městě a prezentovat je v rámci kraje a republiky.

Zdroje financování

Rozpočet města.

- **Revitalizace zámku v Ch. Plané a návrh na kulturní využití**

V roce 1902 až 1904 začala výstavba zámku v Chodové Plané. Až do roku 1990 zde působil vojenský útvar. V roce 2006 byl zámek předán do rukou města. Od té doby probíhají pomalé pouze udržovací práce. Již několikrát rada města hlasovala o budoucnosti zámku a vždy bez výsledku. Město by mělo odsouhlasit účel využívání zámku a poté zahájit jeho rekonstrukci. Je možné umístit do zámku např. městský úřad městyse, internetovou kavárnu, knihovnu, A výstavní síň.

Zdroje financování

Rozpočet města, MMR, MK, Rozpočet PK.

- **Naučná stezka v Chodové Plané**

V Chodové Plané nenajdeme žádnou naučnou stezku. Naučná stezka je vhodná nejen pro podávání informací ale také k vyplnění volného času. Do Chodové Plané jezdí poměrně dost turistů a to zejména do Pivních lázní a vyhlášených restaurací společnosti Chodovar. Bylo by vhodné ve spolupráci města s Chodovarem vytvořit naučnou stezku skrze město a blízké okolí a zapojit do ní i zámek. Stezka může pojednávat o historii města, Chodovaru a pivních lázní, akcích konaných v městysi a kulturních památkách.

Zdroje financování

Rozpočet města a PK, Chodovar, MK, MMR. [82], [83], [84], vlastní zpracování, 2015

Závěr

Cílem této práce byla analýza nabízených služeb cestovního ruchu v městech Planá u Mariánských Lázní, Chodová Planá, Bezručice a jejich blízkém okolí. Tohoto cíle bylo dosaženo pomocí analýzy nabízených služeb na daném území a také stěžejními expertními rozhovory se zástupci daných měst. Rozhovory byly poté pevným základem pro vytvoření SWOT analýzy a následných návrhů na zlepšení situace. Byly zjištěny jak silné, tak i slabé stránky této oblasti. Najdeme zde velký počet kulturních památek a zajímavostí, proto by bylo vhodné zajistit revitalizaci nebo údržbu těchto památek. Oblast je také velmi hojně vyhledávána kvůli velkému množství turistických okruhů. O tyto okruhy by mělo být správně pečováno a popřípadě dále rozšiřovat nabídku těchto okruhů. Na základě dostupných informací můžeme také konstatovat, že je důležité výrazně zlepšit marketing nabízených služeb, tak aby o ně byl větší zájem a přiváděly do této oblasti více turistů. Zaměření marketingu by mělo být také orientováno i směrem do Bavorska, jelikož vzdálenost na hranice je pouze 20 km. Výsledkem by bylo přilákání více zahraničních turistů a také zlepšení spolupráce s německými partnery, anebo rozšíření o nová partnerská města. V této oblasti je krásná zachovalá krajina, která dává vhodný předpoklad pro rozvoj cestovního ruchu, zejména pro rozvoj šetrné turistiky, jako je cykloturistika, pěší turistika, vesnická turistika, agroturistika či hipoturistika.

Cestovní ruch je velmi dynamickým odvětvím a tato oblast by toho měla využít. Předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu je zde hodně. Důležité je systematicky a dlouhodobě o tyto předpoklady pečovat a současně rozvíjet.

Seznam obrázků

Obrázek 1: Sektory cestovního ruchu	10
Obrázek 2: Klasifikace předpokladů CR	14
Obrázek 3: Důvody proč lidé cestují	19
Obrázek 4: Struktura služeb v cestovním ruchu	26
Obrázek 5: Mapa analyzovaného území	29
Obrázek 6: Věkové rozložení obyvatel Bezručic	31
Obrázek 7: Vývoj počtu obyvatel Bezručic	32
Obrázek 8: Věkové rozložení obyvatel v Plané.....	36
Obrázek 9: Vývoj počtu obyvatel v Plané	36
Obrázek 10: Věkové rozložení obyvatel v Chodové Plané	39
Obrázek 11: Vývoj počtu obyvatel v Chodové Plané.....	39

Seznam tabulek

Tabulka 1: Dílčí ukazatele obyvatelstva města Bezručice.....	32
Tabulka 2: Struktura uchazečů o práci v Bezručicích	33
Tabulka 3: Dílčí ukazatele obyvatelstva města Planá.....	37
Tabulka 4: Struktura uchazečů o práci v Plané.....	38
Tabulka 5: Dílčí ukazatele obyvatelstva městyse Chodová Planá.....	40
Tabulka 6: Struktura uchazečů o práci v Chodové Plané	40
Tabulka 7: Podrobnější analýza vybraných stravovacích zařízení	47
Tabulka 8: Analýza náročnosti výletních tras.....	63
Tabulka 9: analýza vybraných webových stránek	65

Seznam zkratek

CR – cestovní ruch

ČR – Česká republika

ČSAD – Česká státní autobusová doprava

MMR ČR – Ministerstvo místního rozvoje České republiky

EU – Evropská unie

FPRK – Fond podpory a rozvoje kinematografie

MK ČR – Ministerstvo kultury České republiky

PK – Plzeňský kraj

ROP – Regionální operační program

WTO - World Tourism Organization (Světová organizace cestovního ruchu)

Wi-Fi - Wireless Fidelity (bezdrátové internetové připojení)

Použité zdroje

Monografické citace

- [1] HORNER, Susan a SWARBROOKE, John. *Cestovní ruch, ubytování a stravování, využití volného času*. Praha: Grada, ©2003. 486 s. Expert. ISBN 80-247-0202-9.
- [2] KOTÍKOVÁ, Halina. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 206 s. ISBN 978-80-247-4603-6.
- [3] HESKOVÁ, Marie a kol. *Cestovní ruch: pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. 2., upr. vyd. Praha: Fortuna, 2011. 216 s. ISBN 978-80-7373-107-6.
- [4] PODHORSKÝ, Marek. *Plzeňský kraj*. 1. vyd. v českém jazyce. Praha: Freytag, 2004, 192 s. Průvodce na cesty (Freytag). ISBN 80-731-6076-5.
- [5] GOELDNER, Charles R. a RITCHIE, J. R. Brent. *Cestovní ruch: principy, příklady, trendy*. 1. vyd. Brno: BizBooks, 2014. xviii, 545 s. ISBN 978-80-265-0298-2.
- [6] FORET, Miroslav a FORETOVÁ, Věra. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001. 178 s. Manažer. ISBN 80-247-0207-X.
- [7] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Marketing v cestovním ruchu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 288 s. Marketing. ISBN 978-80-247-3247-3.
- [8] FORET, Miroslav. *Cestovní ruch v regionálním rozvoji*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2013, 137 s. ISBN 978-80-7375-739-7.
- [9] INDROVÁ, Jarmila, Petr HOUŠKA a Zdenka PETRŮ. *Kvalita ve službách cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 2011, 169 s. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 978-80-245-1766-7.
- [10] VYSTOUPIL, Jiří a Martin ŠAUER. *Geografie cestovního ruchu České republiky*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 315 s. ISBN 978-807-3803-407.
- [11] JANOTOVÁ, Markéta, Martin ŠAUER a Zdenka PETRŮ. *Venkovský cestovní ruch: příležitost pro nové podnikání*. Vyd. 1. Klatovy: Úhlava, 2011, 140 s. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 978-80-903851-7-7.
- [12] ORIEŠKA, Ján, Martin ŠAUER a Zdenka PETRŮ. *Technika služeb cestovního ruchu: příležitost pro nové podnikání*. 1. vyd. Praha: Idea Servis, 1999, 244 s. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 80-859-7027-9.
- [13] HRALA, Václav, Martin ŠAUER a Zdenka PETRŮ. *Geografie cestovního ruchu: příležitost pro nové podnikání*. 4. upr. vyd. V Praze: Idea servis, 2002, 173 s. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 80-859-7036-8.
- [14] BRODSKÝ, K. a kol. *Maximalizace potenciálu chráněných krajinných oblastí a národních parků v cestovním ruchu*. NISA o.p.s [online] 2006, [cit. 2008-2-13]. Dostupné na WWW: <<http://ct.scentrum.cz/eknihovna/preview.php?id=72>>
- [15] SCHWARTZHOFFOVÁ, Eva, Martin ŠAUER a Zdenka PETRŮ. *Služby v cestovním ruchu: příležitost pro nové podnikání*. 1. vyd. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2013, 87 s. Odborná kniha s vědeckou redakcí. ISBN 978-802-4434-384.

- [16] RYGLOVÁ, Kateřina, Martin ŠAUER a Zdenka PETRŮ. *Cestovní ruch: soubor studijních materiálů*. Vyd. 3. rozš. Ostrava: Key Publishing, 2009, 187 s. Management (Key Publishing). ISBN 978-80-7418-028-6.
- [17] ZELENKA, Josef, Jiří KYSELA a Zdenka PETRŮ. *Informační a komunikační technologie v cestovním ruchu: soubor studijních materiálů*. Vyd. 4., přeprac. a dopl. Hradec Králové: Gaudeamus, 2013, 289 s. Management (Key Publishing). ISBN 978-80-7435-242-3.
- [18] RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch - podnikatelské principy a příležitosti v praxi: soubor studijních materiálů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 213 s. Management (Key Publishing). ISBN 978-80-247-4039-3.
- [19] ZELENKA, Josef a Martina PÁSKOVÁ. *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Kompletně přeprac. a dopl. 2. vyd. Praha: Linde Praha, 2012, 768 s. ISBN 978-80-7201-880-2.
- [20] NEJDL, Karel. *Management destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2011. ISBN 978-80-7357-673-8.
- [21] BÍZEK, Jiří. *Bezdrůžická lokálka: [110 let železniční trati Pňovany - Bezdrůžice*. Vyd. 1. Černošín: Český Západ - Místní partnerství, 2010, 123 s. ISBN 978-80-904713-2-0.
- [22] KIRÁLOVÁ, Alžbeta a Věra FORETOVÁ. *Marketing: destinace cestovního ruchu*. Vyd. 1. Praha: Ekopress, 2003, 173 s. ISBN 80-861-1956-4.
- [23] KOTLER, Philip. *Marketing management*. 1. vyd. Praha: Grada, 2001, 719 s. Profesionál. ISBN 80-247-0016-6.
- [24] PROCHÁZKA, Zdeněk. *Konstantinovy Lázně, Bezdrůžice a okolí: Konstantinsbad, Weseritz und ihre Umgebung*. 2., upr. vyd. V Domažlicích: Nakladatelství Českého lesa ve spolupráci s Obecním úřadem Bezdrůžice, firmou Bayton a společností Léčebné lázně Konstantinovy Lázně, 2006, 242 s. Historicko-turistický průvodce. ISBN 80-861-2562-9.

Internetové zdroje

- [25] Predikce vývoje prostředí a proces strategické analýzy. *BusinessInfo.cz – Oficiální portál pro podnikání a export*. [online]. © 1997-2015 [cit. 2015-04-11]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/predikce-prostredi-strategicka-analyza-2803.html>
- [26] O mikroregionu. *Mikroregion Konstantinolázeňsko*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.mikroregion-kl.cz/o-mikroregionu/>
- [27] Zámek Bezdrůžice. *Kudy z nudy*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.kudyznudy.cz/aktivity-a-akce/aktivity/bezdruzicky-zamek-a-skleneny-betlem.aspx>
- [28] Galerie ve věži. *Galerie ve věži Planá u Mariánských Lázní*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.galerieplana.cz/clanky/galerie-ve-vezi/>
- [29] Informace o městě. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/informace-o-meste/>
- [30] Zajímavosti města. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-22]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/informace-o-meste/zajimavosti-mesta/>
- [31] Sport. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/sport/>
- [32] Historie. *Oficiální stránky Města Bezdrůžice*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.bezdruzice.cz/mesto/mesto-bezdruzice/historie/>

- [33] Stravování a ubytování. *Oficiální stránky Města Bezdrůžice*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.bezdruzice.cz/turista/stravovani-a-ubytovani/>
- [34] Kam za sportem. *Oficiální stránky Města Bezdrůžice*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-21]. Dostupné z: <http://www.bezdruzice.cz/turista/kam-za-sportem/>
- [35] Úvod. *Městské kulturní středisko Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.mksplana.cz/>
- [36] Rozhledna na Bohušově vrchu. *Městské kulturní středisko Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-14]. Dostupné z: <http://www.mksplana.cz/clanky/rozhledna-na-bohusove-vrchu/>
- [37] Současnost. *Oficiální stránky Městyse Chodová Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.chodovaplana.cz/informace-o-mestysi/soucasnost/>
- [38] Blízké okolí. *Oficiální stránky Městyse Chodová Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.chodovaplana.cz/informace-o-mestysi/blizke-okoli/>
- [39] Michalovy Hory. *Oficiální stránky Městyse Chodová Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.chodovaplana.cz/informace-o-mestysi/osady/michalovy-hory/>
- [40] Ubytování. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1021cz-popis.htm>
- [41] Prává pivní lázeň®. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1037cz-prava-pivni-lazen.htm>
- [42] Prává chmelová lázeň. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-04-04]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1038cz-prava-chmelova-lazen.htm>
- [43] Masáže. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1039cz-masaze.htm>
- [44] Léčebné zábaly. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1147cz-lecebne-zabaly.htm>
- [45] Ceník služeb pravých Pivních lázní®. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-03-16]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1041cz-cenik.htm>
- [46] RELAX CENTRUM: Bazén a whirlpool. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1045cz-whirlpool.htm>
- [47] RELAX CENTRUM: Kneippovy koupele. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1046cz-kneippovy-koupele.htm>
- [48] RELAX CENTRUM: Finská sauna. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1047cz-finska-sauna.htm>
- [49] RELAX CENTRUM: Aroma sauna. *CHODOVAR.cz – Your beer wellness land*. [online]. © 2000 – 2015 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.chodovar.cz/id1048cz-aroma-sauna.htm>
- [50] Bezdrůžice. *Regionální informační servis*. [online]. © 2012 – 2014 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=560740>

- [51] Planá. *Regionální informační servis*. [online]. © 2012 – 2014 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=561134>
- [52] Chodová Planá. *Regionální informační servis*. [online]. © 2012 – 2014 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?Zuj=560901>
- [53] Kultura. *areál Bezdrůžice Sport*. [online]. © 2011 – 2012 [cit. 2015-03-26]. Dostupné z: <http://www.arealbezdruzice.cz/kultura.html>
- [54] Cyklotrasy, cyklostezky. *Cyklotrasy a cyklostezky, cyklistika v ČR*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-05]. Dostupné z: <http://www.vyletnik.cz/cyklotrasy/zapadni-cechy/cesky-les-tachovsko/>
- [55] Planá – městská památková zóna. *Město Tachov*. [online]. © 2014 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://www.tachov-mesto.cz/pamatky/mpz-plana.pdf>
- [56] O sdružení Euroregio Egrensis. *Regionální sdružení obcí a měst Euregio Egrensis*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.euregio-egrensis.cz/>
- [57] Okolí Plané. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/informace-o-meste/okoli-plane/>
- [58] Historie Plané. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/informace-o-meste/historie/>
- [59] Informace o městě. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/informace-o-meste/>
- [60] Pro investory. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/pro-investory/>
- [61] Rozpočet města. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/mesto-plana/rozpocet/?ftresult=rozpo%C4%8Det>
- [62] Historie. *Oficiální stránky Městyse Chodová Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.chodovaplana.cz/informace-o-mestysi/historie/>
- [63] Rozpočet městyse rok 2015. *Oficiální stránky Městyse Chodová Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-09]. Dostupné z: <http://www.chodovaplana.cz/mestys-chodova-plana/hospodareni-mestyse/rozpocet/rok-2015/>
- [64] Města a obce. *Český statistický úřad*. [online]. © 2012 [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xp/mesta_a_obce
- [65] Naše služby. *Ubytování Penzion Planá 22, Accommodation Pension Planá 22, Unterkunft Pension Planá 22*. [online]. © 2014 [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: http://www.ubytovaniplana.cz/?page_id=13
- [66] O penzionu. *Hafan penzion*. [online]. © 2013 [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <http://www.ubytovani-plana.cz/o-penzionu/>
- [67] Vítejte v penzionu Svata Anna. *Svata Anna*. [online]. © 2014 [cit. 2015-04-07]. Dostupné z: <http://svata-anna.com/pl/home>
- [68] Ubytovna Domov mládeže. *Katalog ubytování s přímými kontakty na penziony, chaty, hotely, ubytovny – levné ubytování na horách i ve městě*. [online]. © 2012 [cit. 2015-04-14]. Dostupné z: <http://www.penziony.cz/plana/ubytovna-domov-mladeze/>
- [69] Databáze ubytování v ČR. *Katalog ubytování s přímými kontakty na penziony, chaty, hotely, ubytovny – levné ubytování na horách i ve městě*. [online]. © 2011 [cit. 2015-04-14]. Dostupné z: <http://www.e-ubytovani.eu/ubytovani/apartman/chodova-plana/pension-magdalenka/2443/>

- [70] Kostel v Pístově. *Oficiální stránky Městyse Chodová Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-14]. Dostupné z: <http://www.chodovaplana.cz/informace-o-mestysi/osady/pistov/kostel/?ftresult=kostel>
- [71] Kam za kulturou. *Oficiální stránky Města Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-14]. Dostupné z: <http://www.plana.cz/kultura/kam-za-kulturou/>
- [72] Lanové centrum. *Pizzerie Dolní Polžice*. [online]. © 2011 [cit. 2015-04-02]. Dostupné z: <http://pizzeriepolzice.webnode.cz/lanove-centrum/>
- [73] Naučné stezky a značené turistické trasy. *Národní geopark GeoLocí*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-10]. Dostupné z: <http://geoloci.webnode.cz/tipy-na-vylet/naucne-stezky/>
- [74] Galerie. *Hornické muzeum*. [online]. © 2003 [cit. 2015-04-03]. Dostupné z: http://www.muaplana.cz/muaplana_soubory/hornicke_muzeum/galerie.htm
- [75] KOSTEL SV. MAŘÍ MAGDALÉNY. *Kam se vydat – cestování, dovolená a ubytování*. [online]. © 2015 [cit. 2015-04-03]. Dostupné z: <http://www.kamsevydat.cz/kostel-sv-mari-magdaleny/>
- [76] Fotogalerie. *ZÁMEK CHODOVÁ PLANÁ*. [online]. © 2012 [cit. 2015-04-03]. Dostupné z: http://www.zamek-chodova-plana.cz/fotogalerie/photogallerycbm_822337/20/
- [77] Železniční muzeum Bezručice. *Lokálka Pňovany – Bezručice*. [online]. 20. 10. 2013 [cit. 2015-04-03]. Dostupné z: http://www.bezrucickalokalka.cz/?p=muzeum.html&m=menu_muzeum.html
- [78] Kostel Nanebevzetí Panny Marie. *Toulky Českem*. [online]. 10. 5. 2012 [cit. 2015-04-03]. Dostupné z: <http://www.ceskem.cz/tachovsko/bezrucice/8608-kostel-nanebevzeti-panny-marie.html>
- [79] PÍSTOV. *Oficiální stránky Městyse Chodová Planá*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.chodovaplana.cz/informace-o-mestysi/osady/pistov/>
- [80] Mapa celého světa. *Mapy.cz*. [online]. © 2015 [cit. 2015-03-15]. Dostupné z: <http://www.mapy.cz/zakladni?x=12.8821564&y=49.9074604&z=11>

Jiné dokumenty

- [81] BÍZEK, Jiří, Olga TAUSINGEROVÁ, Miroslav PLINCELNER. *Konstantinolázeňsko na kole: Nový průvodce cyklotrasami*. 2. vydání. 2009, 144 s.

Osobní sdělení

- [82] Jan Soulek, 31. 3. 2015, Městský úřad Bezručice, starosta města
- [83] Ctirad Hirš, 8. 4. 2015, Městský úřad Chodová Planá, starosta městyse
- [84] Milena Nová, 9. 4. 2015, Kulturní středisko Planá, pracovník kulturního střediska

Seznam příloh

Příloha A: Základní pojmy CR

Příloha B: Jednotlivé kategorie nabídky

Příloha C: Složky konkrétní nabídky

Příloha D: Diagram poptávky

Příloha E: Typy CR

Příloha F: Klasifikace návštěvníků CR

Příloha G: Další služby CR

Příloha H: Organizace a řízení CR

Příloha I: Hospodářská činnost ve stěžejních městech a obcích

Příloha J: Služby pivních lázní

Příloha K: Seznam staveb zahrnutých v památkové zóně Planá u Mariánských Lázní

Příloha L: Obrázky vybraných kulturních památek

Příloha M: Obrázky vybraných sakrálních staveb

Příloha N: Obrázky dalších zajímavých míst

Přílohy

Příloha A

Základní pojmy cestovního ruchu

- Průmysl CR – jedná se o souhrn podnikatelských aktivit a hmotných podmínek CR, tedy soubor ubytovacích a stravovacích služeb, činnost CK a doprovodných služeb (průvodcovské, animační, dopravní, zábava atd.)
- Ekonomika CR – jde o velmi široký pojem, kam můžeme zahrnout aktivity, které přímo souvisí s průmyslem CR, tak tam můžeme zahrnout také vedlejší (vyvolané) ekonomické aktivity spojené s cestovním ruchem.
- Turista – dočasný návštěvník, který se zdrží v dané zemi alespoň na jednu noc avšak ne déle než 1 rok.
- Návštěvník – jedná se o osobu, která cestuje do jiné země, než ve které má své trvalé bydliště a mimo obvyklé prostředí na dobu kratší 1 roku a hlavním cílem cesty není výdělečná činnost.
- Rezydent – jedná se o stálého obyvatele, v mezinárodním CR se jedná o osobu, která žije v dané zemi alespoň 1 rok. V domácím CR se jedná o osobu, která žije na daném místě alespoň 6 měsíců.
- Cestování – jde o širší pojem než samotný CR. Do cestování můžeme zahrnout i cestu do práce, která do samotného CR nepatří.
- Turistika – je pouze částí CR, jde o část CR, která je spojena s pohybem (horská turistika, cykloturistika, vodní turistika, atd.)
- Zdrojová země – země s největším počtem výjezdů turistů
- Destinace – turistická oblast s určitými specifiky či atraktivitami.
- Satelitní účet CR – jde o ekonomický účet CR, který zachycuje a sumarizuje ekonomické a sociální aspekty CR. Vymezuje mezinárodní standardy pro měření ekonomických přínosů CR. Na základě SÚ lze prokázat vliv a podíl CR na výkonu jednotlivých odvětví a také přínos CR pro národní ekonomiku – jak moc je CR důležitý pro danou ekonomiku. Poskytuje také porovnatelné informace napříč mezinárodním CR. [16]

Příloha B

Jednotlivé kategorie nabídky

- Přírodní zdroje a životní prostředí – jedná se o základní měřítko nabídky, jde o přírodní zdroje, které má daná oblast (území) k dispozici pro uspokojení potřeb účastníků, ať už se jedná o potěšení či samotný užitek. Mezi základní prvky této kategorie patří ovzduší a podnebí, fyzická geografie regionu, charakter terénu, flóra a fauna, vodní plochy, pláže, přírodní krásy, zásoby pitné vody a další.
- Umělé prostředí – mezi nejzákladnější prvky patří infrastruktura, která se skládá z veškerých podzemních i povrchových konstrukcí, jako jsou zásobování vodou, odpadní systém, plynová potrubí, elektrická vedení, drenážní systémy, silnice, komunikační sítě a mnoho komerčních zařízení. Infrastruktura pro účely CR zahrnuje zařízení postavená primárně za účelem podpory návštěvnosti a návštěvnických aktivit. Nejdůležitější jsou letiště, železnice, silnice, cesty, parkoviště, parky, přístavy a doky, autobusové a železniční zastávky, turistické resorty, hotely, motely, restaurace, nákupní střediska, zábavní centra a zařízení, muzea, obchody a další. Většinou se jedná o součást uměle vytvořeného prostředí.
- Operační sektory – zahrnuje to, co si lidé většinou představí pod pojmem CR. Nejvýznamnější je sektor dopravy, který se skládá z aerolinií, rekreačních plaveb, autokarových společností, taxíků, limuzín, automobilů, lanovek atd. a zosobňuje pohyb lidí na cestách, stravování, distribuce atd. Jelikož opuštění svého místa trvalého pobytu začíná dopravou mimo toto místo, proto je doprava základním a zásadním prvkem. Jinak by lidé těžko navštívili ať už umělé či přírodní prostředí. Další co účastníci potřebují a vyhledávají je ubytování a stravování, což jsou další důležité prvky nabídky v cestovním ruchu. Důvodem, proč lidé cestují, je většinou atrakce. Bez nich by nebylo zapotřebí dalších služeb CR, jako jsou doprava či ubytování.
- Pohostinnost a kulturní zdroje – Všemi předchozími materiálními prvky uměle postavené infrastruktury proniká společenský základ dané destinace – její kultura, která se skládá z jazyka, pokrmů, zvyklostí a náboženství obyvatelů dané oblasti, stejně jako i z jejich aktivit vztahujících se k práci a k trávení volného času. Právě lidé a kulturní dědictví umožňuje úspěšnou péči o turisty. Jako příklad poslouží oblasti, kde zaměstnanci k turistům projevují prvky dobrého chování, jako je zdvořilost, ochota, přátelské chování, upřímný zájem a další projevy vřelosti a ochoty. Patří sem také kulturní dědictví dané oblasti, jako je výtvarné umění, literatura, historie, hudba, drama, tanec, nakupování, sporty a další aktivity. [5]

Příloha C

Složky konkrétní poptávky

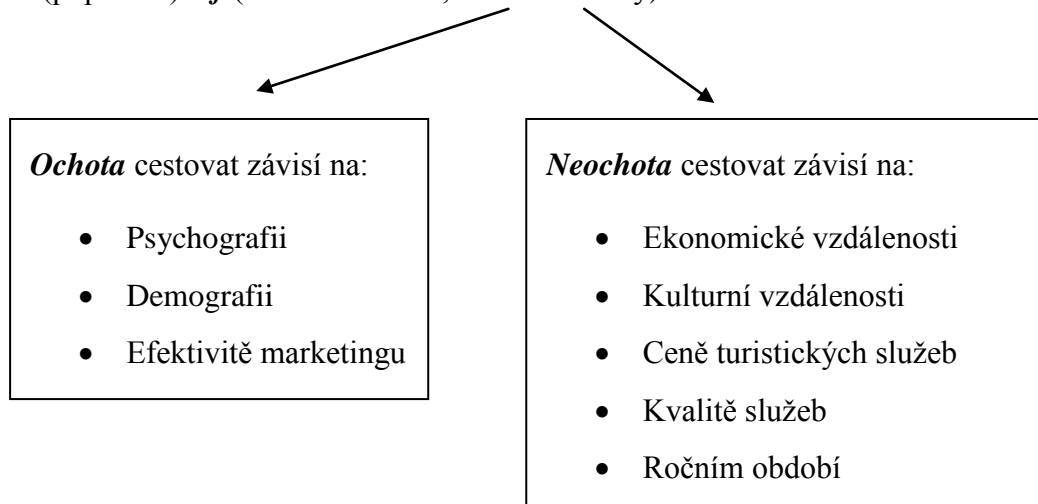
- *Ekonomická vzdálenost* – čas a náklady na cestování do cílové destinace, čím větší ekonomická vzdálenost tím je poptávka většinou menší, avšak v některých případech dochází k snížení nákladů na dopravu mezi výchozím a konečným bodem, a tím dochází k zvýšení poptávky. Jako příklad poslouží snížení času letu mezi danými destinacemi při používání rychlejších letadel, které sníží potřebný čas k cestování mezi danými místy.
- *Kulturní vzdálenost* – Zde se jedná o odlišnosti kultury v cílové destinaci a kultury v místě odkud účastník pochází. Většinou čím je odlišnost větší tím je větší obtížnost cesty. Avšak opačným příkladem může být vysoký zájem lidí, kteří rádi poznávají jiné kultury a s tím spojené jiné typy lidí., takoví lidé vyhledávají místa právě s vysokým počtem odlišností.
- *Ceny služeb* – Čím vyšší budou ceny v cílové destinaci vzhledem k důchodu účastníků CR, tím bude poptávka menší. Toto vyjadřuje známý inverzní vztah mezi cenou služeb či zboží a poptávkou po nich.
- *Kvalita služeb* – Je pochopitelné, že čím větší bude kvalita nabízených služeb, tím bude nižší obtížnost cesty a s tím spojená větší poptávka. Hlavním problémem je subjektivní vnímání kvality nabízených služeb. To co jednomu návštěvníkovi destinace přijde jako kvalitní služba naopak jinému to až tak kvalitní přijít nemusí a tím vznikají problémy při určení stupně kvality daných služeb. Často se stává, že vlivem zavádějící reklamy nebo nepřesných zpráv od přátel turista očekávané kvality služeb v dané destinaci nedočká. To má za následek nižší návratnost turistů do dané destinace, přitom návratnost turistů je významnou složkou pro úspěch v cestovním ruchu. Z toho důvodu je důležité dbát na dobrou propagaci pravdivé image.
- *Roční období* – vliv sezonnosti na poptávku je zcela zřejmý. Například u lyžařského resortu bude poptávka nejvyšší v zimních obdobích a s tím spojená minimální obtížnost cesty. [5]

Příloha D

Diagram poptávky

Uvedený diagram naznačuje vztah mezi ochotou cestovat, obtížností cesty a poptávkou.

D (poptávka) = f (ochota cestovat, obtížnost cesty)

[5]

Příloha E

Typy cestovního ruchu

Podle způsobu financování

- Volný (komerční) CR – jedná se o cestovní ruch, kde účast není nijak formálně podmíněna, není nutná, jelikož účastník si ji hradí v plné výši sám, ze svých vlastních prostředků. Jedná se o volně přístupné zařízení CR.
- Vázaný (sociální) CR – jedná se o CR kde je účast „vázaná“ na splnění určité podmínky. Jde o kombinaci úhrady za služby ze společenských fondů, jako jsou např. podnikové fondy, fondy kulturních a sociálních potřeb, z nemocenského pojištění apod. Jde tedy např. o podnikovou rekreaci ve vlastních podnikových zařízeních (zaměstnanci KB mohou využít pro relaxaci a odpočinek chaty a chalupy vlastněné společností KB na Šumavě), lázeňská péče.

Podle délky pobytu

- Krátkodobý – maximální délka přenocování je 3 noci
- Dlouhodobý – s více než 3 přenocováními

Podle zabezpečení cesty

- Organizovaný – jedná se o akce CR, kdy cestu a pobyt zajišťují většinou cestovní kanceláře nebo jiní zprostředkovatelé
- Neorganizovaný – jedná se o CR, kdy si účastník plánuje (volí) a zabezpečuje veškeré služby sám.

Podle počtu účastníků

- Individuální – zúčastňuje se ho sám návštěvník (turista), nebo se svojí rodinou
- Kolektivní - lze dále dělit na skupinový, masový či rodinný CR. Jako zvláštní formu CR, můžeme vnímat klubový CR.

Podle ročního období

- Letní
- Zimní
- Sezónní - sezóna je obdobím s vysokým počtem návštěvníků a turistů a tím i zvýšenou nabídkou služeb CR.

- Mimosezónní – charakteristickým rysem je nižší návštěvnost a také sníženou nabídkou služeb CR.

Podle vztahu k platební bilanci

- Aktivní – jedná se o příjezd zahraničních turistů do dané země a tím pádem dochází k inkasu devizových příjmů
- Pasivní – zahrnuje výjezdy domácích turistů do zahraničí, přičemž dochází k devizovým výdajům neboli k vývozu devizových prostředků mimo daný stát.

Podle vlivu na životní prostředí

- Tvrdý turismus – v tomto případě se jedná o typ CR, který nebere ohled na vnější prostředí, ať už se jedná o environmentální, sociální či kulturní prostředí. Většinou se jedná o masový turismus v nejrůznějších podobách.
- Měkký turismus – snaží se o systematické a uvědomělé a šetrné chování k prostředí, v němž se realizuje a přispívá tak k udržitelnému rozvoji turismu.

Další hlediska členění jsou např.: cíl cesty, podle použitého dopravního prostředku podle destinace, způsobu ubytování. [16]

Příloha F

Klasifikace návštěvníků ČR

- a) Objevitel – vyhledává nové poznatky, zážitky, pohledy a komunikace s místními.
- b) Elitní návštěvník – ochoten k delšímu pobytu než masový návštěvník
- c) Návštěvník, hledající nevšední zážitky – vyhýbá se centrům ČR
- d) Neobvyklý návštěvník – zajímá se o „primitivní“ kultury
- e) Individuální návštěvník – cestuje sám nebo v malých skupinách
- f) Masový návštěvník – vrstva o středních příjmech a hodnotách
- g) Návštěvník – obchodník – k cestování donucen okolnostmi, minimální zájem o kulturu

Podle *vztahu ke kultuře navštěvovaného místa*:

- a) Návštěvníci motivováni kulturou – malá skupina náročných jedinců
- b) Návštěvníci inspirováni kulturou – nejpočetnější skupina, návštěvy památek a kulturních akcí
- c) Turističtí flegmatici – např. tráví čas na plážích a za památkami jsou jen zřídka [16]

Podle *motivů k cestování*:

- a) Zážitek
- b) Svoboda – „ pryč od“
- c) Sociální motivy
- d) Zotavení
- e) Povinnost [17]

Příloha G

Další služby CR

- Lázeňské služby – jedná se o souhrn činností, které souvisí s léčbou či pobytem v lázních. Zde můžeme rozlišit 2 skupiny služeb: základní služby – lékařské a léčebné, ubytovací, stravovací, společensko-kulturní, doplňkové služby – kosmetika, manikúra, pedikúra, prodej pohlednic, upomínkových předmětů a literatury, směnárenské služby atd.

Základní služby poskytuje samotný lázeňský podnik, doplňkové služby i další dodavatelé, kteří mají v lázeňském komplexu svá zařízení.

- Kongresové služby – zahrnují celou řadu služeb, mluvíme tedy o celém komplexu služeb a souvisí s uspokojováním potřeb účastníků kongresového CR mimo klasické a běžné služby zahrnuje kongresový CR také samotné organizování vlastní kongresové akce a programů, které jsou součástí před a po samotné hlavní akci. Nabídka těchto služeb je spojována s nutností materiálního a technického vybavení, které je potřeba pro uskutečnění těchto služeb.
- Animační služby – tyto služby zatím v našem CR můžeme vidět poměrně zřídka oproti zahraničí, kde jsou tyto služby velmi často aplikovány a to zejména v rekreačních resortech. Animací se rozumí oživení, resp. Plánování různých aktivit ve volném čase účastníků CR. Jednoduše řečeno animátoři mají na starosti, aby se účastníci CR nenudili a více (aktivně) si užívali svůj volný čas. Jde o různé společenské akce, sportovní hry, vědomostní hry, hodiny tance, stolní hry, karaoke a jiné. S těmito službami v organizačním hledisku jsou spjaty vhodné materiálně-technické prostory, dostatečný finanční kapitál, samotní animátoři a jejich program. Organizátoři animačních programů se snaží najít vhodné programy napříč celým spektrem účastníků CR. Tyto služby velmi často ovlivňují celkový dojem účastníků CR, protože myslím, že na dovolené se málo kdo chce nudit.
- Pojistné služby – tyto služby chrání účastníky CR před nahodilými událostmi různého charakteru. Tyto služby nabízejí samotné pojišťovny a, nebo jsou nabízeny prostřednictvím CK. Známe mnoho různých pojištění, které pokrývají různá rizika, jako jsou zranění, poškození cizí věci, smrt, krádež zavazadla a jiné.

- Služby obchodu – jsou předpokladem celkového (komplexního) uspokojení potřeb účastníků CR. Obchodní síť má nabízet nejen základní potřeby účastníků CR (jídlo, pití) ale také specializované a luxusní zboží jako jsou klenoty, hodinky, bižuterie obuv a jiné. Jde také o nabídku a prodej sportovně – rekreačních služeb, fotografických potřeb, map, knižních průvodců atd.
- Horská služba – slouží účastníkům horských a především tedy vysokohorských středisek CR. Zaměřuje se na zpřístupnění těžce dostupných míst, bezpečnostní opatření, poskytování pomoci, značení turistických tras, ochranu přírody v dané oblasti, podávání informací a s tím spojenou poradenskou a průvodcovskou službu.
- Ostatní služby – Jelikož trh CR je velmi specifický a široký co se týče požadavků potřeb samotných účastníků CR, nalezneme i další služby, které v dnešní době účastníci požadují a vyhledávají. Můžeme, sem zahrnou i služby ministerstva vnitra – pasové služby, cizinecká agenda, dále také celní služby na hranicích či v samotném vnitrozemí, kde se stará o ochranu státu. Dále jednotlivé složky policejních orgánů, které mají na starosti pořádek a bezpečnost všech zúčastněných, případně i další služby. [12], [15]

Příloha H

Organizace a řízení CR

Organizace řadíme do jednotlivých oblastí působení v rámci celého systému organizace a řízení CR.

1) Oblast správy a řízení

Ministerstvo pro místní rozvoj (MMR)

Představuje nejvyšší orgán státní správy pro CR. Ministerstvo koordinuje rozvoj CR s ostatními subjekty, např. hotely, cestovní kanceláře, pojišťovny. MMR má také na starosti tvorbu legislativy v rámci CR. Zajišťuje soulad mezi evropskou a domácí legislativou a také je hlavním článkem pro tvorbu koncepce CR. Na řízení a organizaci se podílí i ostatní ministerstva, např.:

- Ministerstvo zahraničních věcí (MZV) – garant pro zahraniční záležitosti
- Ministerstvo financí (MF) – garant finančních záležitostí (daně, devizový kurz, ceny)
- Ministerstvo dopravy (MD) – garant pro dopravu, dopravní cesty a komunikace
- Ministerstvo kultury (MK) – garant kulturních záležitostí (muzea, zámky, památky)
- Ministerstvo životního prostředí (MŽP) – garant ekologických a přírodních podmínek
- Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO) – garant zabezpečení zboží a služeb pro CR
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) – garant zaměstnavatelských vztahů

2) Oblast výkonná

Czechtourism (Česká centrála CR)

Jejím hlavním cílem a náplní práce je propagace (promotion) a vytváření image Český Republiky. A to jak u nás ve vztahu k přijíždějícím zahraničním návštěvníkům a také ve vztahu k zahraničí a to skrz zdejší partnery, cestovní kanceláře, média a další veřejné instituce. Finančně podporuje účast regionů na

výstavách u nás (Regiontour – Brno) i v zahraničí. V Zahraničí působí prostřednictvím sítě oficiálních zahraničních zastoupení.

3) Oblast poradní a koordinační

Česká národní banka (ČNB), která působí v oblasti domácí měny, devizových prostředků, směnných kurzů, ovlivňování makroekonomických ukazatelů atd..

Dále **Český statistický úřad (ČSÚ)**, který se stará o veškerou statistickou evidenci.

Hospodářská komora jako sdružení všech živnostníků a podnikatelů, tedy i působících v ČR.

Oblastní zájmová sdružení, destinační managementy, např. Sdružení CR – Střední Morava, Centrála CR Jižní Morava.

4) Občanská a profesní sdružení

Působí v několika oblastech a to podle předmětu společné činnosti. Dělíme do několika kategorií:

- Sdružení v oblasti ubytování a stravování
  - ◆ Svaz obchodu a CR – vrcholná profesní instituce
  - ◆ Asociace hotelů a restaurací (AHR)
  - ◆ Živnostenské společenstvo pro kempy a chatové osady
  - ◆ Asociace kuchařů a cukrářů
  - ◆ Česká barmanská asociace
- Sdružení v oblasti dopravních služeb
  - ◆ Sdružení automobilových dopravců ČESMAD Bohemia
  - ◆ Ústřední automotoklub ČR
- Sdružení v oblasti informačních a zprostředkovatelských služeb
  - ◆ Asociace cestovních kanceláří ČR (ACK ČR)
  - ◆ Asociace českých cestovních kanceláří a agentur (AČCKA)
  - ◆ Asociace turistických informačních center (ATIC)
  - ◆ Asociace průvodců ČR
- Sdružení v oblasti kongresové turistiky
  - ◆ Czech Convention Bureau

- Sdružení v oblasti lázeňství
  - ◆ Svaz léčebných lázní ČR
  - ◆ Sdružení lázeňských míst ČR
- Ostatní sdružení
  - ◆ Klub českých turistů (KČT)
  - ◆ Svaz podnikatelů ČR ve venkovské turistice a agroturistice [15]

Další organizace, se kterými se můžeme setkat, jsou např.:

Správa českých center (SČC), Visegrádská čtyřka (V4), Poradní výbor pro CR (Tourism Advisory Committee – TAC), Středoevropská iniciativa (CEI), EURO – GITES (Evropský svaz turistiky a dovolené na venkově) [16]

ČR je také členem různých mezinárodních asociací pro CR a to prostřednictvím národních asociací, např. Mezinárodní svaz národních asociací majitelů hotelů, restaurací a kaváren (Ho. Re. Ca), Mezinárodní svaz silniční dopravy (IRU), Sdružení národních leteckých společností (IATA), Světová asociace cestovních kanceláří (WATA). [15]

Příloha I

Hospodářská činnost ve stěžejních městech

<i>Hospodářská činnost</i>	<i>Bezdužice</i>	<i>Planá</i>	<i>Chodová Planá</i>
Zemědělství, rybnářství, lesnictví	24	63	49
Zpracovatelský průmysl	30	159	59
Stavebnictví	10	125	46
Velkoobchod a maloobchod; opravy vozidel	47	255	80
Ubytování a stravování	21	90	39
Oblast nemovitostí	9	75	23
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	3	27	11
Doprava a skladování	7	21	9
Profesní, vědecké a technické činnosti	10	111	23

Zdroj: [50], [51], [52], vlastní zpracování, 2015

Příloha J

Služby pivních lázní

- Pravá pivní lázeň – probíhá v relaxační vaně. Ke klasické vodě je zde i voda Ilsano o teplotě 34 stupňů. Přísadu koupele tvoří Koupelové pivo, vyráběné tradiční metodou podle chráněné tradiční receptury. Hladina vody je pokryta charakteristickou pivní pěnou karamelové barvy. Ve vzduchu je rozprášena vůně čerstvě uvařeného tmavého piva. Doba pobytu v lázních je 20 minut. Po koupeli je host uložen na relaxační lehátko, kde ještě nejméně 20 minut odpočívá. Prohřáté tělo dokončuje fázi pocení, srdeční činnost se zklidňuje, pozvolna klesá krevní tlak, uvolňují se svaly a obnovuje tělesná energie. Mezi aktivní a uvolňující látky patří CO₂ a koupelové pivo. [41]
- Pravá chmelová lázeň – originální rekondiční lázeňská koupel. Uvolňující horká koupel, která využívá účinků originální vody Ilsano a detoxikačních účinků chmele. [42]
- Masáže – lázně nabízí několik variant masáží, jako je masáž klasická, lymfatická, reflexní masáž plosek nohou, lávovými kameny, klimaterpie, terénní terapie, pohybová terapie a relaxační metody. Při masáži lávovými kameny se používá 53 hladkých lávových kamenů, které jsou ohřáty na teplotu 37-40 stupňů Celsia. Mimo uvolnění samotných svalů, působí pozitivně také na meridiány, což jsou energické cesty, vedoucí od konečků prstů nohou a ruky až k hlavě a zároveň ke všem vnitřním orgánům lidského těla. [43]
- Léčebné zábaly – originální zábaly s použitím sladového mláta. Existují 3 způsoby podání a to formou lokálních balíčků, lokálního nátěru na kůži s následným zábalem a také formou přísady do koupele, což je výhodné pro děti. [44]

Ceník služeb

Pravá pivní lázeň (20 minut koupel, 20 minut odpočinek + 2x 0,3 l Chodovar) – 660 Kč

Pravá pivní / chmelová lázeň pro 2 osoby (dvojvana) – 1320 Kč

Pravá chmelová lázeň (20 minut koupel, 20 minut odpočinek + 2x 0,3 l Chodovar) -660 Kč

Částečná masáž (20 minut) – 280 Kč

Celková masáž (50 minut) - 480 Kč

Masáž lávovými kameny (50 minut) – 690 Kč

Aroma masáž částečná / celková – 320 / 520 Kč

Reflexní masáž plosek nohou 20 minut / 50 minut – 350 Kč / 650 Kč

Teplý zábal v pivním mlátě 20 minut – 380 Kč

Sauna/ pára (60 minut) – 150 Kč [45]

Ve wellness najdeme také několik možností vhodných k odpočinku.

- Bazén - Hloubka bazénu je 1.30 m, teplota vody 28°C. *Jeho velikost a teplota jsou naprosto ideální pro relaxační plavání.*
- Whirlpool – dvě masážní vany [46]
- Kneippovy koupele - Hlavním účinkem této procedury je zlepšení prokrvení nohou a zlepšení celkového metabolismu a krevního oběhu. Oblázky na dně van masírují chodidla, střídavé koupele zlepšují prokrvení ve všech oblastech těla. [47]
- Finská sauna - Má blahodárné účinky na psychiku člověka, regeneraci celého organismu vč. svalstva, má příznivé kosmetické a relaxační účinky. Je prospěšná jako prevence vůči nemocem dýchacích cest, alergiím vč. kožních a vede k otužování celého těla. [48]
- Aroma sauna - Pracuje s kladným vlivem čichových vjemů na psychiku člověka. Vdechované aroma působí blahodárně na dýchací cesty, pokožku a relaxaci celého těla i ducha. [49]

Příloha K

Seznam staveb zahrnutých v památkové zóně Planá u Mariánských Lázní

Název památky	Obec	Rejstříkové číslo
Areál zámku č. p. 248	Planá	45205/4 – 1837
Radnice č. p. 1	Planá	14837/4 – 1838
Soubor městského opevnění	Planá	29025/4 - 1839
Areál kostela sv. Petra a Pavla	Planá	25200/4 – 1840
Areál kostela Nanebevzetí P. Marie	Planá	18056/4 – 1841
Areál fary č. p. 133	Planá	18788/4 – 1842
Městský dům č. p. 7	Planá	46857/4 – 1844
Městský dům č. p. 8	Planá	18960/4 – 1845
Městský dům č. p. 10	Planá	33558/4 – 1846
Městský dům č. p. 29	Planá	24499/4 – 1847
Městský dům č. p. 30	Planá	34465/4 – 1848
Městský dům č. p. 35	Planá	24157/4 – 1849
Městský dům č. p. 38	Planá	35039/4 – 1850
Městský dům č. p. 40	Planá	30608/4 – 1851
Městský dům č. p. 41	Planá	37202/4 – 1852
Městský dům č. p. 42	Planá	16147/4 – 1853
Městský dům č. p. 120	Planá	24249/4 – 1854
Městský dům č. p. 121	Planá	28931/4 – 1855
Městský dům č. p. 45	Planá	20848/4 – 1856
Městský dům č. p. 46	Planá	31985/4 – 1857
Městský dům č. p. 47	Planá	31168/4 – 3560
Městský dům č. p. 48	Planá	15460/4 – 1858
Městský dům č. p. 49	Planá	33388/4 – 1859
Městský dům č. p. 50	Planá	24941/4 – 1860
Městský dům č. p. 52	Planá	34911/4 – 1861
Městský dům č. p. 53	Planá	20996/4 – 1862
Městský dům č. p. 56	Planá	20422/4 – 1863
Městský dům č. p. 95	Planá	36343/4 – 1864
Emblém sekerky na fasádě č. p. 95	Planá	34827/4 – 1866
Morový sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého	Planá	23459/4 – 1868
Sloup se sochou sv. Jana Nepomuckého	Planá	21932/4 – 1869
Výklenková kaplička sv. Jana Nepomuckého	Planá	37539/4 – 1873
Kovaný kříž	Planá	22714/4 – 1875
Smírčí kříž	Planá	29210/4 – 5135
Dům č. p. 25	Planá	100628 [55]

Příloha L

Obrázky kulturních památek

Zámek Bezručice

Zdroj: [53]

Rozhledna-Bohušův vrch (Planá)

Zdroj: [36]

Hornické muzeum Planá

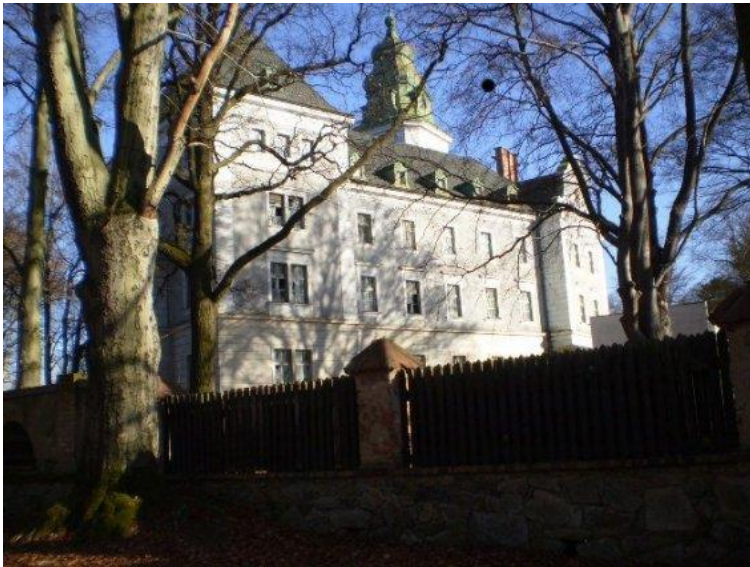
Zdroj: [74]

**Kaple sv. Máří
Magdaleny - Krasíkov**

Zdroj: [75]

Zámek v Chodové Plané

Zdroj: [76]

**Hlavní budova
zámku v Plané**

Zdroj: [30]

Příloha M

Obrázky sakrálních staveb

Kostel Nanebevzetí Panny Marie v Plané / Bezdručicích

Zdroj: [30]

Kostel sv. Bartoloměje v Pístočce

Zdroj: [78]

Zdroj: [79]

Příloha N

Obrázky dalších zajímavých míst

Chmelová lázeň – Chodová Planá

Zdroj: [42]

Muzeum bezdružické lokálky - Bezručice

Zdroj: [77]

Abstrakt

DVOŘÁK, F. *Analýza nabídky služeb cestovního ruchu ve vybraném regionu*.
Bakalářská práce. Cheb: Fakulta ekonomická ZČU v Plzni, 83 s., 2015

Klíčová slova: cestovní ruch, klasifikace cestovního ruchu, služby cestovního ruchu, analýza nabídky služeb, Bezručice, Planá, Chodová Planá a jejich okolí, návrhy na zlepšení, SWOT analýza, expertní rozhovory.

Práce je zaměřena na analýzu nabídky služeb v Bezručicích, Plané, Chodové Plané a jejich okolí. Nejdříve v práci najdeme teoretickou část, která dává vhodný podklad k části praktické. Teoretická část je rozdělena do 3 kapitol, teoretický základ (definice, spotřeba, poptávka a nabídka, specifika CR a rozvoj CR), klasifikace cestovního ruchu (typologie, klasifikace návštěvníků a důvody k cestování) a služby cestovního ruchu (rozdělení služeb, podniky v CR a komplexnost nabízených služeb). Dále jsme provedli expertní rozhovory se zástupci stěžejních měst a to konkrétně se starostou Bezručic panem Mgr. Janem Soulkem a pracovníky městských úřadů Plané a Chodové Plané. Na základě těchto rozhovorů byla vypracována SWOT analýza a návrhy na zlepšení situace v oblasti cestovního ruchu. Mezi návrhy nalezneme např. vybudování adekvátního kulturního sálu v Plané, digitalizaci kina v Plané nebo vybudování informačního centra v Bezručicích a mnoho dalších.

Abstract

BRADOVÁ, K. *Analysis of Tourist Services Supply in the Selected region*. A bachelor thesis. Cheb: Faculty of economic University of West Bohemia in Pilsen, 83 p., 2015

Key words: Tourism, classification of tourism, tourism services, analysis service offerings, analysis service offerings, Bezdruzice, Plana and Chodova Plana, suggestions for improvement, SWOT analysis, expert interviews.

The work is focused on the analysis of the supply of services in Bezdruzice, Plana, Chodova Plana and their surroundings. First, find work in theoretical part that gives a suitable basis for the practical part. The theoretical part is divided into three chapters, the theoretical basis (definitions, consumption, demand and supply, development tourism and specifics tourism), tourism classification (typology, classification of visitors and reasons for traveling) and tourism services (distribution of servicesm businesses in tourism and complexity of services offered). Next, we conducted expert interviews with representatives of key towns and specifically with the mayor of Bezdruzice Mr. Mgr. Jan Soulkem and with workers of municipal offices in Plana and Chodova Plana. On the basis of these interviews was created SWOT analysis and suggestions for improving the situation in the field of tourism. Among the proposals can be found eg. Construction of adequate cultural hall in Plana, digitization of cinema in the Plana or develop an information center in Bezdruzice and many others.